



Regionalna **Strategia**  
**Innowacji** Województwa  
Małopolskiego  
2008-2013

Druk finansowany w ramach projektu systemowego:

**„Regionalny System Innowacji Województwa Małopolskiego. Projekt pilotażowy”**

realizowanego przez:

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Departament Gospodarki i Społeczeństwa Informacyjnego

Biuro Monitorowania i Zarządzania RSI

**Dariusz Kowalczyk** – Pełnomocnik Zarządu ds. RSI Województwa Małopolskiego

tel.: +48 012 63 03 515, fax: +48 012 63 03 503

e-mail: [dariusz.kowalczyk@umwm.pl](mailto:dariusz.kowalczyk@umwm.pl)

**Agnieszka Bachórz** – Kierownik Biura Monitorowania i Zarządzania RSI

tel.: + 48 012 63 03 348, fax: +48 012 63 03 503

e-mail: [agnieszka.bachorz@umwm.pl](mailto:agnieszka.bachorz@umwm.pl)

ISBN: 978-83-61355-41-0




**KAPITAŁ LUDZKI**  
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



**UNIA EUROPEJSKA**  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego



Regionalna **Strategia**  
**Innowacji** Województwa  
Małopolskiego

2008-2013

Załącznik do Uchwały  
Zarządu Województwa Małopolskiego  
nr 831/08 z dnia 18 września 2008 r.

Kraków, sierpień 2008

# Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2008-2013

**Niniejszy dokument jest uaktualnieniem wersji RSI na lata 2005-2013, przygotowanej pierwotnie przez zespół redakcyjny:**

## **Zespół redakcyjny:**

- Józef Gawlik (koordynator)

## **Przy współpracy:**

- Krzysztofa Krzysztofiaka
- Tomasza Maczugi
- Łukasza Mamicy
- Elżbiety Nachlik
- Andrzeja Rysia
- Jerzego Stądka

## **Zespoły konsultujące (wersja 2005-2013):**

- Komitet Sterujący Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego – przewodniczący: Janusz Sepioł – Marszałek Województwa Małopolskiego
- Zespoły Ekspertów, powołane w ramach Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego
- Witold Śmiałek – Wicemarszałek Województwa Małopolskiego, nadzorujący projekt ze strony Zarządu Województwa Małopolskiego
- Katarzyna Kucharska – Pełnomocnik Marszałka ds. RSI Województwa Małopolskiego

*Opracowano na podstawie projektu celowego Nr: 6 RSI 2003 C/06004 pt. „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego”, finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji oraz Województwo Małopolskie.*

## **Aktualizacja dokumentu RSI została dokonana przez zespół redakcyjny w składzie:**

### **Zespół redakcyjny:**

- Józef Gawlik (koordynator)
- Łukasz Mamica

### **Konsultacja:**

- Małopolska Rada Innowacji pod przewodnictwem Marszałka Województwa Małopolskiego Marka Nawary

### **Przy współpracy:**

- Marka Sowy – Członka Zarządu WM
- Ireny Cebuli, Joanny Domańskiej – Departament Transportu Gospodarki i Infrastruktury UMWM
- Jacka Woźniaka, Jakuba Szymańskiego – Departament Polityki Regionalnej UMWM

# SPIS TREŚCI

1.	Wstęp – cel i zakres opracowania .....	5
2.	Regionalna Strategia Innowacji (RSI) w kontekście kształtowania polityki regionalnej państwa .....	6
3.	Charakterystyka Województwa Małopolskiego. Diagnoza obszaru innowacyjności .....	7
3.1	Ogólna charakterystyka .....	7
3.2	Struktura gospodarcza .....	8
3.3	Przedsiębiorstwa w Małopolsce .....	11
3.4	Potencjał instytucji wspierających procesy innowacyjne .....	14
3.5	Potencjał innowacyjny Małopolski w skali kraju .....	17
4.	Regionalny System Innowacji Województwa Małopolskiego .....	21
4.1	Znaczenie innowacji dla rozwoju Województwa – Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego jako podstawa do sformułowania RSI .....	21
4.2	Analiza SWOT innowacji w Województwie Małopolskim .....	23
4.3	Indykatorywny Plan Inwestycyjny Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 jako narzędzie finansowania działań służących wzrostowi poziomu innowacyjności Małopolski .....	25
4.4	Możliwości Małopolski w zwiększeniu udziału firm o wysokiej innowacyjności ...	26
5.	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego .....	28
5.1	Kierunki rozwoju i struktura Regionalnego Systemu Innowacji .....	28
5.2	Cele horyzontalne Regionalnej Strategii Innowacji .....	31
5.3	Cele strategiczne i taktyczne RSI na lata 2008-2013 .....	33
6.	System oceny efektywności wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji .....	64
7.	System zarządzania Regionalną Strategią Innowacji .....	68
8.	Zasady wdrażania i potencjalne źródła finansowania projektów RSI w latach 2008-2013 .....	69
	Wykaz podstawowych pojęć stosowanych w projekcie .....	81
	Załączniki: Stabelaryzowane Cele i Działania Strategii .....	85



# 1.

## Wstęp

### – cel i zakres opracowania

Rozwój Małopolski będzie następował w sposób zharmonizowany i zrównoważony tylko wówczas, jeśli działające w niej podmioty gospodarcze, instytucje wspierające otoczenie biznesowe, wyższe uczelnie, placówki naukowo-badawcze, organizacje samorządowe będą wspierały procesy innowacyjne we wszystkich obszarach aktywności gospodarczej. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego (RSI) ukazuje aktualny stan innowacyjności gospodarki oraz formułuje działania mające na celu uaktywnienie podmiotów gospodarczych i instytucji wspierania działalności gospodarczej, aby efektywniej wykorzystać potencjał innowacyjny regionu.

Istotą Regionalnej Strategii Innowacji są działania wzmacniające współpracę przedsiębiorstw (w szczególności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw - MŚP, albowiem to one stają się obecnie głównym kreatorem wzrostu innowacyjności gospodarki regionu), placówek naukowych, jednostek badawczo-rozwojowych, administracji i firm otoczenia biznesu wokół wspólnego planowania rozwoju regionu oraz wytyczania strategicznych celów dla tego rozwoju. Sprzyjać temu winno tworzenie sieci współpracy, opartych o formalne porozumienia (umowy) pomiędzy partnerami tworzącymi sieć.

Rozwój współpracy powinien doprowadzić do utworzenia powiązań „business to business” – w tym klastrów<sup>1</sup>, w których działające firmy zarówno kooperują, jak i konkurują ze sobą. Przykładem może być Tarnowski Klaster Przemysłowy – „Plastikowa Dolina”, czy też w pewnym zakresie Krakowski Park Technologiczny, w którym znaczący udział mają firmy z branży informatycznej.

Planowanie działań własnych, organizowanie wspólnego wysiłku dla pozyskiwania wsparcia z funduszy krajowych i z funduszy Unii Europejskiej powinno sprzyjać wzrostowi innowacyjności gospodarki Małopolski i efektywniejszemu **transferowi technologii**, rozumianemu jako **celowe, ukierunkowane przekazywanie wiedzy i umiejętności do działalności gospodarczej (procesu produkcyjnego), celem udanego urynkowania powstałego produktu**.

Aby skutecznie prowadzić działalność gospodarczą należy doskonalić funkcjonowanie podmiotów poprzez wprowadzanie innowacji w sferze organizacji, projektowania konstrukcji i technologii, wytwarzania oraz w obszarze obsługi klientów (marketing, sprzedaż, serwis). Regionalna Strategia Innowacji jest ukierunkowana na istotne dla regionu sfery działalności gospodarczej.

Opracowany dokument zgodny jest z celami horyzontalnymi oraz zawiera główne cele strategiczne i taktyczne Regionalnego Systemu Innowacji oraz propozycje o charakterze wdrożeniowym. Szczególny nacisk jest położony na sieciowe struktury współpracy oraz inkubatory firm zaawansowanych technologii, warunki ich rozwoju i możliwości działania. Wskazanie potencjalnych źródeł finansowania powinno zachęcić przyszłych beneficjentów RSI do zainteresowania się ideą innowacyjności dla rozwoju transferu technologii, służącemu rozwojowi potencjału gospodarczego i konkurencyjności Małopolski.

**W ramach przyjętych celów strategicznych i taktycznych Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego, podmioty gospodarcze powinny sformułować i wdrażać konkretne projekty.**

Aby Regionalna Strategia Innowacji mogła stać się trwałym elementem rozwoju Województwa Małopolskiego, musi dojść do ściślejszej współpracy sfery nauki, przedsiębiorstw przemysłowych i instytucji otoczenia biznesu. Znaczącą rolę powinny odegrać parki technologiczne, będące miejscem rozwoju innowacji, jak i parki przemysłowe, w których przede wszystkim są lokowane innowacyjne (głównie małe i średnie) przedsiębiorstwa produkcyjne.

1 Klastry. Innowacyjne wyzwanie dla Polski. Praca zbiorowa pod redakcją S. Szultki, Gdańsk, luty 2004.

## 2. Regionalna Strategia Innowacji (RSI) w kontekście kształtowania polityki regionalnej państwa

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego realizowana jest w ramach ponadregionalnych uwarunkowań, jakie stwarza krajowa i europejska polityka innowacyjna. W ramach tej drugiej, podstawowym założeniem jest utworzenie w Unii Europejskiej do 2010 r. najbardziej konkurencyjnej gospodarki na świecie opartej na wiedzy (dotyczy zwłaszcza „Strategii Lizbońskiej” i powiązanych z nią koncepcji zrównoważonego rozwoju). Szczegółowe rozwiązania w zakresie dostosowania polskiej przestrzeni innowacyjnej do oczekiwań Unii Europejskiej zawiera przygotowana przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w marcu 2004 r. „Strategia zwiększenia nakładów na działalność B+R w celu osiągnięcia założeń Strategii Lizbońskiej”.

W RSI dla Małopolski uwzględnione zostały zawarte w tym dokumencie priorytety, zwłaszcza w zakresie systemowych i organizacyjnych rozwiązań wspomagających powiązania sfery B+R z gospodarką, a także kapitału wysokiego ryzyka. Jednak podstawowym dokumentem strategicznym określającym ramy strategii rozwoju Polski na najbliższe lata jest przyjęta w listopadzie 2006 r. „Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015”. Przyjęte tam wstępne propozycje zakładają wzrost nakładów na sferę B+R, które docelowo powinny osiągnąć 2% PKB w 2015 r. Jest to o tyle istotne, iż realizacja RSI dla Małopolski odbywa się w niekorzystnych warunkach finansowania polskiej nauki. Mimo, iż wskaźnik nakładów na działalność badawczo-rozwojową w relacji do PKB Małopolski w 2005 r. kształtował się w skali kraju na stosunkowo wysokim poziomie 1,02 (zaraz za województwem mazowieckim, gdzie wskaźnik ten wyniósł 1,1; dla Polski – nakłady na B+R to zaledwie 0,57% PKB) to jednak są to wielkości wciąż odbiegające od średniej dla państw UE. Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007–2015 zakłada rozwój alternatywnych instrumentów finansowania przedsiębiorstw, takich jak fundusze kapitału podwyższonego ryzyka czy fundusze załączkowe. Wdrożenie instrumentów ekonomiczno-finansowych, zachęcających przedsiębiorców do inwestowania w sferę B+R powinno przyczynić się do rozwoju zdefiniowanego poprzez badania ankietowe potencjału Małopolski w sferze B+R. Podstawę prawną dla tych działań może stanowić ustawa o finansowaniu nauki, natomiast racjonalizację wydatków na B+R zapewni narodowy program Foresight, wyznaczający priorytetowe dla polskiej gospodarki i społeczeństwa kierunki rozwoju nauki i technologii. W RSI dla Małopolski jest również planowane przeprowadzenie prac w zakresie prognoz technologicznych na poziomie regionu.

Fundamentem rozwoju społeczno-gospodarczego Polski w perspektywie minimum kilkunastu lat musi być wysokie tempo wzrostu gospodarczego - rzędu 5% PKB rocznie. Osiągnięcie zakładanych celów rozwojowych jest warunkowane harmonizacją działań podejmowanych równolegle w trzech wymiarach:

- strukturalnym – oddziaływanie na cechy strukturalne gospodarki;
- przestrzennym – oddziaływanie na zagospodarowanie przestrzeni kraju;
- **regionalnym** – oddziaływanie na rozwój i konkurencyjność regionów (województw).



# 3.

## Charakterystyka Województwa Małopolskiego. Diagnoza obszaru innowacyjności

### 3.1 Ogólna charakterystyka

Województwo Małopolskie zajmuje powierzchnię równą 15.190 km<sup>2</sup> (4,9% powierzchni kraju), co czyni z niego 12, pod względem powierzchni, na liście polskich województw. W województwie funkcjonują 22 powiaty (w tym 3 grodzkie: Kraków, Tarnów, Nowy Sącz) oraz 182 gminy. Małopolska jest jednym z najbardziej zróżnicowanych, pod względem środowiska przyrodniczego i środowiska gospodarczego, regionów w Polsce.

#### Sytuacja demograficzna

Małopolskę w 2007 r. zamieszkiwało 3.277,7 tys. mieszkańców (ponad 8% ludności Polski), co daje czwartą pozycję w kraju (w 2006 r. liczba mieszkańców wynosiła 3.253,2 tys.). Równocześnie województwo małopolskie jest jednym z najgęściej zaludnionych regionów (215 osób na km<sup>2</sup>, tj. drugie miejsce w kraju za województwem śląskim). Najsilniej zaludniona jest centralna i zachodnia część regionu, najslabiej – północna i południowo-wschodnia. Ludność miejska stanowi niewiele ponad 50% ludności regionu, co czyni z Małopolski region wyraźnie mniej zurbanizowany od pozostałych. Ludność województwa odznacza się relatywnie wysokim poziomem przyrostu naturalnego – wskaźnik 1,1 na 1 000 mieszkańców jest znacznie wyższy od wskaźnika krajowego, który w latach 2002-2005 przybierał wartości ujemne i dopiero w 2006 r. wzrósł do 0,1‰ (w tym samym okresie wskaźnik ten w całej UE był dodatni i wyniósł 0,6‰ w 2005 r. Ludność Małopolski jest nieznacznie młodsza od ludności całego kraju: mediana wieku dla mężczyzn w tym regionie wyniosła 34,1 lat, dla kobiet – 37,4 (wskaźniki te dla Polski kształtowały się odpowiednio: 35,0 i 39,1 lat). Korzystnym procesem demograficznym zachodzącym w województwie jest dodatnie saldo migracji, wynoszące +1,0 ‰ w roku 2006.

#### Bezrobocie

W ostatnich latach największym problemem społecznym Polski było bezrobocie, którego poziom jednak systematycznie maleje. Na tle kraju sytuacja w Małopolsce rysuje się w tym zakresie bardzo dobrze. Na koniec lutego 2008 r. stopa bezrobocia wynosiła 8,9% i był to drugi najniższy wynik po województwie wielkopolskim (7,9%). Jest to o 2,4% mniej niż na koniec roku 2006, kiedy to stopa bezrobocia wynosiła 11,3%. Na koniec lutego 2008 r. stopa bezrobocia dla całej Polski wyniosła 11,5%. Rozkład stopy bezrobocia w poszczególnych powiatach jest podobny od kilku lat. Na koniec stycznia 2008 r. najniższy wskaźnik odnotowano w mieście Krakowie – 3,94%, a najwyższy w powiatach: nowosądeckim – 18,5% i dąbrowskim 18,2%. Widoczne jest znaczne zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi powiatami, pod względem wysokości tego wskaźnika, odpowiadające różnej aktywności ekonomicznej tych obszarów.

#### Edukacja

Potencjał głównego ośrodka akademickiego województwa małopolskiego – Krakowa, decyduje o jego czołowej pozycji w kraju, stawiając go na drugim miejscu po ośrodku warszawskim. W oparciu o potencjał naukowy Krakowa rozwinęły się szkoły wyższe w większych miastach województwa: Tarnowie, Nowym

Sączu, Chrzanowie, Nowym Targu. Małopolskie szkoły wyższe od lat znajdują się w ścisłej czołówce rankingów polskich uczelni. Pod względem liczebności studentów Małopolska w 2006 r. zajęła drugie miejsce w Polsce (po województwie mazowieckim). W 2006 r. w Małopolsce kształciło się ponad 203 tys. studentów, co stanowi ponad 10% ogólnej liczby studentów w kraju. Wychodząc naprzeciw potrzebom rynku pracy, szkoły wyższe uruchomiły w ostatnich latach wiele nowych, atrakcyjnych kierunków i specjalności. Znaczną popularnością cieszy się informatyka i powiązane z nią kierunki, a także: społeczeństwo informacyjne, zarządzanie i marketing w turystyce, kulturze i ochronie zdrowia oraz europeistyka. Pod względem wielkości nakładów na działalność badawczo-naukową województwo znajduje się na drugiej pozycji w kraju.

### Ochrona zdrowia

W 2006 r. funkcjonowało w Małopolsce 61 szpitali, z czego 40 stanowiły podmioty publiczne. Łącznie dysponowały one 13,7 tys. łóżek, w tym w szpitalach publicznych znajdowało się jedynie 566 łóżek. W szpitalach ogólnych leczonych było ponad 546 tys. pacjentów i było to o 31 tys. więcej niż w 2005 r. Wskaźnik liczby leczonych na 10 000 ludności od roku 1999 systematycznie rośnie. Collegium Medicum UJ jest jedną z najlepszych uczelni w Polsce kształcących personel medyczny. Wraz ze szpitalem uniwersyteckim tworzy ważny ośrodek badawczy. Utworzone przy Collegium Medicum Biuro Badań Naukowych współpracuje z Ministerstwem Nauki i Informatyzacji, Ministerstwem Zdrowia, Ministerstwem Edukacji Narodowej oraz Fundacją na rzecz Nauki Polskiej. Biuro zajmuje się zawieraniem umów z różnymi podmiotami gospodarczymi na badanie leków, kosmetyków czy sporządzanie ekspertyz.

### Potencjał turystyczny

Podstawę dla rozwoju turystyki w Małopolsce stanowią wyjątkowe walory środowiska naturalnego, dziedzictwo kulturowe i aktywne życie kulturalne regionu. W 2007 roku Małopolskę odwiedziło około 11,3 milionów turystów, z czego aż 3 miliony stanowili cudzoziemcy, co czyni Małopolskę jednym z najczęściej odwiedzanych województw Polski (w roku 2006 liczba turystów wyniosła 10,9 milionów). Centrum historycznym i artystycznym pozostaje Kraków. Osiem obiektów usytuowanych w Małopolsce zostało umieszczonych na Światowej Liście Dziedzictwa Kulturowego UNESCO: krakowskie Stare Miasto, kopalnia soli w Wieliczce, zespół klasztorny w Kalwarii Zebrzydowskiej, obóz koncentracyjny w Oświęcimiu-Brzezince, drewniane kościoły: w Dębnie, Binarowej, Lipnicy Murowanej i Sękowej. Najwyższej rangi walory przyrodnicze i krajobrazowe posiadają małopolskie parki narodowe (Tatrzański, Pieniński, Babiogórski, Gorczański, Ojcowski, Magurski), parki krajobrazowe, rezerваты i liczne małopolskie pomniki przyrody.

## 3.2 Struktura gospodarcza

Województwo małopolskie należy do silnych, ale bardzo zróżnicowanych pod względem rozwoju gospodarczego regionów Polski. Jego udział w wytwarzaniu PKB wynosił w 2005 roku 7,3%, plasując je tym samym na 5 pozycji w kraju (po województwach: mazowieckim, śląskim, wielkopolskim i dolnośląskim). W ciągu ostatnich kilku lat wskaźnik ten pozostawał na w miarę stałym poziomie ok. 7,1 – 7,4%. Choć w wielu gałęziach wciąż jeszcze dominuje gospodarka tradycyjna o niskim poziomie konkurencyjności, występuje jednak tendencja do głębokich zmian. Rokrocznie zmniejszeniu ulega znaczenie przemysłów tradycyjnych (górnictwa, hutnictwa, ciężkiej chemii) na rzecz przemysłów rozwojowych, m.in. komputerowego, telekomunikacyjnego, farmaceutycznego. Sektor wysokich technologii rozwija się szczególnie na obszarze Krakowskiego Parku Technologicznego, posiadającego status specjalnej strefy ekonomicznej, który powołany został jako instrument wsparcia restrukturyzacji przemysłu Małopolski. Cel ten jest osiągnięty – Kraków uważany jest obecnie za miasto, w którym dynamicznie rozwija się przemysł z branży high-tech. Na terenie KPT swoje siedziby ulokowały takie firmy, jak: Motorola, Comarch, RR Donnelley, Ericpol, ACS oraz M.A.N czy ABB. Kraków może się również pochwalić jedynym w regionie ośrodkiem rozwoju nowoczesnych technologii dla przemysłu motoryzacyjnego – Centrum Technicznym firmy Delphi.

W tworzeniu wartości dodanej brutto regionu najważniejszą rolę odgrywa sektor usług – 67,9%, wkład przemysłu to około 22,5%, budownictwa – 6,6%, natomiast rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa – 2,9%. Szczególnie istotnym zjawiskiem jest ciągły wzrost udziału sektora usług w PKB regionu. Stale rośnie również zatrudnienie w tym sektorze, w 2006 roku wynosiło 55,8% ogólnej liczby pracujących w regionie. W ostatnich kilku latach wzrosło nieznacznie zatrudnienie w budownictwie (do 6,1% w 2006 r.), stopniowo spada natomiast zatrudnienie w przemyśle i rolnictwie, co jest zgodne z tendencjami zachodzącymi w całym kraju.

## Przemysł

Zatrudnienie w przemyśle (liczba pracujących wg faktycznego miejsca pracy) wyniosło na koniec 2006 roku 214 776 osób, co stanowiło 7,2% krajowego zatrudnienia w tym sektorze. Jest to jednocześnie 20,5% ogólnego zatrudnienia w województwie małopolskim. Liczba ta wykazuje tendencję spadkową (21,3% przed dwoma laty) na rzecz sektora usług. Produkcja sprzedana przemysłu w województwie małopolskim w roku 2007 osiągnęła wartość 53 889,6 mln zł, co oznacza wzrost o 5,4% w stosunku do roku poprzedniego. Region odpowiada za 6,5% wartości sprzedanej przemysłu w kraju.

Największa część produkcji sprzedanej przypada na przetwórstwo przemysłowe – 90,1%, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę odpowiada za 8% produkcji sprzedanej, górnictwo zaś za pozostałe 1,9%. W 2007 roku w przetwórstwie przemysłowym znaczną część przychodów ze sprzedaży wypracowały przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją: artykułów spożywczych i napojów (14%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (8,8%), wyrobów chemicznych (7,8%), wyrobów z metali (8,7%) oraz metali (7,6%). Duże znaczenie odgrywają także: działalność wydawnicza i przemysł poligraficzny (4,5%), produkcja maszyn i urządzeń (4,2%) oraz produkcja wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych (4,3%).

Pośród wyrobów zaliczanych do wysokiej techniki, stale rosnący udział w produkcji sprzedanej regionu mają: instrumenty medyczne, precyzyjne i optyczne, sprzęt i urządzenia radiowe, telewizyjne i telekomunikacyjne oraz maszyny biurowe i komputery. W województwie dynamicznie rozwijają się także niektóre segmenty zaliczane do średnio-wysokiej techniki: produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep, produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, maszyn i urządzeń, a także do średnio-niskiej techniki: produkcja metali i wyrobów z metali oraz wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych.

## Rolnictwo

Z roku na rok coraz mniejszy obszar w Małopolsce wykorzystywany jest pod rolnictwo. Obecnie użytkuje się rolniczo 45,8% powierzchni województwa. Gospodarstwa małopolskie należą do najmniejszych w kraju – przeciętna ich powierzchnia wynosi 2,16 ha, podczas gdy średnia dla Polski to 6,14 ha. Ponad 96% użytków rolnych stanowią gospodarstwa indywidualne. Zatrudnienie w rolnictwie wyniosło pod koniec 2006 roku 184 tys. osób, czyli niecałe 18% ogółu pracujących w regionie (8,7% krajowego zatrudnienia w tym sektorze). Systematycznie zmniejsza się liczba osób utrzymujących się z pracy na roli, co odpowiada tendencjom zachodzącym w całym kraju. Istotną częścią produkcji rolniczej województwa jest ogrodnictwo. Małopolskie rolnictwo nie należy do nowoczesnych, a przeludnienie i rozdrobnienie gospodarstw decydują o jego niskiej konkurencyjności.

## Usługi

Sektor usług wytwarza aż 68% wartości dodanej brutto województwa małopolskiego. Stale zwiększa się liczba pracujących w tym sektorze, w 2006 roku wyniosła 585 224 osób, co stanowiło 8,3% krajowego zatrudnienia w usługach. W regionie istnieją dogodne warunki do rozwoju usług rynkowych. Systematycznie rośnie zatrudnienie w sekcjach: handel i naprawy, pośrednictwo finansowe, transport i gospodarka magazynowa, obsługa nieruchomości i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Ten ostatni obszar działalności dynamicznie rozwija się zwłaszcza w Krakowie, gdzie rosnące znaczenie ma sektor Business Processing Offshoring. W Małopolsce dynamicznie rozwija się sektor usług informatycznych. W Krakowie ma siedzibę COMARCH S.A., jedna z największych polskich spółek IT.

## Inwestycje zagraniczne

Jak wskazują dane Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową województwo małopolskie charakteryzuje wysoki poziom atrakcyjności inwestycyjnej. W rankingu Atrakcyjności Inwestycyjnej Regionów w 2006 roku zajęło ono 4 pozycję, po województwach: śląskim, mazowieckim i dolnośląskim. Na Małopolskę przypada około 7,5% wartości bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce. Do końca 2006 roku na terenie województwa zrealizowano inwestycje o wartości blisko 7 840 mln USD.

Napływ kapitału zagranicznego w latach 1997-2005 utrzymywał się na podobnym poziomie od 570 do 660 mln USD rocznie. Rekordowe okazały się lata 1999 i 2006, kiedy to inwestycje bezpośrednie w regionie wyniosły odpowiednio 933 i ok. 1000 mln USD. Na koniec 2006 roku w województwie małopolskim zarejestrowanych było 3207 spółek z udziałem kapitału zagranicznego. W samym 2006 r. powstało 285 nowych podmiotów.

Region stwarza szczególnie dogodne warunki dla rozwoju sektora BPO (Business Processing Offshoring). Małopolska przoduje w kraju pod względem liczby centrów offshoringowych korporacji międzynarodowych. W 2006 roku było tu zlokalizowanych 12 centrów, m.in. takich firm jak: Bayer, CapGemini, Ernst&Young, IBM, KPMG.

Największą liczbę inwestorów zagranicznych w Małopolsce stanowią firmy pochodzące z USA, Niemiec, Wielkiej Brytanii i Francji. Obecne są też spółki m.in. z kapitałem holenderskim, szwedzkim, austriackim i izraelskim.

Dominująca część kapitału zagranicznego skoncentrowana jest w stolicy regionu, Krakowie. Inwestycje o znaczącej wartości ulokowane zostały również w Tarnowie, Nowym Sączu oraz w powiatach brzeskim i wielickim. W Krakowie i w powiecie brzeskim wartość inwestycji na jednego mieszkańca przekracza 3000 dolarów.

## Cele polityki gospodarczej województwa

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013 „Małopolska 2015” została przyjęta 30 stycznia 2006 roku przez Sejmik Województwa Małopolskiego. „Strategia” wyznacza misję i priorytety działań służących rozwojowi regionu, formułuje trzy cele strategiczne w ramach trzech pól aktywności. Jednym z nich jest cel strategiczny: Wzmocnienie konkurencyjności gospodarczej województwa w polu **Konkurencyjność gospodarcza**. Mieszczą się tu istotne dla podniesienia innowacyjności regionu obszary polityki rozwoju.

Tabela 3.1. Pole: Konkurencyjność gospodarcza

Cel strategiczny: Wzmocnienie konkurencyjności gospodarczej województwa			
Obszary polityki rozwoju			
I. Społeczeństwo wiedzy i aktywności	II. Gospodarka regionalnej szansy	III. Infrastruktura dla rozwoju regionalnego	IV. Krakowski Obszar Metropolitalny
Cele pośrednie			
Lepiej wykształceni, twórczy i przedsiębiorczy mieszkańcy	Konkurencyjna, otwarta i innowacyjna gospodarka	Nowoczesna i sprawna, sprzyjająca rozwojowi społ.- gosp. infrastruktura	Rozwój Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego jako europolii

Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki Małopolski to warunek zapewnienia trwałego rozwoju gospodarczego. Fundamentalne znaczenie ma tu innowacyjność, czyli zdolność i motywacja do wykorzystywania wyników badań naukowych, nowych koncepcji, wynalazków, pomysłów. „Strategia” wskazuje, że dla wzmocnienia regionalnej innowacyjności potrzebne jest zarówno przyciąganie i utrzymywanie nowoczesnych inwestycji i postępu technologicznego, jak również przyciąganie

i zatrzymywanie twórczych i utalentowanych ludzi, wzbogacających innowacyjny potencjał Małopolski. Coraz większe znaczenie przypisywane jest także sieciom współpracy.

Pośród rozwiązań proponowanych przez „Strategię”, do podnoszenia innowacyjności regionu w szczególności odnoszą się następujące działania:

a) wsparcie indywidualnej przedsiębiorczości (I.3.), poprzez m.in.

- rozwój instrumentów wsparcia dla MŚP (wsparcie finansowe, inwestycyjne, szkoleniowe, doradcze i informacyjne);
- rozwój infrastruktury dla firm (tworzenie inkubatorów, organizowanie centrów aktywności gospodarczej, tworzenie centrów edukacji);

b) wsparcie międzynarodowej konkurencyjności małopolskich przedsiębiorstw i instytucji (II.1.), m.in. poprzez fundusz wsparcia nowoczesnych technologii oraz fundusz dotacji inwestycyjnych;

c) rozwój innowacji oraz nowoczesnych technologii (II.2.):

- rozszerzenie oferty wsparcia finansowego dla projektów innowacyjnych oraz z obszaru nowoczesnych technologii;
- wprowadzenie systemu ulg i zachęt dla zwiększenia dostępu przedsiębiorców do innowacyjnych i nowoczesnych technologii;
- udostępnienie nowoczesnej infrastruktury dla rozwoju nowych i nowoczesnych technologii oraz usług;
- stworzenie systemu wsparcia dla tworzenia i rozwoju parków innowacyjnych technologii i ICT (technologii informacyjno-komunikacyjnych);
- pogłębienie współpracy uczelnia – przedsiębiorstwo, a także uruchomienie mechanizmów kojarzenia biznesu z ośrodkami innowacji i nowych technologii;
- powstanie centrów informacji na temat nowych technologii;

d) rozwój przemysłów czasu wolnego (II.5.) oraz rozwój przemysłów własności intelektualnej (II.6.);

e) umocnienie europejskiej pozycji Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego i rozwój funkcji metropolitalnych (IV.1.), m.in. poprzez wsparcie organizacyjne oraz finansowe tworzenia i rozwoju placówek akademickich i naukowo – badawczych, a także placówek produkcyjnych, działających w obszarze nowych i nowoczesnych technologii oraz innowacyjności.

### 3.3 Przedsiębiorstwa w Małopolsce

Od wielu lat utrzymuje się tendencja wzrostu liczby podmiotów gospodarczych województwa małopolskiego. Na koniec 2007 roku zarejestrowanych było 293 845 przedsiębiorstw (z tego 35,5% w Krakowie), co w odniesieniu do roku poprzedniego oznacza wzrost o 1,55%. W krajowym rejestrze REGON na koniec 2007 roku zarejestrowanych było 3 685 608 przedsiębiorstw. Małopolska pod względem ich ilości (8% w skali kraju) utrzymuje 5 miejsce, po województwach: mazowieckim, śląskim, wielkopolskim i dolnośląskim.

W województwie małopolskim w sektorze rynkowym małych i średnich przedsiębiorstw pracowało w 2006 roku 600 766 osób. Ilość ta pozwala zachować 4 miejsce po województwach: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim.

Średni wskaźnik przedsiębiorczości (mierzony liczbą przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców) w województwie małopolskim wynosił na koniec 2007 roku 89. Szczególnie niepokojące jest, że wartość tego wskaźnika od kilku lat pozostaje na niezmiennym poziomie. Oznacza to pogorszenie sytuacji Małopolski na tle innych regionów, większość z nich bowiem w tym okresie doświadczyła wzrostu liczby przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców. Obecnie województwo małopolskie znajduje się dopiero na 11 miejscu w Polsce, wśród najmniej aktywnych regionów kraju. W granicach województwa najwyższy wskaźnik przedsiębiorczości w 2006 roku uzyskały powiaty: grodzki-Kraków (138), tatrzański (127) oraz olkuski (101). Najniższy wskaźnik odnotowały powiaty: dąbrowski (41), tarnowski (43), nowosądecki (52), brzeski (54), limanowski (54) i gorlicki (55).

W 2006 roku nakłady na działalność innowacyjną ponoszone przez przedsiębiorstwa działające w przemyśle wyniosły 1 247,5 mln zł, co oznacza wzrost aż o 43,5% w stosunku do roku poprzedniego. W ciągu ostatnich lat zmieniła się znacząco struktura tych nakładów. Od 2000 roku około czterokrotnie wzrósł udział nakładów na działalność badawczo-rozwojową, przy jednoczesnym zmniejszeniu znaczenia wydatków inwestycyjnych na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu.

Tabela 3.2. Struktura nakładów na działalność innowacyjną w przemyśle w Małopolsce (2006 r., przedsiębiorstwa o liczbie pracowników przekraczającej 49)

Nakłady ogółem (tys. zł, ceny bieżące)	1 247 514,7
w tym:	
inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu	54,6%
na działalność badawczą i rozwojową	21,9%
na oprogramowanie	3,1%
na zakup gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw	1,4%
Pozostałe	19,0%

Z badań innowacyjności średnich i dużych przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług w Polsce, przeprowadzonych przez GUS w 2006 roku, wynika, że małopolskie przedsiębiorstwa nie wyróżniają się wysokim poziomem innowacyjności. Według metodologii Oslo<sup>1</sup> w latach 2004-2006 w Małopolsce innowacyjnych było 42,6% przedsiębiorstw z sektora przemysłu i 35,6% przedsiębiorstw z sektora usług, co plasuje region na 8 miejscu w kraju (odpowiednie wskaźniki dla Polski to: 42,5% i 37,7%). Wartość produkcji sprzedanej wyrobów nowych i zmodernizowanych w przemyśle stanowiła około 12% ogółu produkcji sprzedanej województwa w 2006 roku.

37,3% przedsiębiorstw przemysłowych i 32,7% usługowych ponosiło w województwie małopolskim w 2006 roku nakłady na działalność innowacyjną, co daje mu 7 miejsce w Polsce. Nieco lepiej na tle kraju (4 miejsce) wypada region pod względem wysokości tych nakładów. W 2006 roku wynosiła ona w sektorze przemysłu 1 247,5 mln zł, stanowiąc 7,5% nakładów na ten rodzaj działalności w Polsce, a w sektorze usług 209,7 mln zł (2,9% nakładów w Polsce). Średnio jedno przedsiębiorstwo prowadzące działalność innowacyjną ponosiło na nią roczny nakład w wysokości 4990,1 tys. zł dla sektora przemysłu i 2304,8 tys. zł dla sektora usług (4 miejsce w obu przypadkach).

Stosunkowo słabo na tle kraju wygląda region pod względem ilości licencji zagranicznych czynnych w przedsiębiorstwach przemysłowych. W 2006 roku były to jedynie 33 licencje, co oznacza dopiero 7 miejsce w Polsce.

W 2006 roku w ramach projektu: **Wzmacnianie Regionalnej Strategii Innowacji – RIS Małopolska** (akronim projektu: **InnoRegioMałopolska**), finansowanego z 6. Programu Ramowego, została przeprowadzone badanie popytu na innowacje w województwie małopolskim. W ankiecie wzięły udział 102 podmioty gospodarcze z bazy losowo wybranych 800 firm z sektora MŚP. Spośród nich 84 to mikroprzedsiębiorstwa, 16 – firmy małe, 3 – firmy średnie, co w dużym przybliżeniu odpowiada strukturze sektora MŚP w województwie małopolskim.

1 Według metodologii Oslo za innowacyjne uważa się przedsiębiorstwo, które w badanym trzyletnim okresie wprowadziło przynajmniej jedną innowację techniczną: nowy lub ulepszony produkt bądź nowy lub ulepszony proces, będące nowością przynajmniej z punktu widzenia tego przedsiębiorstwa.



Blisko 90% badanych firm osiągało roczny przychód nie większy niż 500 tys. zł, jedynie ok. 10% podmiotów deklaruowało przychód roczny na poziomie 1 mln i więcej. Niskie przychody przedsiębiorstw wpływają na ograniczenie budżetów projektów inwestycyjnych i proinnowacyjnych.

Duża część badanych przedsiębiorstw wykorzystuje programy informatyczne i komputery do zarządzania administracyjnego oraz ma dostęp do Internetu. Odsetek firm posiadających własną stronę www wyniósł 73,1 %. Wysoki jest także poziom korzystania z bankowości elektronicznej (80%).

Zatrudnienie osób z wykształceniem wyższym i/lub stopniem naukowym zadeklarowano tylko w 31 przedsiębiorstwach (ok. 30%), z czego jedynie w 6 firmach takich pracowników jest więcej niż 10. Zaledwie w 23% podmiotów pracują osoby posiadające doświadczenie w branży badawczo-rozwojowej, wyniesione z wcześniejszych prac badawczych, działań i projektów prowadzonych na uczelniach, w centrach szkoleniowych i rozwoju technologii. Taka struktura zatrudnienia może ograniczać inicjatywy proinnowacyjne.

Tylko 7% badanych firm współpracuje z organizacjami podaży innowacji w swoim regionie, tzn. z uczelniami wyższymi, instytutami badawczymi, instytucjami szkoleniowymi bądź centrami innowacji i zaawansowanych technologii. Są to 4 spośród 84 ankietowanych mikroprzedsiębiorstw i 3 spośród 15 małych firm. Pozostałe 93% podmiotów nie próbowało nawiązywać takiej współpracy. Prace badawczo-rozwojowe na własny rachunek podejmuje zaledwie 4% ankietowanych firm. Firmy zakupują raczej nowe technologie, (głównie od dostawców krajowych - 75% przypadków) zamiast pracować nad nimi, co wiąże się dla nich z mniejszym ryzykiem. Wśród źródeł finansowania działalności inwestycyjnej wyraźnie dominują środki własne. O dofinansowanie prac badawczo-rozwojowych stara bądź starało się 47% badanych firm.

Z badań wynika, że wśród firm istnieje świadomość istotnej roli innowacji zarówno na poziomie produktu jak i procesu produkcyjnego oraz usługowego. 73% przedsiębiorstw uważa innowacyjność na poziomie produktu za ważną lub bardzo ważną, podobnie, jeżeli chodzi o innowacyjność procesów produkcyjnych i usługowych – 79%, na poziomie marketingu – 70% i na poziomie organizacji pracy – 80%. Kilkanaście procent firm innowacyjność na wymienionych poziomach organizacji uznaje za zbędną. W firmach z sektora MŚP dostrzega się zatem wysoką świadomość znaczenia innowacji dla rozwoju i wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstwa, jednak brak środków wewnętrznych na kosztowne projekty powoduje zaniechanie tego typu działań.

Jako najważniejsze źródło informacji o potrzebie wprowadzania innowacji w przedsiębiorstwie ankietowani wskazywali najczęściej klientów firmy, drugie miejsce w tym rankingu zajęli konkurenci i inne przedsiębiorstwa.

Badane firmy stosunkowo wysoko oceniają swoje zaawansowanie technologiczne. Zaawansowanie na poziomie krajowego lidera deklaruje 27% podmiotów, a europejskiego lub światowego – 12%. 47% ankietowanych uważa swoje przedsiębiorstwa za przeciętnie zaawansowane technologicznie.

Ankietowane firmy pytane były o usługi najbardziej ich zdaniem potrzebne dla podniesienia poziomu ich innowacyjności. Najczęściej zgłaszana potrzeba związana była z finansowaniem przedsięwzięć innowacyjnych – wskazała na nią ponad połowa przedsiębiorstw. Jednocześnie zaledwie 15% z nich wiedziało, jaka instytucja mogłaby być w tej kwestii pomocna. Prawie 35% przedsiębiorstw zgłosiło zainteresowanie doradztwem w zakresie możliwości rozwoju i informacją o rynku. Innymi pożądanymi obszarami pomocy są: usługi technologiczne i konsulting technologiczny, dostawa wyposażenia, szkolenia, marketing i sprzedaż, zarządzanie jakością, doradztwo prawne. Niewiele przedsiębiorstw docenia pomoc w zakresie zakładania nowych przedsiębiorstw, zarządzania wiedzą czy współpracy w sieciach (networkingu). Niestety zdecydowana większość ankietowanych firm nie orientuje się, do jakich organizacji można się zwrócić o pomoc w wymienionych dziedzinach.

## 3.4 Potencjał instytucji wspierających procesy innowacyjne

### Rodzaje instytucji wspierających procesy innowacyjne

Procesy innowacyjne w gospodarce i społeczeństwie obejmują licznych uczestników w różnych instytucjach. Do instytucji wspierających procesy innowacyjne zaliczyć trzeba:

- instytucje tworzące innowacje, do których należą instytucje badawczo-rozwojowe, uczelnie, firmy innowacyjne;
- instytucje i firmy zajmujące się komercyjnie transferem technologii, innowacji i wiedzy oraz firmy pośredniczące w tych działaniach (firmy inżyniersko-doradcze, doradczycy i szkoleniowcy, biura rzeczników patentowych, kancelarie prawne, itp.);
- instytucje typu „non-profit” powołane statutowo do wspierania innowacji.

Wśród instytucji ostatniego typu znajdują się jednostki dofinansowane ze środków publicznych, takie jak: centra transferu technologii przy uczelniach i instytutach badawczych, spółki zarządzające parkami technologicznymi, a także agendy w urzędach na różnych poziomach. W różnych opracowaniach stosowane są różne kryteria kwalifikacji do grupy instytucji powołanych statutowo do wspierania innowacji. **Łącznie można szacować ich liczbę na poziomie przekraczającym 140 niezależnych jednostek i instytucji.** Wiele z nich nie ma wpisanych innowacji „explicite” do swoich statutów, nie mniej „wspieranie rozwoju” i „wspieranie biznesu” musi się wiązać z promocją innowacji.

Większość z wymienionych instytucji wspiera procesy innowacyjne w różnym stopniu i na różnych poziomach oraz etapach swojej działalności. Chodzi tutaj zarówno o innowacje technologiczne i organizacyjne, procesowe i produktowe, jak również o informowanie o innowacjach i ich promocję.

Przyjęcie węższej lub szerszej definicji instytucji wspierających procesy innowacyjne ma znaczenie przy budowaniu Regionalnej Strategii Innowacji. Uświadomienie sobie funkcjonujących powiązań jest istotne przy rozważaniu i pobudzaniu istniejącego potencjału. To z kolei ma duży wpływ na efektywność procesu wspierania, a co za tym idzie funkcjonowania procesów innowacyjnych w regionie.

### Potencjał instytucji tworzących innowacje w Małopolsce

Sektor badawczo-rozwojowy należy do mocnych stron regionu małopolskiego. Oprócz uczelni wyższych, Małopolska posiada grupę bardzo aktywnych instytutów branżowych (JBR-ów) oraz instytutów Polskiej Akademii Nauk. W sumie w regionie działa 96 jednostek prowadzących działalność badawczą i rozwojową, w tym 53 w sektorze przedsiębiorstw.

Istnieje zgoda odnośnie tego, że potencjał instytucji tworzących lub mogących tworzyć innowacje w Małopolsce jest duży i wyróżnia ten region w stosunku do innych. Ma to odzwierciedlenie w mocnych stronach regionu w analizie SWOT. Większą dyskusję wywołuje kwestia, czy potencjał ten przekłada się na rzeczywistą podaż innowacji i jakie są przyczyny słabego wykorzystania badań naukowych przez gospodarke.

W ramach projektu 6. Programu Ramowego: **Wzmacnianie Regionalnej Strategii Innowacji - RIS Małopolska** (akronim projektu: **InnoRegioMałopolska**) w 2006 roku zostało przeprowadzone badanie podaży innowacji w województwie małopolskim. Badanie obejmowało 63 największe instytucje akademickie i naukowe w regionie: 48 wydziałów Uniwersytetu Jagiellońskiego, Politechniki Krakowskiej, Akademii Górniczo-Hutniczej, Akademii Ekonomicznej w Krakowie i Akademii Rolniczej, a także 15 jednostek badawczo-rozwojowych (głównie instytuty badawcze Polskiej Akademii Nauk). Główne branże, w których badane ośrodki prowadzą działalność badawczą, to: ochrona środowiska (49% instytucji); optyka, biotechnologia, farmacja, biofizyka (22%); badania metali (22%); informatyka (20,5%); rozwój przedsiębiorstw (17,5%); mechanika i automatyka (17,5%); artykuły spożywcze (16%) oraz produkty chemiczne (11%).

Większość badanych jednostek (80%) uczestniczy w europejskich programach wspierania innowacyjności, co jest dobrym prognostykiem rozwoju innowacji w Małopolsce. 42% z nich uczestniczy w więcej niż dwóch programach, a 4,7% w ponad dziesięciu.



Wyznacznikiem aktywności naukowo-badawczej może być liczba publikacji. Wyniki działalności wydawniczej badanych jednostek są dość dobre, najwięcej instytucji może poszczycić się 100-199 publikacjami krajowymi (32%), a spora grupa badanych opublikowała ponad 400 prac (16%). Jednocześnie 10% ankietowanych ma na swoim koncie tylko 1-49 publikacji krajowych. Jeśli chodzi o publikacje zagraniczne, wyniki również są zadowalające – najwięcej, bo 36,5% jednostek, opublikowało za granicą od 50 do 200 prac.

Jednym z powszechnie stosowanych wskaźników innowacyjności jest liczba patentów. Ankietowane jednostki sprzedały w 2005 roku łącznie 35 patentów. Jest to dość niski wynik, przy czym blisko trzy czwarte badanych nie sprzedało żadnego patentu. Z badań wynika, że 63 największe instytucje naukowo-badawcze w regionie złożyły w 2005 roku w sumie tylko 107 wniosków patentowych, czyli niewiele ponad połowę wszystkich wniosków w województwie małopolskim w tym roku.

Udział badań stosowanych w nakładach finansowych na badania w 2/3 instytucji nie przekracza 50% ogółu nakładów, a w co piątej instytucji jest niższy niż 5% ogółu nakładów. Wśród badanych jednostek dominuje więc struktura nakładów, która nie sprzyja powstawaniu innowacji. Jedynie w 5 ośrodkach (8%) na badania stosowane ponoszonych jest więcej niż 75% ogółu nakładów finansowych.

Dla rozwoju innowacyjności kluczową sprawą jest współpraca środowiska naukowo-badawczego z przedsiębiorcami. Z badań wynika, że ośrodki badawcze w większości aktywnie poszukują kontaktów z firmami. W 2005 roku współpracę z małymi i średnimi przedsiębiorstwami zadeklarowało 85,7% respondentów, a z dużymi – 73%. 22 instytucje (1/3 badanych) przyznały, że realizowały w 2005 roku kontrakty biznesowe. W 12 z nich (19%) wartość tych kontraktów była stosunkowo niska i nie przekroczyła 500 tys. zł, w 6 jednostkach (9,5%) miały one wartość 0,5-1 mln zł, a 4 (6%) instytucje przyznały, że ich kontrakty biznesowe przekraczają wartość 1 mln złotych (w tym dwóch przekroczyły 5 mln zł). Dość sporo, bo ok. 40% instytucji, nie miało w 2005 roku żadnych kontraktów, które przyniosłyby im jakieś dochody. Prawie 20% ankietowanych osób nie chciało lub nie mogło udostępnić informacji na ten temat. Niska jest skala współpracy z organizacjami wspierającymi kontakty między naukowcami i przedsiębiorcami (centra transferu technologii, PARP, Krakowski Park Technologiczny) – tylko 12 respondentów współpracuje z wymienionymi jednostkami.

Wśród oferty ośrodków badawczych dla przedsiębiorstw największe znaczenie mają usługi szkoleniowe i konsulting technologiczny – oferuje je prawie 80% respondentów. Popularne są także usługi technologiczne (testowanie produktów, tworzenie prototypów, projektowanie) oraz w zakresie upowszechniania informacji, współpracy w sieciach, zarządzania jakością i zarządzania wiedzą. Wymienione działania są ważnym źródłem dochodów badanych instytucji. Wśród pozostałych źródeł finansowania duże znaczenie mają środki publiczne i wspomniane wcześniej kontrakty badawcze.

Pomimo entuzjastycznego podejścia przedstawicieli badanych jednostek do kwestii zakładania firm akademickich, na większości z nich nie istnieją tego typu firmy. Tylko w 4 ośrodkach powstały powiązane z nimi firmy akademickie (BioCentrum i Biospekt na UJ, Katalizator przy Instytucie Fizykochemii i Katalizy Powierzchni, 6 spółek powstałych na skutek przekształceń zakładów doświadczalnych przy Instytucie Zootechniki). Zastanawiającym może wydawać się brak tego typu firm na uczelniach technicznych.

Problemem, który negatywnie rzutuje na możliwość podejmowania współpracy w innowacyjnych projektach jest stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej. Wg danych GUS-u średni stopień zużycia aparatury w małopolskich JBR-ach wynosi 75,8% i jest wyższy niż średni stopień zużycia dla całego kraju (71,7%).

Badania podaży innowacji w wytypowanych ośrodkach badawczych wskazują na:

- istnienie dużej potrzeby wspierania naukowców w nawiązywaniu kontaktów z biznesem;
- konieczność lepszej współpracy z instytucjami pośredniczącymi w transferze technologii;
- celowość wsparcia dla tworzenia firm akademickich przy uczelniach.

Sposobem poprawy sytuacji może być wzmacnianie istniejących przy instytucjach naukowo-badawczych centrów transferu technologii i ich współpracy z gospodarką narodową oraz budowanie struktur wspierających przedsiębiorczość akademicką.

## Potencjał instytucji i firm zajmujących się komercyjnie transferem technologii, innowacji i wiedzy oraz pośredniczących w tych działaniach

Ocena potencjału tej grupy aktorów rynku innowacyjnego jest trudna. Szacuje się, że w Małopolsce działa kilkanaście takich podmiotów. Część z nich ma powiązania personalne ze szkołami wyższymi, część używa w swych nazwach słów innowacja lub innowacyjne. Zdarza się, że firmy te nie oferują usług na poziomie oczekiwanym przez klienta. Są to często usługi trudne do szybkiego zweryfikowania, jak na przykład doradztwo w pisaniu wniosków o dofinansowanie z funduszy europejskich.

Nasila się proces penetracji regionu przez zagraniczne firmy inżyniersko-konsultingowe, nastawione w pierwszym rzędzie na udział w pozyskiwaniu funduszy na innowacje zarówno z Unii Europejskiej, jak i ze źródeł krajowych. Firmy te albo zakładają w Krakowie swoje oddziały, albo tworzą nowe firmy lub Joint Venture z lokalnymi firmami. Część z tych firm posiada duże doświadczenie, jak również odpowiednio przygotowany personel. Należy oczekiwać, że ich udział w rynku usług innowacyjnych będzie się zwiększał.

## Potencjał instytucji „non-profit” powołanych statutowo do wspierania innowacji

Jak już wyżej wspomniano, Małopolska należy do województw posiadających bardzo dużą liczbę instytucji zajmujących się rozwojem i wspieraniem przedsiębiorczości. Instytucje te prezentują bogatą, częściowo uzupełniającą się, a częściowo dublującą ofertę dla klientów. Większość tych instytucji bierze udział w promowaniu i transferze innowacji.

**Centralną instytucją wspierającą rozwój regionalny jest Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego (MARR), realizująca szeroki wachlarz działań skierowanych do MŚP.** Wśród pozostałych, największych instytucji rozwijających procesy innowacyjne w Małopolsce wymienić należy m.in. Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej, które jest zarazem członkiem sieci Enterprise Europe Network i Regionalnym Punktem Kontaktowym Programów Ramowych (specjalizacja we wspieraniu udziału instytucji i osób z Małopolski w Programach Ramowych Unii Europejskiej); Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu - UJ specjalizuje się we wspieraniu przedsiębiorczości uniwersyteckiej i transferze technologii z uniwersytetu do przemysłu; Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o., który jest spółką zarządzającą Specjalną Strefą Ekonomiczną; Euro Info Center przy Izbie Przemysłowo-Handlowej, działające dla małych i średnich przedsiębiorstw w obszarze integracji z UE; Fundacja Partnerstwo dla Środowiska specjalizująca się w zagadnieniach ochrony środowiska; Fundacja Progress&Business, zajmująca się transferem technologii i innowacji, założona m.in. przez UJ i AGH, Centrum Transferu Technologii AGH, Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji (MISTiA) specjalizujący się m.in. w szkoleniach dla samorządów. **W grupie instytucji istotnie wpływających na rozwój transferu technologii mieszczą się także: Tarnowski Klaster Przemysłowy „Plastikowa Dolina” oraz Małopolska Agencja Energii i Środowiska.**

Przeoglądając misję wymienionych powyżej instytucji i wielu innych, widać wyraźnie, że choć mają one swoje ściśle określone cele, specjalizacje i specyfikę, to wszystkie działają w obszarze innowacji i wspierania przedsiębiorczości. Każda z wymienionych instytucji brała udział w projektach krajowych i zagranicznych, posiada bazę materialną, przeszkolony personel i gotowe bazy danych.

## Proponowane wskaźniki oceny potencjału instytucji wspierających procesy innowacyjne

Dotychczasowe próby określania potencjału instytucji wspierających procesy innowacyjne polegały głównie na opisywaniu charakteru oferowanych usług oraz podawaniu opisów projektów, w których otrzymywały one dofinansowanie.

W świetle doświadczeń ostatnich lat pojawiło się kilka nowych możliwości określania stopnia zaangażowania w procesy innowacyjne. Jednym z ważniejszych mierników działalności proinnowacyjnej powinien być udział instytucji w międzynarodowych programach badawczo-rozwojowych (Programach Ramowych Unii Europejskiej, Programach COST, EUREKA i innych). Podstawowym kryterium uzyskania dofinansowania w tych programach jest udowodnienie innowacyjności proponowanego rozwiązania jak i jego powiązania z gospodarką i społeczeństwem. Innymi miernikami mogą być: udział w konsorcjach Centrów Zaawansowanych Technologii oraz krajowych i zagranicznych sieciach innowacyjnych, uzyskane

akredytacje w sieciach i programach tworzonych m.in. przez Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, liczba przeszkolonych klientów, liczba utworzonych firm, liczba projektów pozyskanych dla regionu. Wypracowanie sposobu pomiaru potencjału miało znaczenie w przypadku tworzenia priorytetów i ocenie możliwości funkcjonowania Regionalnego Systemu Innowacji.

#### Reasumując:

- Przy tworzeniu Regionalnego Systemu Innowacji należy przeprowadzić analizę, które z dotychczas działających instytucji w obszarze wspierania rozwoju i przedsiębiorczości nadają się od razu do włączenia do tego systemu, a które powinny być włączane stopniowo.
- Tworząc nowe instytucje wspierające procesy innowacyjne należy pamiętać o istniejących już instytucjach, aby uzyskać efekt synergii oraz uniknąć dublowania zadań.
- Przy wspieraniu procesów innowacyjnych z pieniędzy publicznych należy uwzględnić istnienie sektora prywatnego. Pojawia się także nowa grupa aktorów procesu innowacyjnego w postaci firm zagranicznych.
- Uwidaczniają się nowe możliwości rozwoju, a zarazem konieczność oceny w oparciu o jednolite kryteria potencjału i jakości instytucji wspierających procesy innowacyjne.

### 3.5 Potencjał innowacyjny Małopolski w skali kraju

Dla ukazania potencjału innowacyjnego Małopolski zostały wybrane pewne obszary aktywności gospodarczej na podstawie danych statystycznych oraz badań podaży innowacji i popytu na innowacje przeprowadzonych w ramach projektu: Wzmacnianie Regionalnej Strategii Innowacji – RIS MAŁOPOLSKA.

#### Poziom wykształcenia ludności

Tabela 3.3. Poziom wykształcenia ludności w wieku 15 lat i więcej (2006 r.)

Rodzaj wykształcenia	Udział ludności (%)	
	Małopolska	Polska
Gimnazjalne, podstawowe i niższe	24,9 %	26,7%
Zasadnicze zawodowe	27,3 %	25,8%
Średnie ogólnokształcące	10,9 %	10,1%
Policealne i średnie zawodowe	22,8 %	23,5%
Wyższe	14,3 %	13,9%

Województwo małopolskie charakteryzuje się korzystną na tle kraju strukturą ludności według poziomu wykształcenia. Większy jest tu odsetek osób z wyższym wykształceniem i mniejszy udział osób z najniższym poziomem wykształcenia.

Tabela 3.4. Ludność z wykształceniem wyższym (tys.)

Rok	Liczba ludności	Udział ludności (%)
2003	293	11,23%
2004	320	12,40%
2005	333	12,68%
2006	384	14,13%

Z roku na rok zwiększa się liczba mieszkańców województwa małopolskiego legitymujących się wykształceniem wyższym. Wzrasta też udział tej grupy w ogólnej strukturze ludności.

Tabela 3.5. Kształcenie na poziomie wyższym w Małopolsce w odniesieniu do kształcenia w kraju (rok akademicki 2006/07)

Wyszczególnienie	Woj. małopolskie	Polska	Udział Małopolski (%)
Liczba szkół wyższych	34	441	7,7%
Studenci ogółem	203060	1 927 699	10,5%
Absolwenci ogółem	34302	391 696	8,8%
Nauczyciele akademicy	12 096	98 262	12,3%

### Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP)

W Małopolsce znajduje się 8% ogółu MŚP w kraju, co daje 5 pozycję w kraju po województwach mazowieckim, śląskim, wielkopolskim i dolnośląskim. Średni wskaźnik przedsiębiorczości jest stosunkowo niski i wynosi 89 przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców (dopiero 11 miejsc w kraju).

### Warunki środowiskowe

Województwo małopolskie cechuje największe w Polsce zróżnicowanie środowiska przyrodniczego oraz duży udział w jego powierzchni parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu i parków narodowych. Krajobraz i warunki środowiskowe sprzyjają rozwojowi zaawansowanych technologii w warunkach „green-field” oraz rozwojowi przemysłu „czasu wolnego”.

Tabela 3.6. Obszary innowacyjnej działalności przedsiębiorstw w Małopolsce

Firma posiada własną stronę www	73,1%
Firma korzysta z bankowości elektronicznej	80%
Firma zatrudnia osoby z wykształceniem wyższym i/lub stopniem naukowym	35%
Firma ponosi nakłady na działalność badawczo-rozwojową	4%
Firma współpracuje z organizacjami podaży innowacji	7%
Firma stara się o dofinansowanie prac badawczych z funduszy UE	47%

## Współpraca środowiska naukowo-badawczego i przedsiębiorstw

Aż 85,7% instytucji akademickich i naukowych deklaruje współpracę z małymi i średnimi przedsiębiorstwami, 73% instytucji deklaruje współpracę z dużymi firmami. Tylko 7% małych i średnich przedsiębiorstw współpracuje z uczelniami wyższymi, instytutami badawczymi, instytucjami szkoleniowymi bądź centrami innowacji i zaawansowanych technologii.

## Jednostki prowadzące działalność badawczą i rozwojową

Na terenie województwa małopolskiego działalność B+R prowadzi 96 jednostek:

- 31 jednostek naukowych i badawczo-rozwojowych, w tym 12 placówek naukowych PAN;
- 6 jednostek obsługi nauki;
- 43 jednostki rozwojowe;
- 16 szkół wyższych.

## Nakłady na działalność badawczo-rozwojową

W Małopolsce ponoszonych jest 12,3% krajowych nakładów na działalność badawczo-rozwojową. Pod względem wysokości tych nakładów województwo małopolskie plasuje się na 2 miejscu, po woj. mazowieckim. Wskaźnik nakładów na działalność badawczo-rozwojową w relacji do części PKB odpowiadającej regionowi małopolskiemu kształtuje się na stosunkowo wysokim poziomie 1,02 (dla Polski – nakłady na B+R to zaledwie 0,57% PKB).

Tabela 3.7. Struktura nakładów na działalność badawczo-rozwojową w Małopolsce według rodzajów badań

Rodzaj badań	Udział w nakładach (%)
Badania podstawowe	43,9%
Badania rozwojowe	18,8%
Prace rozwojowe	37,6%

W Małopolsce udział nakładów na badania podstawowe jest wyższy, a na badania rozwojowe niższy niż średnio w kraju. Struktura taka nie sprzyja tworzeniu innowacji.

Tabela 3.8. Źródła finansowania działalności naukowo-badawczej

Źródło finansowania	Udział w nakładach na B+R (%)
Środki budżetowe	57,5%
Środki własne	27,5%
Środki przedsiębiorstw	5,5%
Środki placówek naukowych PAN i jednostek badawczo-rozwojowych	0,7%
Środki szkół wyższych	0,1%

W Małopolsce 7,4% nakładów na B+R finansowanych jest ze środków zagranicznych. Z tego 84,6% to środki pochodzące z Unii Europejskiej. Na województwo małopolskie przypada 13,8% ogółu środków zagranicznych przeznaczanych na działalność B+R w Polsce (2 miejsce w Polsce).

Tabela 3.9. Branże, na które nakierowana jest działalność badawcza w Małopolsce

Dziedzina badań	Liczba jednostek prowadzących badania w danej dziedzinie (2005 r.)
Badania z zakresu ochrony środowiska	31
Optyka, biotechnologia, farmacja, biofizyka	14
Badania metali	14
Informatyka	13
Badania nad rozwojem przedsiębiorstw	11
Mechanika i automatyka	11
Badania nad artykułami spożywczymi	10
Badania produktów chemicznych	7
Badania z zakresu budownictwa i architektury	5
Elektronika	4
Finanse, bankowość, ubezpieczenia	3
Telekomunikacja	2
Badania nad tekstyliami	2
Badania w zakresie produktów z drewna, celulozy	1

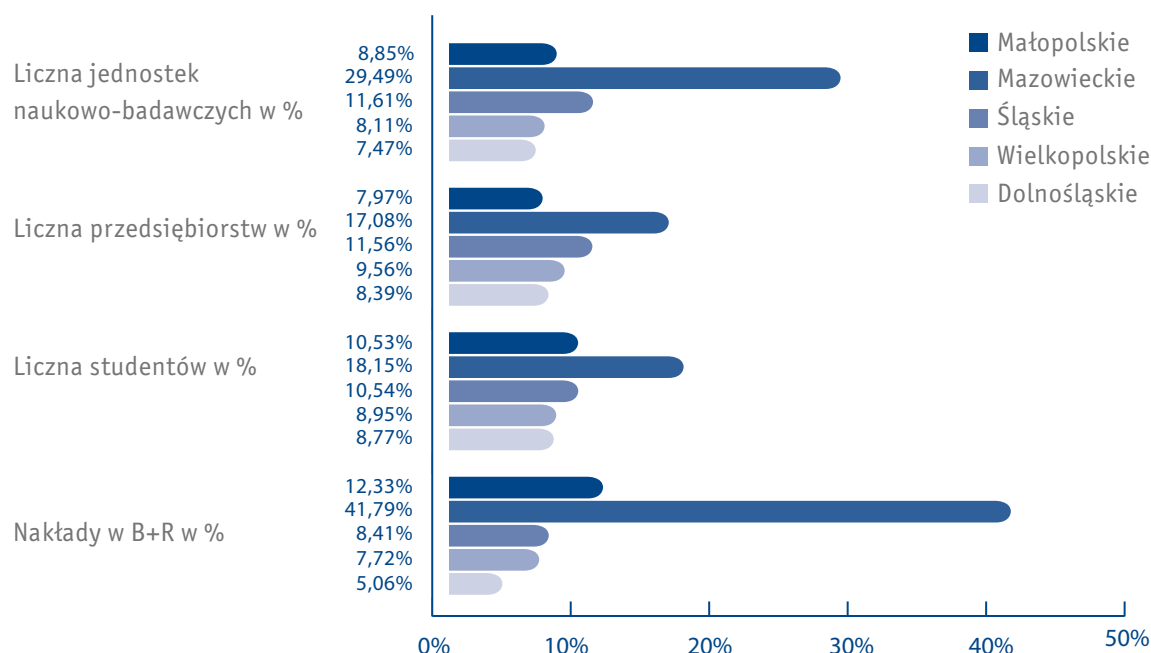
### Zatrudnienie w działalności badawczo-rozwojowej

W małopolskim sektorze B+R zatrudnionych jest 13,4 tys. osób. Stanowi to 11% krajowego zatrudnienia w B+R i decyduje o 2 pozycji województwa w skali kraju.

### Liczba udzielonych patentów na wynalazki

- 2003 r. – 50
- 2004 r. – 70
- 2005 r. – 86
- 2006 r. – 103

Wykres 3.1. Małopolska na tle innych regionów



# 4. Regionalny System Innowacji Województwa Małopolskiego

## 4.1 Znaczenie innowacji dla rozwoju Województwa – Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego jako podstawa do sformułowania RSI

Małopolska, będąc jednym z głównych ośrodków naukowo-badawczych w kraju ma pełne szanse stać się liderem w rozwoju Regionalnego Systemu Innowacji, zaś Regionalna Strategia Innowacji jest głównym narzędziem kreowania zrównoważonego innowacyjnego rozwoju Województwa Małopolskiego. Wizja tego regionu została w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego zdefiniowana w następujący sposób:

**„Małopolska – regionem szans wszechstronnego rozwoju ludzi i nowoczesnej gospodarki, silnym aktywnością swych mieszkańców, czerpiącym z dziedzictwa przeszłości i zachowującym tożsamość w integrującej się Europie”**

Dla realizacji tej wizji wybrano dziewięć obszarów polityki rozwoju, które są związane z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Województwa. Wszystkie, w tym trzy spośród nich bezpośrednio, zaś sześć pośrednio – wiążą się z Regionalną Strategią Innowacji. Są to następujące obszary interwencji:

- Bezpośrednio związane z RSI:
  - Obszar I: Społeczeństwo wiedzy i aktywności
  - Obszar II: Gospodarka regionalnej szansy
  - Obszar VI: Ochrona Środowiska
- Pośrednio związane z RSI:
  - Obszar III: Infrastruktura dla rozwoju regionalnego
  - Obszar IV: Krakowski Obszar Metropolitalny
  - Obszar V: Spójność wewnątrzregionalna
  - Obszar VII: Dziedzictwo i przestrzeń regionalna
  - Obszar VIII: Współpraca terytorialna
  - Obszar IX: Nowoczesne zarządzanie publiczne

### **Związki bezpośrednie RSI z obszarami interwencji dotyczą:**

- rozwoju edukacji sprzyjającego innowacyjności gospodarki oraz tworzenia warunków dla rozwoju innowacji i powstawania technologii w szkołach wyższych;
- rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, zwłaszcza w zakresie równoważenia rozwoju;
- zwiększenia potencjału badawczo – rozwojowego Województwa.

### **Odpowiednio, związki pośrednie ujawniają się poprzez:**

- wdrożenie Regionalnej Sieci Transferu Technologii dla uzyskania wyższego efektu w zakresie harmonijnego rozwoju całego województwa małopolskiego;
- poszerzenie zakresu monitoringu i ocenę efektywności rozwoju systemu innowacji, na bazie oceny harmonijnego rozwoju całej Małopolski oraz oceny efektów współpracy międzyregionalnej;
- **międzynarodową współpracę** w rozwoju innowacyjnego potencjału Województwa Małopolskiego dla maksymalizacji pozytywnych efektów integracji wewnętrznej.

Analizując znaczenie innowacji dla rozwoju Województwa Małopolskiego należy wziąć pod uwagę jego mocne i słabe strony, które mają wpływ na możliwości i tempo wzrostu poziomu innowacyjności gospodarki. Można z pełnym przekonaniem wyrazić pogląd, że **innowacyjność i jej rozwój mają decydujące znaczenie dla obecnej i przyszłej pozycji Województwa Małopolskiego w kraju i w Europie.**

**Misję dla Regionalnej Strategii Innowacji zawarto w sformułowaniu:**

**Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego umożliwi zwiększenie poziomu innowacyjności i konkurencyjności firm, poprzez uaktywnienie ich współpracy z szerokim zapleczem instytucjonalnym w sferze nauki, prac badawczo-rozwojowych oraz transferu technologii.**

Współpraca ta będzie rozwijana w ramach „sieci współpracy”, które pozwalają lepiej i efektywniej wykorzystać potencjał intelektualny i sprzętowy partnerów tworzących sieć.

Tak rozumiana współpraca pozwoli urzeczywistnić **wizję**, w myśl której:

**Województwo Małopolskie - region zaawansowany technologicznie, konkurencyjnych firm, których rozwój następuje dzięki wykorzystaniu efektywnie działającego Regionalnego Systemu Innowacji.**

Obszary strategicznego rozwoju z punktu widzenia Regionalnej Strategii Innowacji:

### ŚRODOWISKO

- Inżynieria środowiska wraz z projektowaniem architektonicznym i przemysłowym
- Infrastruktura techniczna i transport
- Ochrona środowiska i krajobrazu
- Energetyka odnawialna

### PRZEMYSŁ

- Inżynieria materiałowa wraz z technologiami i technikami odlewniczymi oraz hutniczymi
- Technologie i techniki w inżynierii chemicznej
- Technologie i techniki w budownictwie

### ZDROWIE I ŻYWNOŚĆ

- Ochrona zdrowia - przemysł uzdrowiskowy, rekreacja, turystyka
- Technologie medyczne
- Biologia i biotechnologia

### WIEDZA I KOMUNIKACJA

- Edukacja w kształtowaniu kultury innowacji
- Technologie i techniki informacyjne



## 4.2 Analiza SWOT innowacji w Województwie Małopolskim

Analiza SWOT innowacji w Małopolsce została opracowana na podstawie przeprowadzonych badań popytu na innowacje w przedsiębiorstwach oraz podaży innowacji ze strony jednostek badawczo-rozwojowych i wybranych uczelni wyższych w ramach projektu RSI. Uwzględniono też uwagi, które zgłaszali eksperci w ramach zespołów roboczych. Analizę SWOT przedstawia tabela 4.1.

Tabela 4.1. Analiza SWAT.

Mocne strony
<b>NAUKA, BADANIA</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Silny ośrodek akademicki.</li><li>• Istnienie licznych jednostek badawczo-rozwojowych.</li><li>• Sprawnie działające centra transferu technologii przy ośrodkach naukowych.</li><li>• Wysoki udział ludności z wyższym wykształceniem.</li><li>• Rozwój sektora informatycznego (przedsiębiorstwa IT).</li></ul>
<b>INSTYTUCJE WSPARCIA</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Krakowski Park Technologiczny.</li><li>• Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Ramowych UE.</li><li>• Ośrodek Przekazu Innowacji (sieć Enterprise Europe Network).</li><li>• Regionalne Centrum Informacji dla Zagranicznych Naukowców (MOC).</li><li>• Zorientowanie instytucji wsparcia biznesu na doradztwo i szkolenia dla MŚP.</li><li>• Rozwinięta oferta szkoleniowa w zakresie możliwości pozyskiwania funduszy z programów UE.</li><li>• Rozwinięty system bankowy.</li></ul>
<b>PRZEDSIĘBIORSTWA, GOSPODARKA</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Istnienie firm o dużym potencjale innowacyjnym oraz mocnej pozycji na rynku krajowym i międzynarodowym.</li><li>• Korzystanie z kontaktów biznesowych jako źródła informacji dla rozwoju innowacyjnych przedsięwzięć organizacyjnych, konstrukcyjnych i technologicznych.</li><li>• Dobry poziom infrastruktury informatycznej.</li><li>• Niski udział „przemysłów schyłkowych”.</li><li>• Zróżnicowany profil gospodarczy (wyższa odporność na dekonstrukcję).</li></ul>
Słabe strony
<b>NAUKA, BADANIA</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Nacisk na badania podstawowe w części jednostek badawczych przy relatywnie małych zastosowaniach rynkowych.</li><li>• Ograniczanie jednostek badawczych (głównie JBR) do kontaktów z przedsiębiorcami, z którymi współpracują od lat.</li><li>• Mała skuteczność działalności informacyjno-promocyjnej ze strony jednostek badawczych, skierowanej do przedsiębiorców.</li></ul>
<b>INSTYTUCJE WSPARCIA</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Brak jednego punktu kontaktowego dla przedsiębiorców szukających partnerów wśród jednostek badawczych.</li><li>• Brak zorganizowanej sieci usług w zakresie ochrony własności intelektualnej</li><li>• Dublująca się oferta instytucji „około biznesowych”, wspierających transfer technologii.</li></ul>
<b>PRZEDSIĘBIORSTWA, GOSPODARKA</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Niedostrzeganie roli sektora B+R jako ważnego partnera (w szczególności dla MŚP) w rozwoju innowacji.</li><li>• Słabe zrozumienie istoty i znaczenia innowacji przez pracowników przedsiębiorstw.</li><li>• Niedostateczna liczba innowacyjnych MŚP w Małopolsce.</li><li>• Zbyt mała ilość firm z zagranicznym kapitałem, wymuszających rozwój innowacyjnych przedsięwzięć.</li><li>• Niska świadomość możliwości i konieczności korzystania z ochrony patentowej dla innowacyjnych rozwiązań.</li><li>• Dysproporcje w rozwoju gospodarczym wewnątrz regionu.</li><li>• Niski poziom innowacyjności i słabe przygotowanie wielu przedsiębiorstw do konkurencji na rynku europejskim.</li><li>• Duże dysproporcje w aktywności gospodarczej mieszkańców.</li></ul>

Tabela 4.1. (c.d.)

Szanse	
NAUKA, BADANIA	
<ul style="list-style-type: none"> <li>Nawiązywanie międzynarodowej współpracy w ramach programów UE (sieci współpracy, wspólne programy B+R).</li> <li>Tworzenie regionalnych sieci współpracy przedsiębiorstw i instytucji naukowych.</li> <li>Tworzenie międzyregionalnych sieci współpracy – klastrów.</li> <li>Propagowanie kultury innowacyjności poprzez system informowania i kształcenia.</li> <li>Promocja regionu jako silnego ośrodka akademickiego i miejsca pracy dla zagranicznych naukowców i studentów.</li> </ul>	
INSTYTUCJE WSPARCIA	
<ul style="list-style-type: none"> <li>Rozszerzenie oferty usług bankowych, skierowanych do przedsiębiorców podejmujących innowacyjne przedsięwzięcia.</li> <li>Rozwój rynku kapitałowego (fundusze założkowe, fundusze venture capital), wspierającego finansowanie nowych technologii z możliwością dostępu dla MŚP.</li> </ul>	
PRZEDSIĘBIORSTWA, GOSPODARKA, REGION	
<ul style="list-style-type: none"> <li>Większe wykorzystanie walorów krajobrazowych regionu dla rozwoju usług turystycznych.</li> <li>Rozwój proekologicznych przedsiębiorstw w obszarze przetwórstwa rolnego i ochrony środowiska.</li> <li>Decentralizacja finansów publicznych i efektywne wykorzystanie funduszy strukturalnych.</li> <li>Rozwój społeczeństwa informacyjnego.</li> <li>Rozwój kształcenia ustawicznego i gospodarki opartej na wiedzy.</li> <li>Rozwój przemysłu czasu wolnego i procesu restrukturyzacji wsi.</li> <li>Wzrost współpracy gospodarczej i społecznej z regionami UE.</li> <li>Duża rezerwa w sektorze usług (zwłaszcza w obszarach wiejskich).</li> <li>Wejście na rynek pracy wyżu demograficznego (szansa na odmłodzenie kadry).</li> </ul>	

Zagrożenia	
NAUKA, BADANIA	
<ul style="list-style-type: none"> <li>Powierzchnowe traktowanie kwestii innowacji w ustawie o działalności badawczo-rozwojowej.</li> <li>Nierozstrzygnięta kwestia restrukturyzacji JBR-ów, a przez to rozproszenie i nieefektywne wykorzystanie środków finansowych.</li> <li>Słaby rozwój zasobów innowacyjnych (patenty, publikacje, sprzedaż know-how).</li> <li>Brak możliwości finansowych w MŚP dla podjęcia współpracy ze sferą nauki.</li> <li>Słabe przekonanie, że współpraca z nauką jest narzędziem rozwoju i wzrostu konkurencyjności firmy.</li> </ul>	
INSTYTUCJE WSPARCIA	
<ul style="list-style-type: none"> <li>Brak spójnej polityki wspierania przedsięwzięć innowacyjnych i krajowych instrumentów finansowych wspierania podejmowanego „ryzyka innowacji”.</li> </ul>	
PRZEDSIĘBIORSTWA, GOSPODARKA	
<ul style="list-style-type: none"> <li>Konkurowanie taną siłą roboczą i umiejętnością zapełniania nisz rynkowych, a nie innowacyjnością produktu jako celem strategicznym przedsiębiorstwa.</li> <li>Traktowanie innowacji, transferu technologii i współpracy z nauką jako doraźnego sposobu rozwiązywania bieżących problemów (pozyskanie raportu, analiza określonych przypadków, itp.), a nie jako strategii działania firmy.</li> <li>Brak sieci MŚP, które mogłyby wspólnie realizować projekty badawcze i wdrożeniowe, związane z transferem technologii, zdolnych do kooperacji z dużymi krajowymi oraz zagranicznymi firmami.</li> <li>Wzrost konkurencyjności sąsiednich regionów i przejmowanie przez nie silnych dotychczas sfer działalności gospodarczej Małopolski.</li> <li>Wciąż utrudniona dostępność transportowa Małopolski.</li> <li>Wolne tempo przemian gospodarczych na obszarach wiejskich, niesprzyjające podejmowaniu innowacyjnych przedsięwzięć.</li> </ul>	

### 4.3 Indykatory Plan Inwestycyjny Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013 jako narzędzie finansowania działań służących wzrostowi poziomu innowacyjności Małopolski

Niniejsza Strategia Innowacji koncentruje się na wskazaniu celów strategicznych i taktycznych a także konkretnych działań, których realizacja przyczyni się do wzrostu poziomu innowacyjności Małopolski. W przypadku większości działań, w ich realizację może włączyć się każdy, kto przygotuje odpowiedni projekt i wskaże źródło jego finansowania. Istnieje jednak pewna grupa działań o charakterze inwestycyjnym, których realizacja została przyporządkowana konkretnym podmiotom wraz z zabezpieczeniem na ten cel odpowiednich środków finansowych. Tabela 4.2 przedstawia listę projektów innowacyjnych znajdujących się w wykazie projektów kluczowych Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013 oraz Programu Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 o charakterze indykatoryjnym. Projekty te wpisują się w realizację celów i działań niniejszej Strategii.

Tabela 4.2. Lista projektów innowacyjnych znajdujących się w wykazie projektów kluczowych Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013 oraz Programu Innowacyjna Gospodarka 2007-2013.

Łączna liczba projektów na Indykatoryjnym Planie Inwestycyjnym MRPO - 37, w tym projektów związanych rozwojem innowacyjności:

Lp.	Instytucja odpowiedzialna za realizację	Nazwa inwestycji	orientacyjny koszt całkowity inwestycji (mln euro)	dofinansowanie (mln euro)	przewidywany okres realizacji inwestycji
1	2	3	4	5	6
Priorytet 1. Warunki dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy – projekty podstawowe					
Działanie 1.1 Poprawa jakości usług edukacyjnych					
1	Akademia Górniczo – Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	Budowa Centrum Komputerowego (Informatyki) AGH - budynek dydaktyczny Wydziału EAIiE AGH w Krakowie	17,67	13,25	2007 - 2013
Działanie 1.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego					
2	Akademia Górniczo – Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	Modernizacja ACK CYFRONET AGH - etap I	3,5	1,75	2007 - 2011
3	Województwo Małopolskie	Małopolska Sieć Szerokopasmowa	40,11	30,00	2008 - 2012
Priorytet 5. Krakowski Obszar Metropolitalny - projekty podstawowe					
Działanie 5.2 Umocnienie europejskiej pozycji KOM i rozwój funkcji metropolitalnych					
1	Konsorcjum szpitali specjalistycznych koordynowane przez Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Krakowie (w tym: Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera w Krakowie)	Rozwój Krakowskiego Centrum Badań i Technologii Medycznych	18,87	14,78	2007 - 2009
	Gmina Miejska Kraków	Centrum Kongresowe (Rondo Grunwaldzkie)	49,9	20,00	2007-2012

Tabela 4.2. (c.d.)

## Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013

Lp.	Instytucja odpowiedzialna za realizację	Nazwa inwestycji	orientacyjny koszt całkowity inwestycji (mln zł.)	dofinansowanie (mln zł.)	przewidywany okres realizacji inwestycji
1	2	3	4	5	6
Priorytet 1 - Badania i rozwój nowoczesnych technologii					
1	Akademia Górniczo - Hutnicza	Nowe rozwiązania materiałowe i konstrukcyjne w liniach napowietrznych, zapobiegające kryzysom energetycznym typu „blackout”	58,57	49,79	2007 - 2011
2	Akademia Górniczo - Hutnicza	Nowe technologie informacyjne dla elektronicznej gospodarki i społeczeństwa informacyjnego oparte na paradygmacie SOA	36,29	30,85	2007 - 2011
3	Instytut Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczańskiego Polskiej Akademii Nauk	Nanoanotechnologia jonowa i plazmowa materiałów formowanych na bazie węgla i krzemu	18,69	15,88	2007 - 2010
Priorytet 2 - Infrastruktura sfery B+R					
4	Centrum Promieniowania Synchrotronowego Uniwersytetu Jagiellońskiego	Narodowe Centrum Promieniowania Elektromagnetycznego dla Celów Badawczych	143,74	122,18	2007 - 2013
5	Akademickie Centrum Naukowo- Technologiczne AKCENT Małopolska	Małopolskie Centrum Biotechnologii	89,84	76,36	2007 - 2013
6	Akademia Górniczo - Hutnicza	Akademickie Centrum Materiałów i Nanotechnologii	89,84	76,36	2007 - 2013
7	Instytut Fizyki Jądrowej PAN	Narodowe Centrum Radioterapii Hadronowej Faza 1 Centrum Cyklotronowe Bronowice	89,84	76,36	2007 - 2012
Priorytet 5 - Dyfuzja innowacji					
8	Krakowski Park Technologiczny	Rozwój Krakowskiego Parku Technologicznego w kierunku utworzenia klastra technologii informacyjnych	89,84	64,90	2009 - 2013
9	Zarząd Parku Technologicznego „Miasteczko Multimedialne” Sp. z o.o.	Miasteczko multimedialne	111,76	80,75	2009 - 2013
10	Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o.	Rozbudowa Jagiellońskiego Parku i Inkubatora Technologii - Life Science	98,61	71,26	2009 - 2013

## 4.4 Możliwości Małopolski w zwiększeniu udziału firm o wysokiej innowacyjności

**Małopolska posiada możliwości zwiększenia udziału firm o wysokiej innowacyjności.** Są one związane przede wszystkim z lepszym wykorzystaniem istniejących w regionie zasobów. Przeprowadzone badania ankietowe firm w regionie wskazały na słaby stopień ich kontaktów z wyższymi uczelniami i jednostkami B+R. Jednocześnie badania podaży rozwiązań innowacyjnych wskazały na istnienie

znaczącego potencjału w tym zakresie.

Wyróżnić można cztery grupy działań zmierzających do zwiększenia w regionie firm innowacyjnych:

- działania adresowane bezpośrednio do firm;
- działania adresowane do instytucji pośredniczących;
- działania adresowane do instytucji dostarczających innowacje;
- działania promujące innowacyjne przedsięwzięcia;
- działania adresowane do rządu i sejmu kreujące systemowe rozwiązania prawne i finansowe w zakresie polityki państwa wspierającej innowacje i technologie tak w sferze badań jak i wdrożenia.

### Działania adresowane bezpośrednio do firm

W pierwszej grupie działań należy dokonać usprawnienia regionalnego systemu informacji w zakresie innowacyjności. Skoncentrowanie działań promocyjnych na jednym adresie internetowym i infolinii wypromuje wśród firm regionalnych jedno, publiczne i rozpoznawalne źródło informacji w tym zakresie. Również utworzenie regionalnego funduszu załączkowego podwyższonego ryzyka będzie działaniem wzmacniającym bezpośrednio możliwości wzrostu innowacyjności firm w Małopolsce.

### Działania adresowane do instytucji pośredniczących

Działania adresowane do instytucji pośredniczących w pierwszym rzędzie doprowadzą do wzmocnienia łączących je kontaktów sieciowych. W ten sposób zwiększą się stopień wykorzystania ich specyficznych zdolności przy jednoczesnej eliminacji działań dublujących. Promować należy również istniejące możliwości wykorzystania dostępnych środków finansowych z Unii Europejskiej. Przeprowadzone badania ankietowe firm w regionie wskazały na ciągle niski poziom aktywności firm w tym zakresie. Instytucje pośredniczące poprzez posiadaną sieć kontaktów spełnią istotną rolę w zakresie zmiany tej niekorzystnej sytuacji. W niniejszej strategii realizacji tego postulatu służyć będzie utworzenie ośrodków sieciowych, opartych o współpracę istniejących już podmiotów.

### Działania adresowane do instytucji dostarczających innowacje

Działania adresowane do instytucji dostarczających innowacje powinny mieć charakter stymulujący ich kontakty z przemysłem. Jednym z proponowanych w strategii działań zmierzających do osiągnięcia tego celu jest uaktywnienie systemu zamawianych prac magisterskich i doktorskich (działania te były już podejmowane wcześniej). Docelowo obejmie on również włączenie do tego systemu jednostek badawczo-rozwojowych, co doprowadzi do podniesienia poziomu aplikowalności opracowywanych rozwiązań innowacyjnych.

Również przedstawione w strategii działania zmierzające do zmiany programów nauczania w dłuższej perspektywie czasu doprowadzą do dostosowania profilu kształcenia do potrzeb wzrostu gospodarczego (działania te powinny być prowadzone w skali kraju). Wzrost liczby specjalistów z danej dziedziny wiedzy stanowi czynnik stymulujący napływ inwestycji w tym zakresie jak też aktywizuje powstawanie małych innowacyjnych firm opartych o istniejące kadry.

Zwiększenie w Małopolsce udziału firm o wysokiej innowacyjności będzie również szansą rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości dla innowacyjnych firm. Są one również szansą na wzmocnienie procesu powstawania firm typu spin-off, korzystających między innymi z potencjału intelektualnego i innowacyjnych pomysłów środowiska naukowego i akademickiego Krakowa.

### Działania promujące innowacyjne przedsięwzięcia

Działania te mają na celu tworzenie właściwego klimatu dla podejmowania nowatorskich przedsięwzięć, które mają duże szanse na sukces rynkowy. Mają one także sprzyjać tworzeniu właściwego podłoża do kształtowania „kultury innowacyjności”. W pojęciu tym mieszczą się nie tylko aspekty kształcenia w zakresie poszukiwania i tworzenia innowacyjnych rozwiązań, umiejętnego podejmowania ryzyka, ale także powszechnego zrozumienia, że wdrożone, innowacyjne pomysły są podstawą wzrostu zamożności społeczeństwa i regionu; są podstawą poprawy jego konkurencyjności na rynku krajowym i międzynarodowym. Działania promujące będą skierowane do instytucji oświatowych, przedsiębiorstw oraz do klientów – odbiorców innowacji.

# 5.

## Regionalna strategia Innowacji Województwa Małopolskiego

### 5.1 Kierunki rozwoju i struktura Regionalnego Systemu Innowacji

We współczesnej koncepcji Regionalnego Systemu Innowacji podkreśla się znaczenie istnienia w danym regionie intensywnie działającej sieci współpracy i powiązań. Sieć ta powinna obejmować zarówno odbiorców innowacji, instytucje pośredniczące jak i podmioty po stronie podaży rozwiązań innowacyjnych. Na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych firm działających w regionie jak i wykonanej analizy SWOT stwierdzić można dysproporcje pomiędzy istniejącym potencjałem naukowo-badawczym regionu, a poziomem innowacyjności firm w Małopolsce. Dlatego też głównym kierunkiem działań proponowanych w RSI jest **wykorzystanie istniejącego potencjału przede wszystkim poprzez uaktywnienie sieci kontaktów** pomiędzy istniejącymi podmiotami Regionalnego Systemu Innowacji. Idea ta znalazła swoje odzwierciedlenie w postaci zaproponowania zadań dotyczących wzmocnienia lub utworzenia sieciowych ośrodków w sferze innowacyjności. Ideą ich tworzenia nie jest powoływanie do życia nowych podmiotów, będących bytami organizacyjno-prawnymi dysponujących własną bazą lokalową. **Rozwiązania zakładają powstanie sieciowych ośrodków, których celem jest współpraca już istniejących oraz tworzonych instytucji w zakresie działań na rzecz odbiorców innowacji w regionie.** Taka formuła umożliwi lepszy przepływ informacji w regionie i pozwoli na efektywniejsze wykorzystanie potencjału instytucji wchodzących w skład sieci.

Obok działań o charakterze instytucjonalnym, możliwości rozwoju RSI tkwią w **uruchomieniu bezpośrednich kontaktów pomiędzy firmami, szkołami wyższymi i JBR-mi.** Osiągnięciu tego celu ma służyć postulowany w strategii program zamawianych przez przedsiębiorstwa prac magisterskich i doktorskich. Utworzenie i uaktualnianie komputerowej bazy danych potrzeb firm w zakresie innowacji i połączenie tego popytu z pracą studentów ostatnich lat i doktorantów poprawi zdolności adaptacyjne przedsiębiorstw i pracowników. Działanie to jest nakierowane na wzrost intensywności w regionie kontaktów interpersonalnych pozwalających na wzrost przekazu informacji. Wytworzenie więzi osobowych sprzyja transferowi wiedzy milczącej uważanej za istotny element tworzenia długofalowej przewagi konkurencyjnej układów regionalnych.

Przeprowadzone badania firm w regionie wskazały na wyraźną potrzebę wsparcia finansowego procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach. Problem ten jeszcze w większym stopniu dotyczy nowopowstających firm, mających ograniczone możliwości pozyskiwania kapitału z istniejących na rynku instytucji finansowych. Dlatego też jednym z wyraźnych kierunków działań Regionalnej Strategii Innowacji w Małopolsce jest **utworzenie funduszu załączkowego**, z którego można by finansować przedsięwzięcia innowacyjne o podwyższonym ryzyku.

Konsekwencją istnienia wysokiej podaży innowacji w naukowym ośrodku krakowskim jest konieczność wsparcia powstawania **firm typu spin-off oraz start-up.** Pod pojęciem firmy spin-off rozumie się wydzielenie działalności biznesowej i nadanie jej osobowości prawnej. Pojęcie to odnosi się, zwłaszcza do firm wywodzących się z uczelni akademickich. Z kolei pojęcie firmy start-up, oznacza firmę w trakcie tworzenia lub na progu działalności, jednak przed sprzedażą produktu /usługi na znaczącą skalę.



W dotychczasowej strukturze RSI ta sfera aktywności pracowników naukowych jest wyraźnie niewspółmiernie słaba w stosunku do istniejących możliwości. Teza ta stanowiła podstawę do zaproponowania w niniejszej strategii konkretnych działań, zmierzających do podniesienia poziomu zaangażowania pracowników naukowych we wdrażanie generowanej przez uczelnie wiedzy. Brak czytelnych, prawnych uregulowań tej kwestii, jak również występująca podejrzliwość środowiska naukowego do osób angażujących się w gospodarkę nie sprzyja pożądanym oczekiwaniom.

Regionalny System Innowacji zapewni warunki do dalszego rozwoju przemysłu i firm w obszarze **technologii informacyjnych (IT, ICT)**, korzystając z już istniejącego potencjału przemysłowego i pozycji Małopolski oraz dużego potencjału intelektualnego studentów kształcących się w zakresie podstaw i zastosowań informatyki (informatyki stosowanej, reprezentowanej na różnych kierunkach studiów).

Struktura RSI w Małopolsce ma układ spolaryzowany z wyraźną dominacją Krakowa jako ośrodka skupiającego instytucje podażu innowacji. Dlatego też niniejsza strategia zakłada **możliwie szeroką dyfuzję innowacji na zewnątrz ośrodka metropolitalnego**. Służyć ma temu utworzenie sieciowych ośrodków z udziałem przedsiębiorstw z Małopolski, związanych z różnymi aspektami innowacyjności. Dyfuzję innowacji wesprze system zamawianych prac magisterskich i doktorskich, realizowanych między innymi na potrzeby MŚP. W ten sposób wytworzą się naturalne kanały przesyłu informacji, a kontakty poprzez magistrantów i doktorantów będą przekładać się następnie na trwałe więzi łączące podmioty gospodarcze ze szkolnictwem wyższym. Celem tego typu działań jest również dostarczenie informacji szkołom wyższym na temat zapotrzebowania na rozwiązania innowacyjne ze strony działających w regionie firm.

## Rekomendacje dla RSI Województwa Małopolskiego

Na podstawie przeprowadzonych badań analitycznych w regionie sformułowano 16 rekomendacji dla RSI w Małopolsce.

1. Lokalizacja parków technologicznych i technoinkubatorów w bezpośrednim powiązaniu z uczelniami jest najskuteczniejszym sposobem pobudzania procesu innowacji i tworzenia nowych firm technologicznych.
2. Uzasadniony jest rozwój parków przemysłowych w Małopolsce jako potencjalnego miejsca zgrupowania odbiorców innowacji. W parkach przemysłowych lokowane są przede wszystkim przedsięwzięcia produkcyjne – głównie MŚP, które najszybciej mogą wprowadzać innowacyjne rozwiązania, aby móc skutecznie konkurować na rynku.
3. Rozwój i popularność inkubatorów i parków technologicznych wiąże się z faktem, iż są one najprostszym i instytucjonalnym pomostem pomiędzy światem nauki a światem biznesu. Stanowią one najpoważniejszą szansę przezwyciężenia tradycyjnej roli szkolnictwa wyższego i nakierowania małopolskich uczelni i ośrodków naukowo-badawczych na drogę innowacji i włączenia w aktywną transformację gospodarki. Z drugiej strony jednak należy pamiętać, iż parki technologiczne nie stanowią alternatywy dla innych dróg budowania potencjału innowacyjnego. Tylko powiązanie wszelkich dostępnych metod i środków jest gwarancją sukcesu.
4. Konieczne jest tworzenie otwartych systemów informacyjnych na uczelniach, umożliwiających wymianę informacji o prowadzonych badaniach naukowych, ekspertach, dostępnych metodach badawczych i sprzęcie laboratoryjnym oraz publikowanych artykułach, pracach doktorskich i magisterskich. Aktywną rolę w tym zakresie mogą odegrać Centra Transferu Technologii, współfinansowane ze środków UE.
5. Nie istnieje jednoznaczny model powoływania firm akademickich spin-off. Współczesny, optymalny model tworzenia firm akademickich zakłada istnienie ośrodka CTT, który jest głównym koordynatorem podejmowanych działań. Model ten z jednej strony daje Wydziałom/Instytutom dużą autonomię, z drugiej jednak strony porządkuje i narzuca pewne kwestie związane z polityką ochrony własności intelektualnej oraz tworzenia firm wywodzących się ze środowiska akademickiego. Wskazane jest przyjęcie przez uczelnie ogólnych zasad określających przejrzyste warunki tworzenia takich firm oraz ich relacji z uczelnią.

6. AKCENT Małopolska stanowi platformę do podejmowania działań integrujących środowisko naukowe Krakowa i Małopolski. Zdefiniowane priorytety badawcze, otwarta formuła konsorcjum, instytucjonalizacja, możliwość uzyskania środków na rozwój projektów badawczych i infrastruktury laboratoryjnej oraz regionalna lokalizacja stanowią dobrą podstawę do włączenia do RSI.
7. Wskazane jest wspieranie inicjatyw tworzenia klastrów, służących rozwojowi innowacyjnych technologii i przedsiębiorstw.
8. Wskazane jest wsparcie rozwoju zespołów badawczych działających w ramach CZT poprzez stypendia doktoranckie i post-doktoranckie, finansowane między innymi w ramach projektów typu „mobility” UE. Skoncentruje to działania na ograniczonej liczbie projektów i priorytetów oraz rozwój młodej kadry naukowej, w tym osób powracających ze stypendiów zagranicznych w uczelniach europejskich i amerykańskich.
9. Wskazane jest ujednoczenie polityki uczelni w obszarze transferu technologii oraz prawa własności intelektualnej, w tym:
  - wprowadzenie na wszystkich uczelniach przejrzystej polityki ochrony praw własności intelektualnej w formie dokumentu (regulaminu, zarządzenia rektora, uchwały senatu) łatwo dostępnego na stronie internetowej uczelni,
  - wprowadzenie korzystnego dla wydziału/institutu systemu podziału zysków,
  - wprowadzenie korzystnego dla twórcy systemu podziału zysków,
  - powołanie jednostek/firm z udziałem uczelni zajmujących się wyłącznie ochroną praw własności intelektualnej i komercjalizacją wyników, oferujących kompetentną, kompleksową obsługę prawną i doradztwo dla pracowników naukowych, ułatwiając im kwestie formalne związane z ubieganiem się o patent i przeprowadzających selekcję projektów o najlepszym potencjale biznesowym lub połączenie istniejących jednostek wraz z zespołami rzeczników patentowych w fachowy, międzywydziałowy ośrodek obejmujący całość działań związanych z ochroną praw własności intelektualnej na uczelni,
  - promocja wynalazczości na uczelni poprzez wprowadzenie i egzekwowanie obowiązku zgłaszania wyników projektów, przy jednoczesnym ujednoczeniu i uproszczeniu procedury oraz korzystnych warunków finansowania i podziału zysków z patentów (motywacja!), opracowanie przystępnego przewodnika dla naukowców i przygotowanie formularzy dostępnych w Internecie,
  - utworzenie/usprawnienie działania funduszy umożliwiających finansowanie wstępnych etapów działań związanych z komercjalizacją projektów, aby ograniczony budżet jednostki nie stanowił bariery zgłaszania wniosków patentowych i utrzymanie ochrony.
10. Należy zwiększyć nacisk na promocję przedsiębiorczości akademickiej poprzez prowadzenie polityki informacyjnej zmierzającej do zwiększenia liczby firm zakładanych przez doktorantów i absolwentów.
11. Na podstawie analizy doświadczeń innych państw można sformułować tezę, że jest nie tylko możliwe, ale bardzo pożądane tworzenie wspólnych pól dla działalności inkubatorów i przedsiębiorczości akademickiej. Biorąc pod uwagę istniejące w Małopolsce rozwiązania i zgromadzone doświadczenia, należy najpierw podjąć wysiłek uporządkowania systemu wsparcia przedsiębiorczości w interesującym nas obszarze. Można dowodzić, że istniejące rozwiązania cechują się kilkoma istotnymi słabościami. Po pierwsze, organizacja samych inkubatorów wykazuje istotne słabości: rozdrobnienie działań i inicjatyw, brak komunikacji i informacji między jednostkami, brak ośrodka koordynującego, etc. Po drugie, niedookreślone są relacje między czołowymi udziałowcami w województwie<sup>1</sup> a inkubatorami i uczelniami. W celu uporządkowania istniejącego stanu należy podjąć szereg działań w trzech obszarach. Pierwszym są same inkubatory, drugim - uczelnie wyższe a trzecim - kluczowi udziałowcy w województwie. Wymienione obszary muszą przy tym być traktowane jako wzajemnie się warunkujące i dopełniające i dlatego nie mogą

---

1 Pojęcie „udziałowiec” używane jest powyżej w znaczeniu przydawanym temu słowu w zarządzaniu strategicznym. Udziałowcem jest każda osoba fizyczna lub prawna, która swoim działaniem wpływa na dany podmiot (w tym przypadku są to inkubatory, technoinkubatory i uczelnie).



być analizowane w izolacji od pozostałych. W odniesieniu do inkubatorów należy określić system wspierania przedsiębiorczości z wykorzystaniem inkubatorów w Małopolsce z uwzględnieniem m.in.: liczby inkubatorów, obszarów ich ewentualnej specjalizacji, zasad współpracy między nimi, zinstytucjonalizowania systemu (tzn. określenia, jaka regionalna agenda będzie realizować funkcje koordynujące w stosunku do inkubatorów), powiązać cele działania inkubatorów z celami określonymi w strategii rozwoju Małopolski.

12. W działalności organizacyjnej i dydaktycznej uczelni należy uwzględnić konieczność kreowania kultury uczelni tak, aby tworzone były warunki dla rozwoju indywidualnych postaw przedsiębiorczych studentów i pracowników. Kluczowym z punktu widzenia funkcjonowania systemu wspierania przedsiębiorczości i promocji przedsiębiorczości akademickiej jest zbudowanie stabilnej lokalnej koalicji kluczowych udziałowców dla takiej inicjatywy, w tym agencji rozwoju regionalnego. Konieczne jest wsparcie władz państwowych, regionalnych i lokalnych w tworzeniu funduszy typu venture capital i funduszy załączkowych oraz sieci „aniołów biznesu”.
13. Powstające w Małopolsce inkubatory powinny wejść do sieci międzynarodowych inkubatorów, np. National Business Incubators Association, aby bliżej poznawać dobre wzory działania i poszukiwać możliwości wsparcia finansowego.

## 5.2 Cele horyzontalne Regionalnej Strategii Innowacji

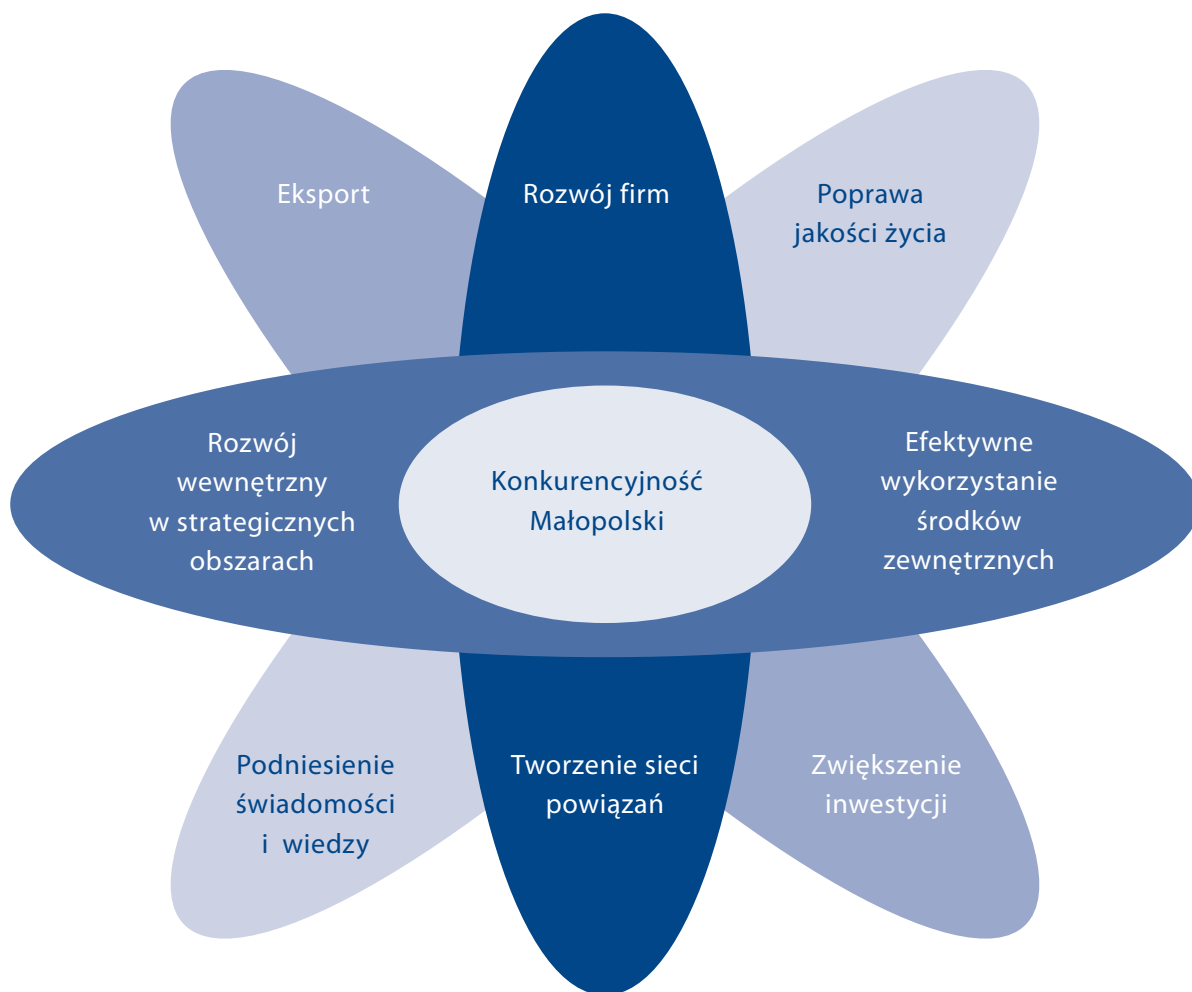
**Innowacyjność** można rozumieć jako przestrzeń różnego typu działań nie tylko bezpośrednio, ale i pośrednio związanych z rozwojem. Jest elementem wykonawczym wielu inicjatyw gospodarczych i społecznych. Tak rozumiane pojęcie staje się podłożem do przyjęcia schematu celów horyzontalnych Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego (rys. 5.1.) nie tylko w okresie 2008-2013, ale i w perspektywie dłuższej. Cele te są w wielu elementach zależne od siebie, a poziom realizacji każdego z nich w bezpośredni sposób wpływa na pozostałe tworząc efekt sprzężeń zwrotnych.

**Konkurencyjność.** Główną ideą prowadzenia działań wspierających innowacyjność jest **potrzeba podnoszenia konkurencyjności** regionu nie tylko w stosunku do partnerów zagranicznych, ale i krajowych. Jednakże na konkurencyjność składa się wiele czynników. W przypadku RSI wybrano następujące:

**Rozwój firm.** Podstawą do sprawnie funkcjonującej gospodarki jest bardzo dobrze rozwinięta sieć przedsiębiorstw o dużej elastyczności działań. W obecnej strukturze gospodarczej Małopolski dominujące znaczenie mają przedsiębiorstwa małe (mikro – do 10 zatrudnionych). Działania RSI skupią się na doprowadzeniu do wzmocnienia udziału w tej strukturze przedsiębiorstw średnich, ze względu na swoją pozycję i skryształizowaną strukturę, efektywniejszych, bardziej elastycznych i mniej podatnych na silną konkurencję zewnętrzną.

**Tworzenie sieci powiązań.** Na drugim biegunie znajduje się cel związany z tworzeniem powiązań o charakterze partnerskim, zarówno z punktu widzenia kooperacji przedsiębiorstw, jak i współpracy instytucji wszystkich wymienionych wcześniej obszarów (patrz rozdział odnoszący się do struktury instytucji wspierających innowacyjność). Ma to znaczenie szczególnie ze względu na fakt, iż innowacyjność wymaga minimalizacji kosztów a maksymalizacji efektów – również i w postaci wyłączenia zachowań konkurencyjnych oraz głębokiej specjalizacji działalności.

**Rozwój w obszarach strategicznych.** Skuteczny rozwój nie może odbywać się na wszystkich płaszczyznach. Aby mógł być on efektywny należy dokonać takiego wyboru, by z jednej strony rokował on jak najszybszy wzrost, a z drugiej zabezpieczał potrzeby w sposób jak najszerzy. Rozwój ten będzie następował w przyjętych obszarach strategicznych.



**Efektywne wykorzystanie środków zewnętrznych.** Integracja z UE otwiera dostęp do wielu nowych źródeł finansowania nie tylko infrastruktury podstawowej, ale i bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw, czy też działań na różnych poziomach. Należy jednakże zadbać, aby środki finansowe były alokowane w ściśle określone przedsięwzięcia.

**Eksport** – działania w zakresie innowacyjności poprawiające wewnętrzną konkurencyjność firm w postaci np. zmian technologicznych są nierozdzielnie związane z ich rozwojem a więc zwiększeniem zasobności nie tylko w oparciu o kooperację wewnętrzną, ale i poszukiwanie rynków zbytu zewnętrznych.

**Zwiększenie inwestycji.** Cel ten jest związany zarówno ze zwiększeniem inwestycji bezpośrednio w firmach, ale i pozyskaniem kapitału zewnętrznego (nowych inwestorów) wspierających w efekcie zasobność regionu.

**Podniesienie świadomości i wiedzy.** W tym przypadku jest rozumiane jako promowanie i popularyzowanie idei innowacyjności oraz jako wzbogacanie zasobu w postaci infrastruktury edukacyjnej, badawczej, zasobów ludzkich i dostosowywania ich do realnych potrzeb regionu.

**Poprawa jakości życia.** Element ten jest pochodnym powyższych, ze względu na fakt, iż zasobność poszczególnych aktorów życia społeczno-gospodarczego, dynamiczny rozwój oraz efektywność działań w bezpośredni sposób wpłynie na rozwój i poprawę jakości życia mieszkańców Małopolski.

Mając na uwadze powyższe cele horyzontalne, jako główne do realizacji w latach 2008-2013 wybrano następujące niżej scharakteryzowane cele strategiczne i taktyczne.

## 5.3 Cele strategiczne i taktyczne RSI na lata 2008-2013

Wyboru celów strategicznych i taktycznych dokonano w oparciu o szczegółową diagnozę stanu rozwoju innowacyjności w Małopolsce pod kątem ich popytu i podaży, ze szczególnym uwzględnieniem zarówno obszarów strategicznego rozwoju, jak i celów horyzontalnych.

Cel strategiczny C.I. Podniesienie poziomu innowacyjności firm w województwie.

Cele taktyczne

C.I.

### **C.I.1. Rozwój narzędzi wspierających finansowanie aktywności innowacyjnej firm**

Uzasadnienie realizacji celu

- Znaczna podaż środków przeznaczonych na działania innowacyjne, której nie towarzyszy odpowiednie instrumentarium ich efektywnego wykorzystania (dostępne środki na tworzenie funduszy venture capital).
- Konieczność opracowania strategii promocji dostępnych źródeł finansowania działalności innowacyjnej firm (aż 18% ankietowanych firm określiło poziom własnego poinformowania na temat dostępnych środków pomocowych dla firm jako niski a 62% jako umiarkowany).
- Najwyższy odsetek wskazań na oczekiwania firm w regionie dotyczył instytucji finansujących działalność innowacyjną (ponad 52%).
- Zła struktura portfela finansowego przedsiębiorstw z przeważającym udziałem zaangażowanych kapitałów własnych.
- Brak alternatywnych źródeł finansowania (brak oferty finansowej dla przedsięwzięć o dużym poziomie ryzyka).
- Możliwość nawiązania współpracy z Polskim Stowarzyszeniem Inwestorów Kapitałowych (PSIK), które zrzesza aktywnych w Polsce inwestorów private equity / venture capital. Możliwość włączenia banków do funduszu jako inwestorów z zagwarantowaniem udziałów we wspieranych przedsiębiorstwach.
- Możliwość szerszego rozwoju idei zgody regionalnej poprzez współpracę przedstawicieli sektora dużych przedsiębiorstw, którzy swym doświadczeniem mogliby wesprzeć finansowane projekty.
- Wykryształowanie się zespołu doradców (ekspertów) z różnych dziedzin zaawansowanych technologii. Zespół taki mógłby uczestniczyć w weryfikacji wniosków a także, na dalszym etapie, wesprzeć swoją wiedzą i doświadczeniem przedsięwzięcia wybrane przez fundusz. Eksperti ci powinni przede wszystkim uczestniczyć w procesie przekształcania idei do postaci prototypu.
- Możliwość włączenia banków do funduszu jako inwestorów z zagwarantowaniem udziałów we wspieranych przedsiębiorstwach.
- Wykryształowanie się zespołu ekspertów z dziedziny ekonomii, mogących brać udział we wspieranym przez fundusz przedsięwzięciu na etapie sporządzania biznesplanu, a także analizy rynkowej dla innowacyjnego produktu.
- Nawiązanie współpracy z już istniejącymi w Polsce funduszami venture capital, które stałyby się mniejszościowymi udziałowcami we wspieranym przedsiębiorstwie oraz bankami działającymi w Małopolsce.

### **C.I.1.1. Przygotowanie i wdrożenie strategii promocji dostępnych źródeł finansowania aktywności innowacyjnej firm**

#### Rezultat

**Podniesienie poziomu wiedzy wśród przedsiębiorstw na temat możliwości i warunków uzyskania finansowania ich aktywności innowacyjnej.**

#### Opis działania

Przeprowadzone badania ankietowe wśród firm w regionie jednoznacznie wskazują na potrzebę przeprowadzenia kampanii informacyjnej dotyczącej możliwości uzyskania wsparcia finansowego na realizację działań o charakterze proinnowacyjnym. Postulowana strategia działań proinnowacyjnych musi koncentrować się nie tylko na dotarciu do firm z informacją, iż istnieją potencjalne możliwości skorzystania ze wsparcia zewnętrznego lecz również umożliwić zapoznanie się z bardziej szczegółowymi warunkami uzyskania tej pomocy. Wyniki badań pokazują wyraźnie, iż firmy zamierzają się w najbliższym okresie ubiegać o środki zewnętrzne a więc można wnioskować, iż dodał do nich sygnał o istniejącej ofercie pomocowej. Jednocześnie jednak wskazują na brak bardziej zaawansowanej wiedzy w tym zakresie. Szeroki zakres oferowanej pomocy wymaga przygotowania broszur i informacji o charakterze syntetycznym, stanowiących zachętę do pozyskania dalszych, szczegółowych informacji.

#### Realizacja

- Dokonanie szczegółowej diagnozy potencjalnych źródeł finansowania działalności innowacyjnej w ujęciu czasowym.
- Opracowanie założeń strategii promocji możliwości i warunków uzyskania finansowania aktywności innowacyjnej firm.
- Wdrożenie strategii.

### **C.I.1.2. Utworzenie funduszu załączkowego**

#### Rezultat

**Wzbogacenie oferty finansowej wspierającej rozwój innowacyjności w fazie początkowej.**

#### Opis działania

Wspieranie innowacyjności może być realizowane na trzech poziomach zależnych od wielkości zaangażowania kapitałowego ze strony środków publicznych jak i zakresu wsparcia, poziomu ryzyka, fazy życia firmy. Poziom pierwszy jest identyfikowany jako wsparcie podstawowe, tj. przekazywane ze środków publicznych. Poziom drugi jest elementem kombinowanym, tzn. jest montażem finansowym środków publicznych oraz innych - w tym przede wszystkim pochodzących z komercyjnych źródeł funduszy kapitałowych i innych, np. prywatnych.

Najpotrzebniejszym z elementów jest finansowanie zasiewów - seed financing – albo inaczej finansowanie załączkowe, czyli „fundusz załączkowy” (seed capital). Jest to niestety najrzadziej finansowana przez fundusze venture capital faza rozwoju przedsiębiorstwa.

Seed financing to finansowanie wstępnych, potencjalnie zyskownych pomysłów jeszcze przed założeniem przedsiębiorstwa. W tej fazie innowacyjny produkt czy usługa znajdują się jeszcze na etapie badań i przygotowań. Przedsiębiorca bądź naukowiec ma pomysł na dobrze zapowiadający się produkt – pomysł ten trzeba dopiero rozwinąć i przygotować prototyp. I to właśnie na etapie przygotowania prototypu, opracowania koncepcji przedsiębiorstwa, przeprowadzenia badań rynkowych,

przygotowania dokładnego biznesplanu czy opłacenia procedury patentowej lub skompletowania zespołu menedżerskiego skupia się ta faza finansowania przedsięwzięcia.

## Realizacja

- Określenie założeń i sposobu funkcjonowania funduszu.
- Zgromadzenie (zorganizowanie) środków pieniężnych na funkcjonowanie funduszu.
- Określenie kryteriów wyboru wspieranych projektów i ewentualnie określenie preferowanych przez fundusz branż.
- Zdefiniowanie sposobu wprowadzenia („wejścia”) inwestycji (oraz sposobów oferowanego wsparcia), potencjalnego okresu inwestycji oraz sposobu „wyjścia” funduszu z finansowanego przedsięwzięcia.
- Analiza jego efektywności.

### C.I.1.3. Utworzenie funduszu venture capital

#### Rezultat

**Wzbogacenie oferty finansowej wspierającej rozwój innowacyjności w fazie ekspansji.**

#### Opis działania

Finansowanie z wykorzystaniem funduszy „venture capital” dotyczy przedsięwzięć innowacyjnych, które potrzebują środków finansowych na dopracowanie i wprowadzenie na rynek nowego produktu (usługi, wyrobu).

Do zasadniczych cech venture capital, oprócz wysokiego ryzyka inwestycji, należy także oczekiwanie ponadprzeciętnego zysku, jaki wiąże się z możliwością dużego sukcesu finansowanej inwestycji. Ten oczekiwany, wysoki zysk i szanse osiągnięcia dochodu mają być w przyszłości rekompensatą za ponoszenie początkowego ryzyka.

Istotnym elementem jest także udział inwestora (dawcy kapitału) w zarządzaniu dofinansowywanym przedsięwzięciem, w celu pomocy często niedoświadczonym jeszcze autorom innowacyjnego pomysłu w zakresie doradztwa czy marketingu, a także zachowania pewnego stopnia kontroli nad funkcjonowaniem i rozwojem całego przedsięwzięcia.

Kolejną cechą finansowania za pośrednictwem venture capital jest długi okres inwestycji. Kapitał zostaje wnoszony do przedsiębiorstwa przeważnie na okres od 5 do 10, a nawet 15 lat, co wiąże się z brakiem elastyczności lokaty dla dawcy kapitału, ale wynika to z czasu potrzebnego na rozwój przedsiębiorstwa. Zatem jest to inwestycja średnio i długoterminowa z uwzględnieniem zwiększonego ryzyka.

Najczęściej venture capital jest kierowany do sektora MŚP, które dysponują innowacyjnym produktem, mającym duże szanse odniesienia sukcesu na rynku. W praktyce zdarza się również dofinansowywanie dużych przedsiębiorstw, zwłaszcza w odniesieniu do pewnych wyodrębnionych w nich mniejszych jednostek. Należy jednak podkreślić, że fundusze venture capital powinny się przede wszystkim koncentrować na finansowaniu nowych, dopiero powstających podmiotów gospodarczych.

## Realizacja

- Określenie założeń i sposobu funkcjonowania funduszu.
- Poszukiwanie partnerów funduszu.
- Zgromadzenie (zorganizowanie) środków pieniężnych na funkcjonowanie funduszu.
- Powołanie funduszu.
- Analiza jego efektywności.

## **C.I.2. Zwiększenie udziału przedsiębiorstw i instytucji badawczych w międzynarodowych programach badawczo-rozwojowych i w transferze technologii**

### Uzasadnienie realizacji celu

- Udział w międzynarodowych programach badawczo-rozwojowych jest jednym z najlepszych sposobów wpisywania się w globalne procesy innowacyjne przez polski sektor badawczy i polskie firmy.
- Udział w międzynarodowym transferze technologii jest jednym z najlepszych sposobów podnoszenia konkurencyjności przedsiębiorstw na rynku globalnym.
- Międzynarodowe kontakty sektora B+R i przemysłu w Małopolsce, dotychczasowe sukcesy w pozyskiwaniu grantów, stawiają region w dobrej pozycji wyjściowej do osiągnięcia większego sukcesu w konkursach i współpracy międzynarodowej.

Małopolska posiada dobre warunki wyjściowe do rozwoju i wzmocnienia instytucji wspierających udział w międzynarodowych programach badawczo-rozwojowych i międzynarodowym transferze technologii. Mieszczą się tutaj: największy w kraju Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Badawczo-Rozwojowych Unii Europejskiej (Centrum Transferu Technologii PK), kilka punktów branżowych (m.in. w branży odlewniczej), Krajowy Punkt Kontaktowy Programu e-content (AGH), ośrodek sieci Enterprise Europe Network, przedstawiciel na Polskę Projektu Gate2Growth (CTT PK).

Badania i analizy przeprowadzone w ramach RSI wskazują na pewne problemy, blokujące zarówno przedsiębiorców jak i instytucje wspierające, dostęp programów i projektów realizowanych we współpracy międzynarodowej. W tym zakresie przedsiębiorcy za największe problemy uznali: długi okres oczekiwania na fundusze (około roku od ogłoszenia konkursu), konieczność posiadania wkładu własnego, rozbudowane procedury administracyjne, trudności znalezienia partnera zagranicznego, problemy językowe. Dla sektora badawczego największymi problemami były: tryb kosztowy, uniemożliwiający dodatkowe płacenie etatowym pracownikom za pracę w realizowanym projekcie, rozbudowane procedury administracyjne, konieczność posiadania partnerów przemysłowych i odbiorców końcowych.

### Proponowane działania

#### **C. I.2.1. Określenie stanu wyjściowego oraz zbudowanie systemu inwentaryzacji realizowanych projektów**

##### Rezultat

##### **Uporządkowanie systemu przepływu informacji pomiędzy instytucjami.**

##### Opis działania

Wielość instytucji i istniejące między nimi elementy konkurencyjne wpływają na fakt, iż z jednej strony dochodzi do sytuacji aplikowania o środki z jednego źródła zewnętrznego, np. Programu Ramowego przez kilka instytucji niezależnie, przez co pojawiają się sytuacje powielania tematów, na które uzyskano dofinansowanie, z drugiej strony niektóre z akcji finansowych są praktycznie hermetycznie zamknięte dla osób z zewnątrz. Przyczyna tkwi zwykle w istnieniu w tle silnych sieci badawczych, lub też silnej grupy lobbującej. Dlatego też część potencjalnych projektodawców nie posiada wystarczającej i szybkiej informacji o możliwościach dofinansowania projektów. Ważne jest również skoordynowanie istniejących już baz danych inwentaryzacyjnych oraz powiązanie pomiędzy sobą akcji informacyjnej o programach międzynarodowych, prowadzonych przez różnego typu instytucje - w tym m.in. urzędy różnych szczebli, agencje, instytucje wspierające, punkty informacyjne.

## Realizacja

- Analiza i inwentaryzacja dotychczas zrealizowanych projektów wraz z ich wartościami, grupami docelowymi i osiągniętymi efektami.
- Opracowanie założeń systemu inwentaryzacji.
- Zbudowanie systemu.
- Zapewnienie aktualizacji danych do systemu.

### **C.I.2.2. Utworzenie bazy danych tłumaczeń i dobrych wzorów ważnych fragmentów dokumentacji projektowej do przygotowania wniosku**

#### Rezultat

**Osiągnięcie jednorodności tłumaczeń oraz łatwego dostępu do nich jak i do ważnych fragmentów dokumentacji projektowej.**

#### Opis działania

Oficjalna dokumentacja projektowa stwarza wiele problemów interpretacyjnych na każdym poziomie aplikowania oraz realizacji projektu. Każda z instytucji uczestniczących w procedurze wykonuje tłumaczenia we własnym zakresie. Jakość i sposób interpretacji treści zależy od osoby ją przygotowującej i może się w znacznym stopniu różnić. Nie sprzyja to jakości procesu opracowania dokumentacji projektu i powoduje pomyłki przy jego realizacji. Przygotowanie takiej bazy danych daje efekt synergii oraz łatwy dostęp do jednorodnych, jednoznacznych i oficjalnych tłumaczeń (potwierdzonych podpisem tłumacza przysięgłego) dla osób poszukujących tych treści - szczególnie przedsiębiorców, nie dysponujących kadrami znającymi języki obce (tylko nieco ponad 1 % małopolskich przedsiębiorców potwierdza, że ok. 100% kadry, którą zatrudnia władza jednym z języków obcych).

## Realizacja

- Zebranie dotychczasowych tłumaczeń i dobrych wzorów.
- Opracowanie struktury bazy danych.
- Opracowanie kryteriów weryfikacji tłumaczeń.
- Opracowanie systemu stałego uaktualniania bazy danych.

### **C.I.2.3. Nawiązywanie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami na rzecz wspólnej realizacji projektów**

#### Rezultat

**Zwiększenie liczby przyjętych do realizacji wspólnych projektów przedsiębiorstw oraz jednostek naukowo-badawczych i badawczo-rozwojowych.**

#### Opis działania

Ograniczoność środków finansowych oraz siła konkurencyjna firm zagranicznych sprawiają, że najbardziej efektywnym działaniem jest poszukiwanie partnerów do współpracy i kreowanie polityki rozwoju dla grupy przedsiębiorstw, zamiast dla pojedynczego przedsiębiorstwa. Dodatkowo fakt ten wzmacnia dążenie UE do wzbogacania form współpracy partnerskiej pomiędzy różnymi aktorami życia gospodarczego. Wiele programów i projektów kreowanych przez UE wręcz wymusza tworzenie konsorcjów, porozumień i sieci współpracy większej liczby partnerów. O ile na poziomie instytucjonalnym poszukiwanie partnerów nie stwarza większych problemów, to porozumienie między przedsiębiorstwami jest o wiele trudniejsze. Wymogi takie stawia przed aplikującymi np. program CRAFT (min. 3 firmy z obszaru MŚP).



## Realizacja

- Inwentaryzacja (np. w internetowej bazie danych) dotychczas realizowanych przedsięwzięć.
- Opracowanie wspólnej między-instytucjonalnej formuły tworzenia bazy danych przedsiębiorców zainteresowanych współpracą.
- Promocja możliwości nawiązania współpracy z partnerami zewnętrznymi (konferencje, akcje informacyjno-szkoleniowe).

### C.I.3. Zwiększenie dostępu przedsiębiorców do innowacyjnych technologii

#### Uzasadnienie realizacji celu

Małopolska może poszczycić się istnieniem silnego zaplecza naukowo-badawczego, zdolnego do realizacji wielu projektów naukowo-badawczych na poziomie europejskim, czy nawet światowym. Posiada też bardzo silne zaplecze edukacyjno-szkoleniowe z jednym z głównych ośrodków akademickich w kraju.

Równocześnie, jak wykazały badania przeprowadzone w ramach RSI, działalność gospodarczą przedsiębiorstw cechuje niski poziom kontaktów z jednostkami B+R. Z kolei oczekiwania przedsiębiorców wskazują na konieczność dostosowania działań jednostek badawczo rozwojowych do ich potrzeb, aby sprostać wzrastającej konkurencji na rynkach zagranicznych (aktualnie także i na rynku krajowym). Wskazywano również na niekorzystnie wysoki udział badań podstawowych w działalności JBR-ów, a także na ciągle niską liczbę zgłaszanych patentów (204 w roku 2006).

#### Proponowane działania

##### C.I.3.1. Budowa instytucjonalnej bazy dla rozwoju wzornictwa przemysłowego w regionie

#### Rezultat

#### Zwiększenie dostępu przedsiębiorców do nowych wzorów użytkowych.

#### Opis działania

Małopolska jako ośrodek akademicki wyróżnia się również ze względu na silne zaplecze artystyczne i wzornicze. Badania i analizy w ramach RSI wykazały potrzebę rozwoju wzornictwa przemysłowego. W trakcie prac na RSI podpisano porozumienie związane z powołaniem struktur takiej instytucji. Ma ona na celu: promocję i propagowanie idei wzornictwa, integrację dotychczas działających jednostek w tym obszarze, poprzez utworzenie sieci współpracy, szkolenie przedsiębiorców i projektantów, koordynację i zintensyfikowanie kontaktów przedsiębiorca – projektant. Mimo, iż stosowane porozumienie w sprawie powołania Centrum Wzornictwa Przemysłowego zostało zawarte już w 2004 r. to jednak do tej pory nie zaczęło ono funkcjonować. W programie swojej działalności Centrum ujmuje:

- Zapewnienie przedsiębiorcom szerokiego dostępu do usług związanych z opracowaniem wzorniczym innowacyjnych produktów.
- Prowadzenie badań nad rozwojem nowych produktów, inspirowanych potrzebami rynkowymi, których rezultaty mają bezpośrednie przełożenie na cechy funkcjonalne i estetyczne wyrobów przemysłowych.
- Organizowanie szkoleń w zakresie projektowania i rozwoju produktu, m.in. kursów modelarzy, rysowników, operatorów komputerowych 2D i 3D oraz kursów podstaw projektowania wzorniczego, szkoleń dla kadry kierowniczej przedsiębiorstw w zakresie zarządzania rozwojem nowego produktu.
- Promocja idei wzornictwa przemysłowego poprzez organizację imprez kulturalnych, akcji marketingowych, konkursów, wystaw i targów.

## Realizacja

- Podpisanie porozumienia o utworzeniu Centrum Wzornictwa Przemysłowego (porozumienie zostało zawarte w dniu 17.05.2004 r. pomiędzy: Politechniką Krakowską, Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie, Krakowskim Parkiem Technologicznym Sp. z o.o., Centralnym Laboratorium Przemysłu Obuwniczego, Stowarzyszeniem Centrum Sztuki Projektowania).
- Utworzenie witryny internetowej promującej działalność Centrum, na której będzie prowadzona baza firm organizujących staże dla studentów-projektantów.
- Opracowanie i udostępnienie na stronie WWW bazy danych projektantów i przedsiębiorstw oferujących swoje usługi, a także zgłaszających potrzeby odnośnie wzornictwa przemysłowego.
- Zorganizowanie środowiskowego konkursu dla projektantów oraz dla studentów na najlepszy projekt wzorniczy.
- Zorganizowanie biblioteki czasopism/wydawnictw związanych z projektowaniem i wzornictwem przemysłowym.
- Organizacja staży tematycznych.
- Nawiązanie współpracy z sieciami zagranicznymi.

### C.I.3.2. Rozwój parków technologicznych i przemysłowych

#### Rezultat

**Rozbudowa istniejących i powstanie nowych parków technologicznych i przemysłowych oraz innych, podobnych inicjatyw (np. klastrów czy skupisk przemysłowych).**

#### Opis działania

W Małopolsce funkcjonuje przynajmniej kilkanaście miejsc posiadających status parku technologicznego, przemysłowego oraz zielonego. Wszystkie one charakteryzują się podejmowaniem wspólnych działań na rzecz efektywnego rozwoju, lepszego wykorzystania dostępnych zasobów oraz partnerskiej - choć nie pozbawionej konkurencji - współpracy. Dodatkowo parki umożliwiają poprzez inwestycje w infrastrukturę – rewitalizację i przywracanie do aktywności obszarów zdegradowanych, niewykorzystywanych, a potrzebnych ze względu na problemy na rynku pracy, istniejące zapotrzebowanie ze strony inwestora zagranicznego, możliwość kreowania odrębnej polityki wsparcia dla przedsiębiorców, porządkowanie infrastruktury produkcyjnej, dbałość o ochronę środowiska. Dalszy rozwój powinien iść w wybranych strategicznych obszarach i powinien być skoncentrowany na inwestycjach w infrastrukturę, szczególnie biorąc pod uwagę dostęp do środków finansowych z UE.

#### Realizacja

- Analiza efektywności dotychczas funkcjonujących parków.
- Opracowanie przez władze samorządowe programu rozwoju nowych parków.
- Powiązanie istniejących parków w uporządkowaną sieć współpracujących instytucji.
- Promocja możliwości wykorzystania środków finansowych UE.
- Promocja partnerskiej współpracy wszystkich zainteresowanych środowisk.
- Udostępnienie przygotowanej infrastruktury w wybranych obszarach.

### **C.I.3.3. Rozwój ogniw pośredniczących pomiędzy jednostkami badawczo-rozwojowymi a przedsiębiorstwami**

#### Rezultat

**Wzmocnienie układu instytucjonalnego odpowiedzialnego za kontakty firm z instytucjami podaży innowacji.**

#### Opis działania

Analiza małopolskiego systemu innowacji wskazuje na zbyt niski poziom innowacyjności firm w stosunku do potencjału instytucji podaży innowacji. W związku z tym należy wspierać wszelkie inicjatywy służące rozwojowi ogniw łączących firmy ze wspomnianym typem instytucji. Zadanie to obejmuje nie tylko tworzenie specjalistycznych centrów transferu technologii o charakterze branżowym, ale również wzmocnienie komórek zajmujących się kontaktami z przemysłem działających już podmiotów podaży innowacji w regionie.

#### Realizacja

- Analiza istniejącego potencjału instytucji pośredniczących w transferze technologii w regionie.
- Opracowanie katalogu dobrych praktyk dotyczący efektywnego transferu innowacji do gospodarki.
- Wsparcie projektów wzmacniających zdolność instytucji podaży innowacji do nawiązywania kontaktów z firmami.

### **C.I.3.4. Wsparcie badań przemysłowych i przedkonkurencyjnych firm w regionie**

#### Rezultat

**Podniesienie poziomu prowadzonych badań przemysłowych i przedkonkurencyjnych firm w regionie.**

#### Opis działania

Warunkiem uzyskiwania trwałej przewagi rynkowej przez firmy jest nie tylko korzystanie z zewnętrznych źródeł innowacji ale rozwinięcie własnego potencjału o charakterze B+R w tym zakresie. Osiągnięciu tego celu sprzyjają wzrastające możliwości finansowania projektów inwestycyjnych przedsiębiorstw z zakresu B+R (np. w ramach Działania 2.2 Wsparcie komercjalizacji badań naukowych MRPO 2007-2013). Firmy w regionie w zależności od skali zgłaszanych projektów mają do wyboru kilka źródeł finansowania tego typu inwestycji.

#### Realizacja

- Podjęcie działań o charakterze informacyjno-promocyjnym w zakresie istniejących w regionie możliwości finansowania badań przemysłowych i przedkonkurencyjnych przez firmy.
- Wsparcie konkretnych projektów inwestycyjnych przedsiębiorstw z zakresu B+R.

## **C.I.4. Udostępnienie nowoczesnej infrastruktury dla rozwoju nowych technologii i usług**

### Uzasadnienie realizacji celu

Przeprowadzone badania podaży i popytu na innowacje w Małopolsce wykazały:

- Ok. 25% jednostek badawczo-rozwojowych uważa, że używa całkowicie przestarzałej aparatury badawczej.
- Brak optymizmu ze strony przedsiębiorców odnośnie możliwości otwarcia nowych rynków zbytu.
- Brak zainteresowania ofertą parków technologicznych.
- Stawianie na pierwszym miejscu wskaźników makroekonomicznych zamiast poprawy jakości i konkurencyjności własnych produktów i usług.
- Niski poziom finansowania badań i rozwoju ze środków prywatnych.
- Dostępność środków finansowych UE na wsparcie modernizacji i rozbudowę infrastruktury badawczej oraz wspólne przedsięwzięcia obszaru nauki i biznesu.

### Proponowane działania

#### **C.I.4.1. Rozwój infrastruktury badawczej uczelni i instytutów branżowych**

##### Rezultat

#### **Modernizacja jakościowa laboratoriów badawczo-rozwojowych w Małopolsce.**

##### Opis działania

W 2006 r. większość środków finansujących działalność JBR-ów pochodzi z następującego systemu finansowania: budżet państwa - 59%, środki własne - 17%, środki z przedsiębiorstw - 15%. Jako podstawowe bariery swojego rozwoju JBR-y określiły: brak finansów na badania i zakup aparatury – ponad 20% jednostek, brak zainteresowania firm - 10% jednostek, brak stałych łącz internetowych, niski stopień konkurencyjności jednostki naukowej na rynku. Powyższe stwierdzenia, wynikające z przeprowadzonych badań, jednoznacznie wskazują na potrzebę gruntownej modernizacji i poprawy jakościowej wewnątrz jednostek naukowo-badawczych, co powinno sprawić, że udział badań podstawowych zostanie zmniejszony na korzyść zadań związanych z produkcją w sposób bezpośredni.

##### Realizacja

- Analiza barier i inwentaryzacja potrzeb w zakresie poprawy infrastruktury.
- Promocja możliwości wykorzystania środków finansowych z funduszy zewnętrznych.
- Inicjowanie powstawania konsorcjów na rzecz modernizacji infrastruktury na bazie idei partnerstwa publiczno-prywatnego.
- Realizacja konkretnych przedsięwzięć infrastrukturalnych.

## C.I.4.2. Utworzenie sieci inkubatorów dla firm zaawansowanych technologii

### Rezultat

**Doprowadzenie do powstania kilku inkubatorów - szczególnie do obsługi firm typu spin-off.**

### Opis działania

Przeprowadzone w ramach RSI badania popytu na innowacje i podaży innowacji oraz stan zaplecza badawczo-rozwojowego w Małopolsce wskazują na znaczne, niewykorzystane rezerwy potencjału intelektualnego, tkwiące szczególnie w wyższych uczelniach. Wygenerowane nowe, a także udoskonalone rozwiązania konstrukcyjne, technologiczne i organizacyjne powinny być komercjalizowane. Początkująca firma innowacyjna nie ma na ogół możliwości finansowych na pełne rozwinięcie produkcji; warunki te mogą zapewnić inkubatory firm zaawansowanych technologii. Przez klientów inkubatora technologicznego należy rozumieć podmioty wywodzące się z kadry naukowej, studentów wyższych uczelni lub prywatnych przedsiębiorców. Inkubatory firm zaawansowanych technologii są jednym z podstawowych elementów systemu komercjalizacji innowacyjnych rozwiązań.

Zapewnienie warunków techniczno-organizacyjnych do podjęcia działalności przez firmę typu spin-off wymaga zapewnienia określonych warunków. Należą do nich: prawo posługiwania się nazwą i znakiem graficznym inkubatora przez czas związania umową; opieka merytoryczną mentora, jeżeli okaże się potrzebna; dostęp do preferencyjnych usług świadczonych w ramach projektu jak: doradztwo prawne, ekonomiczne (przygotowanie biznes planów, strategii, badań rynku), księgowo-finansowe, patentowe; kompleksowa informacja o dostępnych źródłach finansowania projektów i pomoc w pozyskiwaniu środków (np. kredyty, granty, dotacje, fundusze inwestycyjne); pomoc w poszukiwaniu partnerów gospodarczych i nawiązywaniu współpracy; dostęp do informacji o poszukiwanych technologiach; możliwość umieszczenia strony www na serwerze; ułatwiony dostęp do firm z otoczenia parku technologicznego; możliwość korzystania z internetowego serwisu informacyjnego; promocja działań podejmowanych przez wnioskującego w ramach projektu; korzystanie z usług sekretariatu.

### Realizacja

- Opracowanie kryteriów kwalifikowania podmiotów jako klientów inkubatora.
- Określenie warunków współdziałania pomiędzy sferą nauki i biznesu dla każdego podejmowanego przedsięwzięcia tworzenia firmy typu spin-off.
- Opracowanie skróconego biznes-planu i struktury firmy wraz z wkładem i podziałem majątku spin-off.
- Uzyskanie zgody kierowników instytutów/katedr/wydziałów. Jest ona podstawą do rozpoczęcia działań prawników w kreowaniu pełnej dokumentacji.
- Podpisanie porozumienia przez udziałowców. Zawiera ono wielostronne porozumienie pomiędzy naukowcami-założycielami, zarządem spółki, uczelnią, inwestorami wraz z zabezpieczeniem udziałów każdego z udziałowców.
- Podpisanie porozumienia licencyjnego lub pochodnego od niego. Autoryzuje ono firmę spin-off do wykorzystywania określonych praw autorskich do technologii.
- Uzyskanie licencji na wykorzystywanie znaku uczelni.
- Podpisanie porozumienia eksperckiego.
- Zawarcie umowy o pracę naukowca z firmą spin-off.
- Podpisanie umowy spółki, umowy inwestycyjnej spin-off. Są to standardowe dokumenty.

### **C.I.4.3. Budowa i rozwój obiektów o charakterze wystawienniczo-kongresowym**

#### **Rezultat**

**Utworzenie miejsca i systemu promocji nowoczesnych, innowacyjnych rozwiązań technicznych i technologicznych dla przedsiębiorców oraz bazy dla organizacji międzynarodowych konferencji naukowych.**

#### **Opis działania**

Kraków jako stolica regionu powinien dysponować nowoczesnym ośrodkiem wystawienniczym z możliwością organizowania cyklicznych targów, promujących innowacyjne rozwiązania techniczne i technologiczne dla różnych branż i obszarów działalności gospodarczej. Konieczne jest również dysponowanie przez miasto centrum kongresowo-wystawienniczym umożliwiającym obsługę dużych międzynarodowych konferencji. Dotychczasowe doświadczenia i coroczny wzrost zainteresowania wystawców, np. z branży maszyn i urządzeń technologicznych (targi EUROTOOL), branży medycznej, targi książki i inne potwierdzają konieczność i zasadność podjęcia działań w tym zakresie. Aktywnie działający ośrodek wystawienniczo-kongresowy jest nie tylko miejscem prezentacji nowoczesnych technologii, ale także znakomitą szkołą innowacyjnych pomysłów, miejscem zawierania kontraktów; jest siłą napędową gospodarki regionu. W listopadzie 2007 r. oficjalnie zatwierdzone zostały wyniki konkursu na opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej Centrum Kongresowego w rejonie Ronda Grunwaldzkiego w Krakowie. Głównym elementem funkcjonalnym Centrum ma być sala audytoryjna o pojemności 1800 miejsc oraz sala duża (sceniczna), dla 600 osób. Istotne znaczenie będzie miało również stworzenie Krakowskiego Centrum Wystawienniczo-Kongresowego, którego projekt zaproponowała Politechnika Krakowska. Ma ono powstać na terenach uczelni, między al. Jana Pawła II, ul. Stella-Sawickiego a ul. Okulickiego. Sama sala wielofunkcyjna tego obiektu ma pomieścić 8 tys. osób, a audytorium - ponad 2 tys. osób.

#### **Realizacja**

- Opracowanie planów biznesowych.
- Zapewnienie montażu finansowego realizacji inwestycji.
- Podpisanie stosownych porozumień i umów dotyczących inwestycji, systemu zarządzania i rozliczania.

### **C.I.5. Pogłębienie współpracy uczelnia - przedsiębiorstwo**

#### **Uzasadnienie realizacji celu**

Przeprowadzone wśród firm w regionie badania wykazały ich stosunkowo niski poziom współpracy. Aktywność w tym zakresie zadeklarowało zaledwie nieco ponad 20% respondentów. Zaktywizowanie współpracy pomiędzy uczelniami, ośrodkami badawczymi a przedsiębiorstwami w Małopolsce stanowi ważne wyzwanie dla poprawy innowacyjności gospodarki regionu. Będzie to osiągnięte poprzez upowszechnienie informacji o możliwościach współpracy ze środowiskiem naukowym. Pracownicy wyższych uczelni uzyskają w ten sposób dostęp do informacji o rzeczywistych, aktualnych problemach i potrzebach gospodarki województwa. Zainicjowano sieci kontaktów pomiędzy krakowskim ośrodkiem naukowo-badawczym, a firmami działającymi w województwie.

Będzie to dobra forma promowania i stwarzanie możliwości zatrudnienia w regionie dla najzdolniejszych absolwentów wyższych uczelni.

## Proponowane działania

### **C.I.5.1. Realizacja programu zamawianych przez przedsiębiorstwa prac magisterskich i doktorskich**

#### Rezultat

**Dostosowanie tematyki prac magisterskich i doktorskich do potrzeb gospodarki regionalnej.**

#### Opis działania

Projekt ten należy rozumieć jako element transferu technologii z uczelni do gospodarki, sprzyjający lepszemu wykorzystaniu w gospodarce regionalnej potencjału naukowo-badawczego Krakowa i regionu. Nawiązanie bezpośrednich kontaktów promotorów prac studenckich z firmami wpisuje się w powszechnie uznawany postulat w zakresie polityki innowacyjnej, dotyczący powstawania sieciowych układów współpracy. Przeprowadzony w tym zakresie projekt o charakterze pilotażowym zakończył się powodzeniem co stanowi rekomendację do stosowania opisywanego działania w przyszłości.

#### Realizacja

- Utworzenie interaktywnej bazy danych, dostępnej przez Internet, na temat potrzeb firm w zakresie wsparcia innowacyjnego.
- Przeprowadzenie projektów opartych o nabór studentów i doktorantów, przygotowujących prace magisterskie we współpracy z wybranymi przedsiębiorstwami w regionie.
- Ogłoszenie wyników tych prac na stronie internetowej RSI.
- Promocja współpracy na linii student doktorant - uczelnia wyższa.

### **C.I.5.2. Realizacja programu staży pracowników naukowo-badawczych w przedsiębiorstwach oraz pracowników MŚP w jednostkach naukowo-badawczych**

#### Rezultat

**Nawiązanie bezpośrednich kontaktów pomiędzy placówkami naukowo-badawczymi a przedsiębiorcami oraz wsparcie kształcenia kadry MŚP.**

#### Opis działania

Efektywne wykorzystanie wiedzy nabytej podczas pracy badawczej jest możliwe jedynie w zderzeniu z praktyką i dlatego też jednym z realizowanych w ramach RSI zadań będzie możliwie ścisłe powiązanie obszaru nauki z obszarem biznesu, poprzez bezpośrednie kontakty osób reprezentujących te dwa bieguny aktywności. Dla pracowników nauki to możliwość zapoznania się z potrzebami przedsiębiorstw, z poziomem ich rozwoju oraz problemami, które mogą stać się przedmiotem współpracy naukowo-badawczej. Dla przedsiębiorców stworzy to szanse głębszego sprecyzowania zagadnień, które mogą być z powodzeniem rozwiązywane przez pracowników naukowych. Niezbędne jest wykreowanie liderów w przedsiębiorstwach, którzy poprzez swoje kontakty doprowadzą do wewnętrznych zmian jakościowych. Aby usprawnić ten proces, to w szczególności pracownicy sektora B+R powinni pozyskiwać wiedzę dla podniesienia świadomości potrzeby realizacji działań proinnowacyjnych, uświadamiać mechanizmy, narzędzia i możliwości wspierania innowacyjnej działalności w przedsiębiorstwie. Nabyta wiedza specjalistyczna będzie wykorzystana do wspólnych projektów.



## Realizacja

- Stworzenie bazy potrzeb i ofert zgłaszanych przez pracowników jednostek naukowo-badawczych i przez przedsiębiorców.
- Opracowanie programu staży na różnych poziomach zaawansowania merytorycznego wraz z wymaganym udokumentowaniem uzyskiwanych kwalifikacji (np. potwierdzonych dyplomem).
- Opracowanie systemu finansowania staży (w tym także w jednostkach badawczych i firmach zagranicznych).
- Organizacja staży w przedsiębiorstwach krajowych i zagranicznych.
- Monitoring i ocena efektów.

### **C.I.5.3. Utworzenie systemu badań edukacji i rynku pracy w celu dostosowania programów kształcenia do wymagań rozwoju innowacyjnej gospodarki regionu**

#### Rezultat

**Wprowadzanie przemian edukacyjnych nakierowanych na rozwój innowacyjności gospodarki.**

#### Opis działania

Zmiany w systemie kształcenia w kierunku wzmocnienia problematyki innowacyjnej są niezbędne i powinny przebiegać etapowo, gdyż są związane ze zmianami sposobu myślenia kadry naukowo – dydaktycznej oraz studentów. Pewne działania w tym zakresie zastały zainicjowane i zrealizowane w trakcie prac nad RSI. Pracownia Badań Edukacji i Rynku Pracy przy Instytucie Ekonomii Socjologii i Filozofii Politechniki Krakowskiej jest instytucją zajmującą się między innymi określeniem stopnia dostosowania oferty kształcenia inżynierów Politechniki Krakowskiej do oczekiwań regionalnego rynku pracy.

#### Dalsze zmiany powinny obejmować

- Przywrócenie i wzmocnienie roli zajęć praktycznych, a także spojrzenie na prace dyplomowe i doktorskie w kategoriach rozwoju twórczego myślenia absolwentów, aby stanowiły wkład do rozwoju wdrożeń, na bazie metodyki planowania, projektowania konkretnych realizacji konkretnych rozwiązań.
- Wprowadzenia do programów nauczania przedmiotów kierunkujących myślenie na szeroko rozumianą „kulturę innowacji” oraz dostarczających podstawowej wiedzy na jej temat.
- Ukształtowanie postawy aktywnego uczestnictwa w życiu analizowanej firmy (w strategii badań i rozwoju firmy, patentowania i licencjonowania, z wykorzystaniem systemu patentowego do budowy przewag konkurencyjnych, m.in. poprzez umiejętność badania światowego stanu techniki, kierunków rozwoju, śledzenia konkurentów).
- Poznanie podstaw psychologii i socjologii społecznej i nabycie umiejętności poruszania się na rynku pracy w warunkach silnej konkurencji i zagrożenia.

Konieczne jest podjęcie dalszych badań mających na celu:

- Określenie statusu zawodowego absolwentów.
- Określenie przestrzennego i sektorowego zróżnicowania zatrudnionych absolwentów.
- Określenie wielkości i zasięgu firm zatrudniających absolwentów.
- Określenie warunków zatrudnienia.
- Określenie związku pomiędzy studiowanym kierunkiem a statusem zawodowym.
- Określenie skali i powodów samozatrudnienia absolwentów.

- Określenie czynników zwiększających mobilność.
- Określenie skali i obszarów doskonalenia zawodowego.
- Identyfikację potrzeb i oczekiwań pracodawców wobec młodych pracowników.
- Zdiagnozowanie barier w zatrudnieniu absolwentów.

## Realizacja

- Analiza stanu obecnych uwarunkowań prawnych.
- Przygotowanie i wprowadzenie na ścieżkę zmian legislacyjnych konkretnych projektów dostosowawczych.
- Realizacja pilotaży w zakresie:
  - rozszerzenia oferty studiów podyplomowych i specjalizowanych kursów o problematykę kreowania innowacji w działalności gospodarczej;
  - wprowadzenie na wyższych studiach technicznych i rolniczych ujednoliconego, obligatoryjnego przedmiotu: „System patentowy dla inżynierów”.
  - systematyczna realizacja zmian w sposobie realizacji praktyk zawodowych, seminariów i prac dyplomowych oraz seminariów i prac doktorskich, uwzględniając, że:
    - **praktyki zawodowe**, powinny sprzyjać pozyskiwaniu wiedzy o zawodzie i transferowi technologii do zawodu;
    - **seminaria i prace dyplomowe** powinny być w większym stopniu (lub większa ich liczba) powiązane z rozwojem gospodarczym;
    - **seminaria i prace doktorskie** powinny być w szerszym stopniu powiązane z rozwojem gospodarczym.

Cel strategiczny C.II. Wzmocnienie kontaktów sieciowych instytucji związanych z innowacyjnością regionu i lepsze wykorzystanie ich potencjału.

## C.II.

### C.II.1. Rozbudowa sieci współpracy pomiędzy uczelniami, przedsiębiorstwami i jednostkami badawczo-rozwojowymi

#### Uzasadnienie realizacji celu

Rozwój teorii klastrów wskazuje na coraz większe znaczenie układów o charakterze sieciowym w tworzeniu przewagi konkurencyjnej danego terytorium. Dlatego też należy wesprzeć w regionie wszelkiego typu działania zmierzające do intensyfikacji kontaktów pomiędzy szkołami wyższymi, firmami i jbr-ami.

Małopolska jest jednym z czołowych ośrodków naukowych w Polsce. Wiele uczelni małopolskich ma podpisane umowy o współpracy zagranicznej oraz realizuje wspólnie z nimi projekty rozwojowe.

Małopolska jako region prowadzi aktywną współpracę z wieloma regionami partnerskimi. Integracja z UE sprzyja dalszemu nawiązywaniu kontaktów oraz kształceniu z wykorzystaniem zasobów uczelni z innych krajów. Niezbędne są zmiany w dotychczasowej działalności uczelni w związku z realizacją zasady ciągłej poprawy jakości i efektywności kształcenia na rzecz kształtowania „kultury innowacji”. Ponieważ obecny rynek pracy staje się bardziej wymagający i poszukujący absolwentów rozumiejących te wyzwania – ciągłe doksztalcanie staje się koniecznością. Rynek pracy zmusza także do poszukiwania zatrudnienia za granicą. Czynniki te uzasadniają tezę, że uczelnie w Małopolsce powinny nawiązywać ściślejszą współpracę w ramach wspólnych przedsięwzięć, zamiast wyraźnie konkurować ze sobą.

Dodatkowym aspektem jest aktualnie silny rozwój społeczeństwa informacyjnego, powodujący wzrost zainteresowania alternatywnymi sposobami pozyskiwania wykształcenia.

## Proponowane działania

### C.II.1.1. Rozwój i wsparcie inicjatyw klastrowych

#### Rezultat

**Istnienie konkurencyjnych, dynamicznie rozwijających się klastrów w regionie.**

#### Opis zadania

W Małopolsce w ostatnich latach dynamicznie powstają inicjatywy o charakterze klastrów. Wśród nich wymienić można Tarnowski Klaster Przemysłowy – którego głównym członkiem są Zakłady Azotowe w Tarnowie, Klaster LifeScience Kraków, Małopolski Klaster Technologii Informacyjnych, klaster sektora motoryzacyjnego – powstający w Niepołomicach wokół firmy M.A.N. czy też działający przy AGH Małopolsko – Podkarpacki Klaster Czystej Energii.

Ze względu na istotną rolę jaką pełnią klastry w tworzeniu przewagi konkurencyjnej obszarów, na których funkcjonują, wsparcie zarówno procesu ich powstawania jak i rozwoju ma istotne znaczenie w realizacji założeń Regionalnej Strategii Innowacji. Z tego też względu planuje się wsparcie działań mających na celu zawiązywanie się inicjatyw typu klastrowego poprzez promowanie możliwości tej formy współdziałania. Ze względu na pozytywne efekty zewnętrzne i efekt skali należy wspierać działania podejmowane na rzecz podmiotów funkcjonujących w ramach klastrów.

#### Realizacja

- Opracowanie programu wsparcia klastrów w regionie.
- Wdrożenie programu wsparcia klastrów w regionie.
- Monitorowanie procesów tworzenia się i rozwoju inicjatyw klastrowych.
- Promocja i popularyzacja idei klastrów.

### C.II.1.2. Rozwój i wsparcie inicjatyw międzyuczelnianych o charakterze badawczo-rozwojowym

#### Rezultat

**Istnienie aktywnej sieci współpracy małopolskich szkół wyższych realizującej interdyscyplinarne projekty o charakterze innowacyjnym.**

#### Opis działania

Wzrastająca interdyscyplinarność innowacyjnych projektów osiągających sukces rynkowy wymaga istnienia aktywnej sieci współpracy podmiotów tworzących wiedzę. Rozwój wspólnych inicjatyw podejmowanych przez wyższe uczelnie Małopolski będzie sprzyjał efektywniejszemu wykorzystaniu istniejącego w regionie kapitału ludzkiego w tej sferze. Do już podjętych działań tego typu, które zostały sformalizowane i realizują konkretne projekty wymienić należy CZT AKCENT – MAŁOPOLSKA – inicjatywy powołanej w 2003 r. mającej na celu realizację interdyscyplinarnego, wieloletniego programu badawczego i szkoleniowego oraz efektywnego wdrażania i komercjalizacji nowych technologii przez krakowskie uczelnie wyższe: AGH, AR, PK oraz UJ. Otwarta formuła tego konsorcjum pozwala na włączanie innych uczelni i ośrodków badawczych oraz partnerów przemysłowych. Do innych pozytywnych przykładów realizacji idei sieciowości w Regionalnym Systemie Innowacji należy Krakowskie Centrum Badawcze Inżynierii Jonowej „IONMED” powołane przez Instytut Fizyki Jądrowej w Krakowie, Politechnikę Krakowską, Akademię Górniczo-Hutniczą, Uniwersytet Jagielloński, Krakowskie Centrum Rehabilitacji, Instytut Obróbki Skrawaniem i firmę OPTICON.

## Realizacja

- Promocja istniejących form współpracy instytucjonalnej wyższych uczelni w regionie.
- Wspieranie inicjatyw powoływania nowych sieci współpracy wyższych uczelni w regionie.
- Umożliwienie działań mających na celu zawiązanie współpracy akademickich instytucji badawczych z określonymi sektorami gospodarki.
- Wspieranie inicjatyw podejmowanych przez działające w regionie sieci współpracy.

### **C.II.1.3. Stworzenie efektywnego systemu kształcenia podstawowego i specjalistycznego w Małopolsce**

#### Rezultat

**Podniesienie kwalifikacji zawodowych pracowników Małopolski poprzez zwiększenie możliwości korzystania z efektywnego systemu kształcenia podstawowego i specjalistycznego.**

#### Opis działania

Założeniem działania jest umożliwienie zdobywania specjalistycznej wiedzy przez studentów (a także pracowników firm) poprzez wybór kursów na różnych uczelniach krakowskich. Zapotrzebowanie na określonego typu specjalistów byłoby zgłaszane przez przedsiębiorstwa chcące podejmować, innowacyjne, niekonwencjonalne projekty. Konieczne jest do realizacji takiego projektu zbudowanie „sieci wiedzy międzyuczelnianej”, która umożliwiłaby elastyczną realizację kursów.

Spełniając standardy kształcenia, np. dla dwóch kierunków, absolwent otrzymywałby dyplom (tytuł zawodowy czy też naukowy) odpowiedni dla tych kierunków. Tego typu system kształcenia byłby bardziej elastyczny, a równocześnie szybciej przygotowałby potencjalnego pracownika do specyficznych wymagań firmy. Byłby on możliwy do wprowadzenia np. na płatnych studiach dla pracujących.

W ramach tego projektu należy upowszechniać ideę podwójnego dyplomowania na podstawie podpisanych umów pomiędzy uczelniami – w szczególności zagranicznymi. Wielokrotnie proces ten wiąże się również z możliwością odbywania staży zagranicznych, połączonych z kontaktem z biznesem. Ma to zasadnicze znaczenie ze względu na późniejsze poszukiwanie miejsca zatrudnienia, zaspokojenie potrzeb na wysoko wykwalifikowaną kadrę jak i też rozwój gospodarki opartej na wiedzy, która dla Małopolski jest kluczowym elementem.

#### Realizacja

- Identyfikacja możliwości prawnych.
- Budowa bazy danych programów kształcenia.
- Podpisanie umów międzyuczelnianych.
- Określenie warunków związanych z honorowaniem ocen i procedur budowy indywidualnych programów kształcenia.
- Określenie procedury zaliczeń i uzyskiwanych tytułów zawodowych (naukowych).
- Inwentaryzacja dotychczas podpisanych umów o podwójnym dyplomowaniu.
- Identyfikacja źródeł potencjalnego finansowania kształcenia i odbywania staży.
- Stworzenie wspólnych dla Małopolski zasad i metod weryfikacji osób promowanych na zasadach podwójnego dyplomowania.

#### **C.II.1.4. Rozwój edukacji z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi przekazu**

##### Rezultat

#### **Rozwój sieci alternatywnej edukacji dla rozwoju innowacyjności w Małopolsce.**

##### Opis działania

Rozwój innowacyjności jest nierozdzielnie związany z edukacją. Jednakże w dobie społeczeństwa informacyjnego edukacja bezpośrednia częściowo ustępuje miejsca alternatywnym metodom kształcenia, z wykorzystaniem technologii informacyjnych. Wśród grup szczególnego zainteresowania edukacją na odległość z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi przekazu wiedzy (e-learning) znajdują się niepełnosprawni, bezrobotni, itp., którzy mają utrudniony dostęp do bezpośredniego przekazu wiedzy. Stanowią oni istotne źródło fachowej siły roboczej, poszukującej źródła wykształcenia i uzupełnienia swoich kwalifikacji. Wiele firm - szczególnie zagranicznych firm usługowych, szuka kadry wykwalifikowanej, ale niekoniecznie dostępnej w jednym miejscu „face to face”.

E – szkolenia są szczególną formą e-learningu. Różnić się mogą długością okresu kształcenia i otrzymanym potwierdzeniem zdobycia kwalifikacji. Idea e-szkolenia jest szczególnie odpowiednia dla ludzi aktywnych, a zmuszonych do pogłębiania swojej wiedzy w kwestiach szczegółowych. Może to dotyczyć np. właścicieli MŚP, nie dysponujących czasem w normalnym okresie pracy instytucji doradczo-szkoleniowych.

##### Realizacja

- Identyfikacja możliwości i narzędzi przekazu wiedzy przez różne ośrodki kształcenia.
- Analiza oferowanego programu kształcenia - opracowanie odpowiednich programów kształcenia.
- Analiza potrzeb rynku pracy i dostępności do źródeł przekazu.
- Promocja idei i sposobu kształcenia na odległość.
- Wzbogacenie oferty kształcenia o usługi dodatkowe (staże, dostęp on-line do bibliotek uczelnianych, korzystanie z biur pośrednictwa pracy).
- Opracowanie programu aktywizacji zawodowej dla osób kształconych na odległość i podlegających procesom wykluczenia społecznego.
- Identyfikacja partnerów potencjalnie zainteresowanych organizacją i prowadzeniem szkoleń w formule e-szkolenia.
- Opracowanie pakietu szkoleń realizowanych w formule e-szkolenia.
- Analiza efektywności wybranych programów szkoleniowych.

#### **C.II.2. Uporządkowanie i uelastycznienie systemu wsparcia przedsiębiorstw w zakresie doradztwa, szkoleń i transferu technologii**

##### Opis realizacji celu

Brak jednego punktu kontaktowego dla przedsiębiorców szukających partnerów wśród jednostek naukowo-badawczych, niejednokrotnie utrudnia im dostęp do fachowej informacji. Istnieje wprawdzie wiele instytucji w Małopolsce, świadczących usługi doradcze i konsultingowe, ale obserwuje się niekiedy negatywną konkurencję pomiędzy nimi. W wielu przypadkach brak jest specjalistycznych ośrodków doradztwa i standaryzowanych jego form oraz szkoleń na odpowiednim poziomie jakości. Dublujące się oferty instytucji otoczenia biznesu nie sprzyjają poprawie sytuacji w tym zakresie. System powinien współdziałać z Krajową Siecią Usług (KSU).

Proponowane działania

### **C.II.2.1. Wzmocnienie potencjału sieci innowacyjnych technologii w regionie z udziałem instytucji doradczych i szkoleniowych**

Rezultat

**Uporządkowanie metod działania, sposobów oraz procedur prowadzenia doradztwa i szkoleń na rzecz rozwoju innowacyjności.**

Opis działania

W Małopolsce funkcjonuje wiele instytucji prowadzących szkolenia w zakresie innowacyjności, ale nie gwarantujących odpowiedniego, porównywalnego poziomu – szczególnie w odniesieniu do zaawansowanych systemów obsługi sieciowej. Znajomość standardów i umiejętność szerokiego korzystania z technologii informacyjnych stwarza również dla nich szansę na podejmowanie międzynarodowej współpracy i szybszego kreowania innowacyjnych firm, a tym samym podnoszenia własnej efektywności. W wielości ofert i instytucji na rynku niezbędne jest konkurowanie jakością oferowanych usług. Złe wykonanie działania powoduje nie tylko niechęć do usługodawcy, ale i do późniejszego podejmowania się realizacji określonych działań. W celu uporządkowania tego obszaru utworzone zostaną Sieci Innowacyjnych Technologii w formie porozumienia współpracujących ze sobą instytucji; swego rodzaju klastra usług innowacyjnych, utrzymującego odpowiedni poziom oferowanych usług.

Realizacja

- Inwentaryzacja instytucji szkolących w zakresie korzystania z technologii informacyjnych przy zachowaniu wymaganych standardów międzynarodowych.
- Inwentaryzacja instytucji szkolących w zakresie systemów jakości w zarządzaniu, produkcji i usługach.
- Określenie warunków współpracy w ramach sieci i podpisanie porozumienia (porozumień).
- Opracowanie i przyjęcie wspólnych standardów i programów szkoleń.
- Opracowanie sposobu prowadzenia audytu przestrzegania zasad działania w sieci.
- Opracowanie programu działań w ramach sieci; promocja przedsiębiorstw i instytucji współpracujących w sieci.

### **C.II.2.2. Wzmocnienie kontaktów instytucji prowadzących działalność doradczą, szkoleniową i informacyjną oraz stworzenie możliwości uzyskiwania kompleksowej informacji o ich ofercie**

Rezultat

**Lepsze dopasowanie oferty instytucji świadczących usługi szkoleniowe, doradcze i informacyjne do potrzeb firm oraz łatwy dostęp do informacji w tym zakresie.**

Opis działania

Przedsiębiorstwa, a MŚP w szczególności, wymagają wsparcia informacyjnego, doradztwa i szkoleń w celu wzmocnienia ich zdolności do absorpcji innowacji. Oferta usług informacyjnych, doradczych i szkoleniowych nakierowana na przedsiębiorstwa jest bogata, ale rozproszona. Małe firmy czują się zagubione na rynku usług przeznaczonych specjalnie dla nich. Doprowadzenie do współpracy instytucji świadczących usługi dla firm pozwoli na lepszą promocję, lepszą synergię, wyeliminuje przynajmniej częściowo działania dezintegrujące na rynku regionalnym.

Wzmocnienie kontaktów sieciowych pomiędzy wspomnianym typem instytucji doprowadzi do stopniowej standaryzacji usług, umożliwi lepszą identyfikację potrzeb, uporządkowanie oferty, eliminację najsłabszych, oferowanych usług.

Założeniem projektu jest tworzenie sieci w oparciu o istniejące instytucje około biznesowe, otwartość na nowych członków – możliwość wstąpienia i wystąpienia z sieci w trakcie jej istnienia przez wszystkich chętnych, nie narzucanie na początku działalności żadnej struktury zarządzającej, mogącej powodować konflikty ambicjonalne lub kompetencyjne; wprowadzenie długoterminowych, wspólnych celów jakościowych. Działania te w znacznym stopniu ułatwią efektywny wybór usługi informacyjnej, doradczej i szkoleniowej.

### Realizacja

- Identyfikacja instytucji świadczących usługi informacyjne, doradcze i szkoleniowe dla MŚP.
- Pozyskanie instytucji gotowych do rozpoczęcia współpracy.
- Podpisanie umowy, przyjęcie regulaminu, stworzenie katalogu usług.
- Utworzenie wspólnej strony internetowej.
- Utworzenie punktu pierwszego kontaktu dla indywidualnego klienta. Utworzenie punktu pierwszego kontaktu dla MŚP.
- Przyjęcie zasad wspólnej promocji, kierowania klientów, wspólnego starania się o fundusze i wspólnych szkoleń dla partnerów ośrodka.
- Wypracowanie kodu postępowania, standardów jakościowych.

## C.II.2.3. Utworzenie Małopolskiego Ośrodka Innowacji

### Rezultat

**Intensyfikacja kontaktów pomiędzy firmami a ośrodkami naukowymi i jednostkami badawczo -rozwojowymi oraz wzrost postaw proinnowacyjnych w regionie.**

### Opis zadania

Lepszemu wykorzystaniu istniejącego w regionie potencjału instytucji podaży innowacji służyć będzie, powstanie Małopolskiego Ośrodka Innowacji (MOI), stymulującego kontakty tych instytucji z firmami. Jednym z zadań MOI powinno być propagowanie postaw proinnowacyjnych i pełnienie funkcji informacyjnej w zakresie podejmowanych w regionie działań wzmacniających poziom innowacyjności. Rozważenia wymaga kwestia pełnienia przez tę instytucję roli związanej z finansowaniem rozwoju wybranych działań o charakterze innowacyjnym w regionie. Ostateczna formuła funkcjonowania MOI zostanie określona w wyniku przeprowadzenia otwartego konkursu. Działalność Ośrodka przyczyni się do uporządkowania i udostępnienia zasobów wiedzy i materiałów związanych z innowacjami i transferem technologii, a rozproszonych pomiędzy różnymi instytucjami w regionie. MOI powinien być stymulatorem rozwoju kontaktów o charakterze sieciowym w Małopolsce, środowiska badawczo-naukowego i podmiotów gospodarczych.

### Realizacja

- Przeprowadzenie konkursu na opracowanie wstępnej koncepcji funkcjonowania Małopolskiego Ośrodka Innowacji.
- Wdrożenie przyjętej koncepcji funkcjonowania Małopolskiego Ośrodka Innowacji.



## C.II.2.4. Wsparcie rozwoju ośrodków audytu technologicznego

### Rezultat

**Stworzenie systemu doradztwa technologicznego w regionie, opartego na ściśle określonych standardach postępowania, wynikających z systemów zapewnienia jakości.**

### Opis działania

Doświadczenia ostatnich kilku lat wskazały na konieczność nie tyle powołania jednego regionalnego Centrum Audytu Technologicznego, co wsparcia rozwoju specjalistycznych ośrodków audytu technologicznego. W zakres podejmowanych przez nich działań powinno wchodzić:

- Doradztwo jako forma wsparcia i pomoc dla MŚP w zakresie pozyskiwania nowych technologii i/lub rozwiązań organizacyjnych.
- Zbieranie i analiza dostępnych informacji, w celu określenia kierunków rozwoju technologicznego danej branży pod kątem konkurencyjności rynkowej przedsiębiorstwa.
- Określenie spodziewanych kierunków rozwoju (ew. zamiaru zmiany branży lub rozpoczęcia nowej działalności) z uwzględnieniem warunków funkcjonowania i pozycji firmy na rynku.
- Doradztwo w zakresie podstawowych danych w odniesieniu do tworzonych firm (m.in. wielkości firmy, systemu własności, zasad prawnych, oceny innowacyjności przedsięwzięcia).
- Opracowanie możliwych scenariuszy rozwoju przedsiębiorstwa, ze szczególnym uwzględnieniem powiązań pomiędzy krytycznymi czynnikami sukcesu a technologiami dostępnymi w danej branży.
- Analiza czynników wewnętrznych przedsiębiorstwa, warunkujących jego pozycję rynkową i szanse dalszego rozwoju.
- Identyfikacja technologii kluczowych dla rozwoju przedsiębiorstwa.
- Pomoc w określeniu potencjału firmy przy podejmowaniu współpracy międzynarodowej w zakresie rozwoju nowych technologii.

### Realizacja

- Analiza podaży i popytu usług związanych z audytem technologicznym.
- Utworzenie bazy danych ekspertów działających w ramach istniejących ośrodków audytu technologicznego i poza nimi.
- Wsparcie powstawania i działalności już istniejących ośrodków audytu technologicznego.
- Promocja i popularyzacja tematyki audytu technologicznego.

## C.II.3. Wzmocnienie zasobów instytucji wspierających rozwój innowacyjności

### Opis realizacji celu

Problemy w kontaktach pomiędzy nauką a przemysłem przekładają się również na stopień innowacyjności małopolskich przedsiębiorstw. Badania podaży i popytu innowacji wykazały, że wśród przyczyn niskiego poziomu innowacyjności województwa małopolskiego można wymienić:

- Brak postrzegania związków pomiędzy wdrożeniem nowoczesnej technologii, a poprawą pozycji rynkowej przedsiębiorstwa.
- Niewystarczającą promocję instrumentów wsparcia wśród klientów.
- Słabą wciąż współpracę pomiędzy jednostkami naukowymi a biznesem.

Przyczyn niewystarczających kontaktów pomiędzy nauką a przemysłem szukać należy, zarówno po stronie nauki oraz przemysłu, jak i działań podejmowanych przez instytucje wspierające (np. instytucje otoczenia biznesu), a także podmioty publiczne.

Istotnymi dla właściwych kontaktów pomiędzy nauką a przemysłem są inicjatywy dotyczące tworzenia ram prawnych dla publicznych instrumentów wsparcia transferu technologii. Nie bez znaczenia jest również fakt podejmowania przez te podmioty działań promocyjnych, informacyjnych w zakresie wspierania i pobudzania postaw pro-innowacyjnych, tworzenia tzw. „kultury innowacji”.

W latach 2004-2006 w Małopolsce innowacyjnych przedsiębiorstw (tzn. takich, które w ciągu ostatnich trzech wprowadziły przynajmniej jedną innowację techniczną: nowy lub ulepszony produkt bądź nowy lub ulepszony proces, będące nowością przynajmniej z punktu widzenia tego przedsiębiorstwa) było 42,6% z sektora przemysłu i 35,6% przedsiębiorstw z sektora usług. Lokuje to region dopiero na 8 miejscu w kraju (odpowiednio dla Polski wskaźniki te wyniosły: 42,5% i 37,7%).

Poprawa skuteczności kontaktów pomiędzy nauką a przemysłem w Województwie będzie osiągnięta poprzez:

- Poprawę jakości świadczonych szeroko rozumianych usług.
- Doprowadzenie do wysokiej specjalizacji i ich profesjonalizacji.
- Lepsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów infrastrukturalnych i ludzkich.
- Rozszerzenie zakresu współpracy jednostek naukowych i przedsiębiorstw.
- Podniesienie wiarygodności i zaufania do rzetelnych partnerów.

## Proponowane działania

### C.II.3.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój innowacji

#### Rezultat

#### **Poprawa nowoczesności i jakości świadczonych usług przez jednostki badawcze.**

#### Opis działania

W Małopolsce funkcjonuje ponad 100 różnych instytucji, wspierających rozwój innowacyjności. Różnią się one jednak zarówno zasobnością finansową, jak i infrastrukturą wykorzystywaną do prac badawczo-rozwojowych. Założeniem działania jest wsparcie modernizacji, uzupełniania i wzbogacania infrastruktury tych instytucji i jednostek, które będą aktywnie współdziałać z MŚP dla rozwoju i aktywizacji innowacyjności w Małopolsce. Szczególnie chodzi tu o infrastrukturę teleinformatyczną (okablowanie, sieci komputerowe, sprzęt i oprogramowanie), infrastrukturę służącą do prowadzenia szkoleń, materiały edukacyjne, a także aparaturę badawczą w obszarach uznanych za priorytetowe dla rozwoju Województwa.

#### Realizacja

- Identyfikacja istniejącej, nowoczesnej infrastruktury badawczej i szkoleniowej.
- Określenie potrzeb.
- Opracowanie programu związanego z pozyskiwaniem środków finansowych na rozbudowę bazy.
- Monitorowanie i ocena efektywności działań.

### **C.II.3.2. Opracowanie i uaktualnianie referencyjnej bazy danych partnerów instytucjonalnych oraz przedsiębiorstw innowacyjnych**

#### Rezultat

**Poprawa jakości świadczonych usług poprzez rozwój personelu i promocję dobrych wzorów.**

#### Opis działania

Każda z instytucji istniejąca na rynku, dysponuje bądź to kadrami stale zatrudnianą, bądź to kadrami zatrudnianą na czas prowadzonych projektów (szkolenia, specjalistyczne projekty rozwojowe, itd.). Niezmiernie ważne jest, aby kadra bezpośrednio związana z doradztwem i realizacją tych projektów miała odpowiedni poziom kompetencji oraz kwalifikacji do tego rodzaju usług. Jest to nierozdzielnie związane z rozwojem innowacyjnych technologii, podlegającym szybkim zmianom.

Dla tego działania zakłada się, oprócz realizacji programu szkoleń umożliwiających osiągnięcie pracownikom kwalifikacji i certyfikacji w określonym zakresie, potwierdzanie ich uprawnień np. kartami kompetencyjnymi, ważnymi w określonym przedziale czasu. Listy takie powinny być dostępne w opracowanej, internetowej bazie danych.

Na referencyjnej liście innowacyjnych jednostek gospodarczych powinny być także umieszczane te przedsiębiorstwa (głównie MŚP), które spełniają przyjęte kryteria. Działania te powinny być skoordynowane np. z Małopolską Nagrodą Jakości lub innymi, podobnymi działaniami.

#### Realizacja

- Identyfikacja istniejących zasobów ludzkich i instytucjonalnych.
- Określenie potrzeb kształcenia.
- Opracowanie programu związanego z pozyskaniem środków finansowych na szkolenia.
- Opracowanie i wdrożenie zasad kart kompetencyjnych dla pracowników udzielających doradztwa i przeprowadzających szkolenia w zakresie innowacyjności.
- Analiza i ocena efektywności działań.
- Opracowanie zasad kwalifikowania przedsiębiorstw do referencyjnej listy podmiotów innowacyjnych.
- Promocja działań etycznych w kontaktach biznesowych.

### **C.II.3.3. Wzmocnienie potencjału instytucji zajmujących się ochroną prawa własności intelektualnej i koordynacja, ich działalności poprzez rozwój kontaktów o charakterze sieciowym**

#### Rezultat

**Poprawa dostępu do wiedzy dotyczącej istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej zagadnień prawa patentowego, ochrony znaku towarowego, praw licencyjnych.**

#### Opis działania

Poprawa zdolności konkurencyjnej przedsiębiorstw wymaga większego wykorzystania w ich działalności

narzędzi oferowanych przez system ochrony prawa własności intelektualnej. Aktualnie bardzo niski, przeciętny poziom znajomości tych zagadnień w polskim środowisku gospodarczym i technicznym narzuca konieczność podjęcia działalności szkoleniowej, mającej na celu upowszechnienie podstawowych zasad ochrony własności intelektualnej – w tym przemysłowej. W grupie menadżerów niezbędna jest podstawowa znajomość systemu patentowego jako narzędzia uzyskiwania przewagi konkurencyjnej, strategii patentowania, umów licencyjnych. W grupie specjalistów technicznych i marketingowych dodatkowo konieczna jest umiejętność korzystania z literatury patentowej, zwłaszcza nieodpłatnie udostępnianej w Internecie. Utworzenie sieci ochrony prawa własności intelektualnej zapewni dostępność powszechnych szkoleń, wzbogaconych materiałami informacyjnymi.

### Realizacja

- Utworzenie kontaktowej bazy teleadresowej ekspertów z zakresu Prawa Ochrony Własności Przemysłowej.
- Opracowanie programu szkoleń nt. wykorzystania Prawa Ochrony Własności Przemysłowej w działalności przedsiębiorstwa innowacyjnego oraz korzystania z internetowych baz literatury patentowej (szkolenia nt. korzystania z internetowych baz literatury patentowej).
- Upowszechnienie zasad ochrony wzorów użytkowych, znaków towarowych, wzorów przemysłowych.

## C.II.3.4. Wsparcie procesu tworzenia, rozbudowy i dostępności cyfrowych zasobów wiedzy

### Rezultat

**Poprawa dostępności do różnego typu źródeł wiedzy, zwłaszcza związanych z problematyką innowacyjności.**

### Opis działania

Elementem uzupełniającym zasób wiedzy, kwalifikacji i wyposażenia instytucji działających na rzecz rozwoju innowacji jest wsparcie cyfrowych zasobów bibliotek, istniejących w różnych instytucjach i podmiotach aktywnych w obszarze innowacyjności. Równolegle należy dokonać inwentaryzacji istniejących zasobów, ich klasyfikacji i opracowania katalogów oraz uporządkować je w konkretne bloki tematyczne. Elektroniczna postać katalogu stworzy możliwość zapoznania się z zawartością księgozbioru, jego wypożyczenia drogą elektroniczną oraz zakupu w przypadku publikacji nowych i dostępnych w sprzedaży. W bibliotece będą zawarte informacje o zasadach korzystania z baz patentowych.

### Realizacja

- Dofinansowywanie zakupów pozycji poszerzających zasób wiedzy, zwłaszcza w zakresie innowacyjności.
- Zawarcie porozumienia z istniejącymi w regionie bibliotekami - identyfikacja istniejących zasobów.
- Wybór systemu udostępniania i opracowanie cyfrowe zbiorów.
- Wprowadzenie danych do systemu internetowego.
- Promocja możliwości wykorzystania i udostępniania zbiorów.

Cel strategiczny C. III. Wzrost znaczenia innowacyjności w polityce regionalnej

C.III.

### **C.III.1. Utworzenie systemu pozyskiwania danych na temat stanu innowacyjności w Województwie**

#### Uzasadnienie realizacji celu

System informacyjny dotyczący działalności gospodarczej w Województwie powinien być możliwie jednolity i spójny. Także informacje o innowacjach nie mogą być gromadzone i przetwarzane w oderwaniu od innych systemów gromadzenia i przetwarzania informacji społeczno-gospodarczych. Dotychczasowe dane o charakterze ilościowym i jakościowym są rozproszone, co utrudnia korzystanie z nich w szczególności do celów planistycznych i w ocenie skuteczności podejmowanych działań na rzecz poprawy innowacyjności gospodarki regionu. Brak jest jednolitej, metodologicznej formuły badania i analizy zjawisk o charakterze innowacyjnym. Ważne jest, aby sposób przetwarzania informacji i w efekcie wynik końcowy był łatwy do interpretacji dla osób, niezwiązanych bezpośrednio z metodologią procesu pozyskiwania danych.

#### Działania

### **C.III.1.1. Utworzenie ośrodka prognoz technologicznych**

#### Rezultat

**Zastosowanie w Małopolsce systemu tworzenia prognoz technologicznych- foresightu.**

#### Opis działania

Możliwość przygotowania prognoz technologicznych w regionie jest jednym z warunków wzrostu konkurencyjności i innowacyjności Województwa w dłuższym okresie. Uzyskiwanie informacji na temat trendów i potencjalnych kierunków rozwoju poszczególnych dziedzin gospodarki, pomaga również w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych przez przedsiębiorstwa działające w regionie.

Jedną z wielu metod, ale obecnie uznawaną za najefektywniejszą jest foresight. Daje on możliwość z jednej strony wykorzystania wiedzy szerokiego grona ekspertów, a z drugiej możliwość porównania wyników z analizami dotyczącymi foresightu światowego i europejskiego. Daje również podstawę do przesterowania gospodarki regionu w długoterminowej perspektywie planistycznej, wybór priorytetów inwestycyjnych w dziedzinie badań i postępu technicznego, poprzez odkrywanie potencjalnych możliwości, a następnie ich wcielania w życie za pomocą programów dla konkretnych sektorów gospodarki.

#### Realizacja

- Wytypowanie działów, które zostaną poddane procesowi regularnego prognozowania. Wstępnie zostały wybrane obszary strategicznego rozwoju województwa: informatyka, elektronika, elektrotechnika; biologia i biotechnologia; transport i komunikacja; energetyka odnawialna i nieodnawialna; górnictwo, hutnictwo i odlewnictwo; inżynieria materiałowa; rolnictwo i leśnictwo; zdrowie i opieka medyczna; edukacja.
- Powołanie 7 – 8 osobowych zespołów specjalistów, opracowujących hipotezy na potrzeby ankiety do każdego z dziewięciu poddanych prognozie działów. Proponuje się, by każdy zespół posiadał w składzie: 1 osobę reprezentującą władze lokalne; 1 do 2 osób z jednostek badawczo-rozwojowych; 2 reprezentantów przedsiębiorstw; 2 – 3 osoby z uczelni wyższych.
- Opracowanie ankiet i ustalenie metody (sposobu) ich opracowania oraz analizy (proponuje się zastosowanie zmodyfikowanej metody delfickiej).

- Przeprowadzenie analizy dotyczącej foresightu światowego i europejskiego w celu uzyskania bazy porównawczej.
- Wybór grup respondentów do przeprowadzenia badań ankietowych (przewiduje się, że z każdego działu ankietom zostanie poddanych po około 19 - 20 osób, pochodzących z grona przedsiębiorców, naukowców i władz, posiadających wiedzę z tej dziedziny).
- Opracowanie wyników ankiet i przekazanie ich władzom samorządowym Województwa w celu przygotowania dalszych decyzji; przedstawienie wyników i wniosków na stronie internetowej RSI.
- Powtarzanie badań co 2 lata.
- Podjęcie współpracy (po pierwszych badaniach) z jednostkami rządowymi realizującymi projekt Narodowy Program Foresightu.

### **C.III.1.2. Utworzenie systemu monitoringu i ewaluacji rozwoju innowacyjności w Małopolsce**

#### Rezultat

**Efektywne i zgodne z przeznaczeniem wykorzystywanie funduszy na wspieranie innowacyjności.**

#### Opis działania

Wsparcie procesów proinnowacyjnych powinno odbywać się w najbliższym czasie wielopłaszczyznowo. W zasadzie można zaryzykować tezę, że każde z działań realizowanych obecnie jest związane ze wsparciem innowacyjności w różnych dziedzinach. Dlatego też bardzo ważne jest odpowiednie wyciąganie wniosków i takie alokowanie środków bezpośrednio i pośrednio wspierających innowacyjność, aby przynosiły one możliwie maksymalne korzyści. Działanie zakłada stały monitoring i pozyskiwanie informacji na temat alokacji tych środków finansowych i postępach w ich wykorzystaniu.

#### Realizacja

- Opracowanie narzędzi badawczych – ankiet.
- Opracowanie wskaźników monitorujących rozwój innowacyjności i efektywność wykorzystania środków finansowych.
- Opracowanie harmonogramu pozyskania danych i ich analizy.
- Opracowanie systemu raportowania i wskazywania działań korygujących.

### **C.III.1.3. Utworzenie Małopolskiego Obserwatorium Gospodarki**

#### Rezultat

**Utworzenie struktur instytucjonalnych do badań i analiz gospodarki regionalnej, w tym zwłaszcza w zakresie innowacyjności.**

#### Opis działania

System prognozowania – foresight oraz system monitoringu nie zapewnią jeszcze odpowiedniego efektu w postaci wykreowania spójnej polityki wspierania rozwoju, lub korekty przyjętego pierwotnie kierunku. Dlatego też niezbędne jest powołanie instytucji, która będzie łączyć powyższe systemy i w sposób profesjonalny pozwoli na przygotowanie konkretnych działań zaradczych. Założeniem jest, aby obserwatorium gromadziło i dokonywało analiz wszystkich informacji z obszaru gospodarki, rynku pracy i edukacji, czyli tych elementów, które tworzą założenia do gospodarki opartej na wiedzy. Celem głównym projektu jest dostarczanie aktualnych i rzetelnych informacji na temat sytuacji gospodarczej

Małopolski, istotnych zwłaszcza dla rynku pracy i wzrostu przedsiębiorczości, pozwalających na skuteczne zarządzanie procesem zmiany. Działalność obserwatorium pozwoli na przełożenie wyników badań, wniosków i rekomendacji zeń płynących, na procesy decyzyjne w regionie.

## Realizacja

- Opracowanie struktury organizacyjnej instytucji.
- Pozyskanie środków na jej funkcjonowanie.
- Utworzenie struktur organizacyjnych (wybór profesjonalnych zespołów do obsługi procesów badawczo-analitycznych).
- Opracowanie programów badań i analiz pozyskiwanych na podstawie przeprowadzanych badań.
- Opracowanie programu promocji i popularyzacji opracowanych wyników.
- Opracowywanie zamawianych analiz i prognoz.

## C.III.2. Promocja wewnętrzna tematyki innowacyjności jako elementu wspierającego rozwój gospodarczy Województwa

### Uzasadnienie realizacji celu

Proces kreowania kultury innowacji nie może odbywać się w oderwaniu od zmian w mentalności, nie tylko przedsiębiorców i instytucji, ale także i mieszkańców Województwa. Istnieje konieczność identyfikowania się wszystkich aktorów życia społeczno-gospodarczego z założeniami kultury innowacji, potrzebą uwzględnienia tego pojęcia w różnego typu przedsięwzięciach o charakterze gospodarczym.

Sposób kreowania nowego wizerunku Małopolski nie może odbywać się również w oderwaniu od dotychczasowej polityki promocyjno-informacyjnej. Akcje promocyjne muszą być powiązane ze zdobywaniem dodatkowej wiedzy, kontaktów i informacji na temat innowacyjności. Bezpośrednimi grupami docelowymi tych działań powinni być mieszkańcy Małopolski, przedsiębiorcy - szczególnie MŚP oraz pracownicy przedsiębiorstw.

### Proponowane działania

#### C.III.2.1. Organizacja i wsparcie konkursów na tworzenie firm innowacyjnych oraz targów ofert dla MŚP

##### Rezultat

#### Identyfikacja i promowanie dobrych wzorców na poziomie przedsiębiorstwo - przedsiębiorstwo

##### Opis działania

Organizacja konkursów - chociaż ze zmiennym nasileniem, ale cieszy się powodzeniem i zainteresowaniem wśród przedsiębiorców Małopolski. Do chwili obecnej organizowane są konkursy w różny sposób oceniające firmę. Jednym z nich, szczególnie promującym innowacyjność, jest organizowany od 2006 r. przez Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej konkurs „Innowator Małopolski”. W ramach realizacji niniejszego działania planowane jest wsparcie inicjatyw tego typu, między innymi adresowanych do różnych grup osób np. konkursów na najlepszy biznes plan dla środowiska akademickiego. Konkurs taki mógłby się odbywać pod hasłem: „Innowacja – pierwszy krok do własnej firmy”. Konkursy tego typu mogłyby odbywać się w połączeniu z organizowanymi targami w poszczególnych branżach i być połączone z ofertami innowacyjnych pomysłów i rozwiązań (podażą innowacji) dla MŚP.



## Realizacja

- Analiza doświadczeń innych regionów w kraju i za granicą w zakresie organizacji konkursów dla pobudzania inwencji do kreowania innowacyjnych pomysłów.
- Wsparcie organizacji konkursów promujących postawy innowacyjne.
- Ogłaszanie na stronie internetowej RSI zasad przeprowadzania konkursów i zasad wyłaniania komisji konkursowej.
- Przeprowadzanie konkursów i ogłaszanie wyników na stronie internetowej RSI.

### **C.III.2.2. Utworzenie i promocja programu promującego innowacyjność skierowanego do przedsiębiorców, mieszkańców i władz samorządowych Małopolski**

#### Rezultat

**Wytworzenie dobrego klimatu dla rozumienia i wprowadzania kultury innowacji.**

#### Opis działania

Utrwalenie przekonania wśród mieszkańców Małopolski, że oni sami i firmy w niej działające są zdolne do konkurencji z najlepszymi, wymaga konsekwentnych i długofalowych działań oraz stworzenia instrumentów uwiarygodniających te działania. Pomocą w tej promocji może być program, pokazujący dobre praktyki i sukcesy osiągnięte przez firmy naszego regionu na rynkach krajowych i międzynarodowych. Pokazywanie przykładów dochodzenia do sukcesu powinno umiejętnie sprzyjać kształtowaniu postawy chęci podejmowania „racjonalnego ryzyka” w działalności gospodarczej. Program taki powinien stać się działaniem cyklicznym z udziałem TV i przekazu radiowego. W ramach działania powinny zostać zrealizowany cykl szkoleń dotyczący zasad współdziałania samorządów z firmami, obejmującym zasady partnerstwa publiczno-prywatnego.

## Realizacja

- Opracowanie koncepcji programu promującego innowacyjność.
- Skierowanie informacji – zaproszeń do przedsiębiorców w celu uzgodnienia logicznej sekwencji cykli tematycznych.
- Uzgodnienie zasad finansowania programu.
- Opracowanie i dystrybucja materiałów promocyjno-informacyjnych.
- Przygotowanie i emisja audycji radiowych i telewizyjnych i innych.

### **C.III.2.3. Organizacja cyklicznych konferencji nt. innowacji i rozwoju przedsiębiorstw oraz promowanie działań o charakterze innowacyjnym**

#### Rezultat

**Podtrzymywanie stałych kontaktów ze środowiskiem specjalistów i przemysłem w dziedzinie innowacyjności.**

#### Opis działania

Dobłą praktyką, wypracowaną podczas realizacji projektu RSI dla województwa małopolskiego jest organizacja cyklicznych spotkań na rzecz innowacyjności. Przedsięwzięcie to zyskało już dość liczne grono zainteresowanych i wymieniających się doświadczeniami specjalistów w zakresie innowacyjności. Stanowi ono również płaszczyznę wymiany informacji pomiędzy specjalistami z różnych branż oraz przedstawicielami środowisk akademickich, administracyjnych, instytucji otoczenia biznesu i przemysłu.

Jednym z takich przykładów są dotychczas zorganizowane przez Politechnikę Krakowską cykliczne konferencje o tej tematyce, noszą wspólny akronim „INTELTRANS”. Zainteresowanie nimi rozszerzyło się na ośrodki zagraniczne – dotychczas głównie Europejski Urząd Patentowy (EPO), którego przedstawiciele brali czynny udział w obradach, prezentując referaty nt. zasad patentowania wynalazków przez przedsiębiorstwa europejskie.

### Realizacja

- Opracowanie zakresu tematycznego i harmonogramu konferencji.
- Odzyskanie środków finansowych na ich organizację.
- Organizacja corocznych spotkań seminaryjnych z udziałem ekspertów krajowych i zagranicznych.

## **C.III.3. Promocja zewnętrzna Województwa Małopolskiego jako regionu innowacyjnych technologii**

### Uzasadnienie realizacji celu

Małopolska posiada liczne kontakty z regionami partnerskimi na poziomie samorządowym. Również wiele uczelni i instytucji małopolskich posiada umowy o współpracy z odpowiednimi jednostkami zagranicznymi. Mimo, iż w ostatnich latach obserwuje się wzrost BIZ w Małopolsce to jednak utrzymanie tego trendu wymaga wypromowania jednoznacznego i identyfikowalnego wizerunku jako regionu nowoczesnego, zdolnego do podejmowania innowacyjnych działań. Produkty z Małopolski są postrzegane w niektórych regionach europejskich jako niskie jakościowo. Aktywizacja zewnętrznej promocji regionu powinna ten wizerunek zmienić, albowiem zaplecze i możliwości rozwoju eksportu stwarzają ku temu podstawy.

### Proponowane działania

#### **C.III.3.1. Promocja Małopolski jako miejsca inwestycji dla innowacyjnych technologii**

### Rezultat

**Zwiększenie wartości inwestycji zagranicznych w strukturze gospodarczej Małopolski, szczególnie w branżach uznanych za obszary potencjalnego strategicznego rozwoju.**

### Opis działania

Istotą proponowanego działania jest opracowanie profesjonalnej i szeroko zakrojonej kampanii informacyjno-promocyjnej o Małopolsce jako regionie ukierunkowanym na lokalizację inwestycji o najwyższym poziomie innowacyjności - Place for IT Investments. Promocja regionu będzie odbywać się w priorytetowych obszarach dla rozwoju eksportu, a także w kierunku kreatywnego pozyskiwania inwestorów zagranicznych, tzn. wyboru przedsiębiorstw, które powinny zainwestować w Małopolsce. Takie działania marketingowe sprzyjają uzupełnianiu nowoczesnej infrastruktury, poprawie jakości usług oraz zasobów ludzkich, wspierających rozwój innowacyjności (tzw. efekt kuli śniegowej).

### Realizacja

- Wytypowanie zakresu kampanii promocyjno-informacyjnej zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego i innymi dokumentami programowymi.
- Opracowanie metod i sposobów prowadzenia kampanii.
- Opracowanie zasad monitoringu działań promocyjno-informacyjnych i ocena efektów tych działań.

### C.III.3.2. Udział w targach krajowych i zagranicznych, promujących innowacyjne firmy

#### Rezultat

**Zwiększenie wartości inwestycji zagranicznych w strukturze gospodarczej Małopolski, szczególnie w branżach uznanych za obszary potencjalnego strategicznego rozwoju.**

#### Opis działania

Targi są najbardziej efektywnym miejscem promowania, wymiany ofert i podpisywania kontraktów na konkretne innowacyjne technologie i urządzenia. Są także okazją i właściwym miejscem do promowania gospodarki regionu (przykład MTP Poznań, imprezy targowe w Krakowie, np. EUROTOOL). Ich efektem jest zwiększenie zainteresowania potencjalnych inwestorów zagranicznych oraz pokazanie własnych możliwości inwestycyjnych regionu.

#### Realizacja

- Określenie obszarów działalności gospodarczej, które powinny być preferowane w ramach tej formy promocji.
- Opracowanie systemu wspierania udziału w targach innowacyjnych firm – szczególnie MŚP i ośrodków badawczych.
- Opracowanie systemu kwalifikowania innowacyjnych rozwiązań i wyboru imprez targowych.

### C.III.3.3. Promocja Województwa Małopolskiego jako miejsca zatrudnienia dla naukowców

#### Rezultat

**Utrwalanie pozytywnego wizerunku Małopolski jako regionu otwartego na współpracę międzynarodową i atrakcyjnego miejsca pracy**

#### Opis działania:

Województwo Małopolskie posiada jedną z najatrakcyjniejszych w Polsce ofert pracy w sektorze badawczo-rozwojowym. Oferta pracy w nauce małopolskiej wzmocniona jest przez kulturalną, artystyczną i turystyczną atrakcyjność regionu. Jednakże nauce małopolskiej grozi spadek liczby polskich absolwentów w związku z końcem wyżu demograficznego i zmianami w podejściu do kariery naukowej u młodego pokolenia. Aby wesprzeć procesy zmian Komisja Europejska z roku na rok zwiększa nakłady finansowe na wspieranie mobilności naukowców. W Krakowie tworzone jest Unijne, Regionalne Centrum Informacji dla Podróżujących Naukowców (RCIN), które będzie miało za zadanie informować o możliwościach pracy naukowej dla cudzoziemców. Konkretnym efektem tego działania będzie możliwość przyspieszenia procesu opracowania międzynarodowej oferty edukacyjnej i poszerzenia grupy zagranicznych studentów na małopolskich uczelniach. Aby kontynuować to działanie stworzona zostanie wspólna oferta zachęcająca zagranicznych naukowców i stypendystów do pracy w nauce w Małopolsce w formie wydawnictwa i atrakcyjnej strony internetowej. Działanie zakłada również współpracę uczelni i instytutów w zakresie rozwiązywania problemów administracyjnych i socjalnych związanych z przyjmowaniem naukowca, współpracę wszystkich agend zajmujących się promocją regionu w uatrakcyjnieniu oferty pod hasłem „Małopolska atrakcyjnym miejscem pracy dla naukowców z całego Świata”. Proces ten będzie odbywać się z wykorzystaniem dostępnych narzędzi i instrumentów instytucjonalnych.

## Realizacja

- Identyfikacja instytucji przyjmujących naukowców do pracy (w tym zagranicznych).
- Identyfikacja instytucji chcących przyjąć naukowców do pracy (w tym zagranicznych).
- Przygotowaniu zestawu informacji użytecznych dla naukowca i jego rodziny (w tym zagranicznych).
- Wprowadzenie tematu promocji regionu, jako dobrego miejsca pracy dla naukowca, do programów biur promocyjnych urzędów i instytucji promujących Kraków i Małopolskę.
- Organizowanie cyklicznych, międzynarodowych konferencji zachęcających do pracy w Małopolsce.
- Organizowanie wyjazdów promocyjnych do uniwersyteckich miast europejskich celem promocji oferty nauki małopolskiej i promocji regionu.

### C.III.4. Rozwój społeczeństwa informacyjnego

#### Uzasadnienie realizacji celu

Innowacyjność jest pochodną poziomu dostępności do wiedzy i informacji, które wspólnie w największym zakresie osiągalne są za pomocą internetu. Podmioty gospodarcze poprzez możliwość zaistnienia w przestrzeni wirtualnej, przy minimalnych kosztach, uzyskują dostęp do potencjalnych kontrahentów na całym świecie. Uzyskane w ten sposób efekty skali jak i możliwość specjalizacji wzmocniają ich pozycję konkurencyjną. Możliwość sprawnego komunikowania się z administracją publiczną pozwala firmom nie tylko na zaoszczędzenie czasu związanego z tego typu kontaktami lecz daje sektorowi publicznemu możliwość uzyskiwania lepszej wiedzy o zachodzących w gospodarce, procesach i oczekiwaniach przedsiębiorstw.

#### C.III.4.1. Rozwój usług publicznych opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych (ICT), służących polepszeniu jakości życia obywateli i efektywności funkcjonowania firm

##### Rezultat

**Wysoki poziom dostępu do elektronicznych usług publicznych dla mieszkańców i firm w regionie.**

##### Opis działania:

Możliwość korzystania z usług publicznych opartych na ICT wpływa na znaczące ułatwienie korzystania z nich, zarówno przez mieszkańców jak i firmy. W ten sposób podmioty gospodarcze zachęcane są do większego wykorzystania w ich działalności technologii informatycznych. Poziom dostępności do sieci internetowej jest w regionie bardzo zróżnicowany a większe problemy w tym zakresie występują na obszarach wiejskich i na terenach małych miast. Stworzenie Małopolskiej Sieci Szerokopasmowej w ramach przeznaczonych na ten cel środków Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013 stanowić będzie podstawę do radykalnego zwiększenia dostępu do Internetu w województwie.

## Realizacja

- Opracowanie strategii rozwoju usług publicznych opartych na ICT.
- Stworzenie Małopolskiej Sieci Szerokopasmowej.
- Wdrożenie strategii rozwoju usług publicznych opartych na ICT.

### **C.III.4.2. Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) do poprawy efektywności pracy administracji publicznej.**

Rezultat

**Funkcjonowanie w regionie efektywnej administracji publicznej umożliwiającej łatwy i szeroko dostępny kontakt z mieszkańcami i firmami**

Opis działania:

Wzrastająca ilość zadań administracji publicznej, zwłaszcza w zakresie obsługi programów finansowanych ze środków UE, wymaga stałego podnoszenia efektywności jej działania. Jednym z narzędzi wykorzystywanych w tym celu są technologie informacyjne i komunikacyjne. Obowiązujące akty prawne (np. ustawa o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne) obligują administrację publiczną do wykorzystywania nowoczesnych rozwiązań ICT. Istotnym sposobem podniesienia efektywności pracy administracji publicznej, bez zwiększenia poziomu zatrudnienia, jest wdrażanie nowoczesnych technik z zakresu ICT.

Realizacja

- Opracowanie strategii wykorzystania ICT do poprawy efektywności pracy administracji publicznej.
- Wsparcie procesów wdrażania elektronicznych systemów obiegu dokumentów i ich archiwizacji.
- Wspieranie tworzenia systemów bazodanowych.
- Budowa i rozbudowa systemów transmisji danych pomiędzy jednostkami administracji publicznej.
- Przygotowanie wieloletniego programu wdrażania strategii wykorzystania ICT do poprawy efektywności pracy administracji publicznej.
- Budowa lub rozbudowa systemów autentykacji i identyfikacji użytkowników klientów usług publicznych, w tym rozbudowa Infrastruktury Klucza Publicznego.

# 6. System oceny efektywności wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji

**System wdrażania RSI** musi posiadać sprecyzowane zasady monitoringu i wskaźniki oceny efektywności. Kontrola i ocena projektu będzie przebiegać jednocześnie z jego realizacją. W tym celu jako narzędzie służące tej właśnie ocenie przyjęto **Strategiczną Kartę Wyników**. Pozwoli ona precyzyjnie przyporządkować mierniki realizacji strategii do celów strategicznych. Korzystając z SKW na każdym etapie realizacji projektu można kontrolować postępy wypełnienia założeń projektu.

Strategiczną Kartę Wyników do oceny projektu „RSI” przedstawiono w Tabeli 6.1. Należy podkreślić, że do oceny realizacji poszczególnych celów taktycznych powinny być dobrane spośród zaproponowanych wskaźników te, które zostaną uznane za najbardziej właściwe w odniesieniu do realizowanego działania (projektu).

## Wskaźniki oceny projektów w ramach Regionalnej Strategii Innowacji

Tabela 6.1.

Perspektywa	Cel strategiczny	Miernik realizacji
1	2	3
Finansów	Kategoryzacja systemu finansowania działalności innowacyjnej MŚP.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Liczebność MŚP aplikujących o środki finansowe na innowacje.</li> <li>Liczebność MŚP otrzymujących wsparcie finansowe przeznaczone na działania innowacyjne.</li> <li>Liczebność podmiotów biorących udział w programach UE (% firm uczestniczących).</li> <li>Wartość przyznanych dotacji na działalność w zakresie innowacji w ramach Funduszy Strukturalnych.</li> <li>% MŚP zadowolonych z poziomu jakości, dostępności instrumentów finansowych przeznaczonych na wspieranie działań innowacyjnych.</li> <li>Liczebność nowych MŚP działających po 18 miesiącach od otrzymania wsparcia finansowego.</li> <li>% wzrost nakładów na działalność innowacyjną przedsiębiorstw.</li> </ul>
Klienta	<ul style="list-style-type: none"> <li>Dostępność MŚP do użytecznych informacji.</li> <li>Przystosowanie oferty szkoleniowo-doradczej w zakresie innowacji do potrzeb MŚP.</li> <li>Wzmacnianie podejścia strategicznego w MŚP.</li> <li>Ułatwienie transferu technologii.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Liczebność podmiotów dostarczających informacje poprzez Regionalny System Informacji dla MŚP.</li> <li>Liczebność podmiotów korzystających z poszczególnych pakietów i usług Regionalnego Systemu Informacji dla MŚP.</li> <li>Liczebność MŚP korzystających z usług (rodzaj) szkoleniowo-doradczych.</li> <li>% MŚP zadowolonych z jakości, dostępności świadczonych usług szkoleniowo-doradczych.</li> </ul>

Tablica 6.1. (c.d.)

Perspektywa	Cel strategiczny	Miernik realizacji
1	2	3
Klienta (c.d.)		<ul style="list-style-type: none"> <li>• % MŚP prowadzących działania innowacyjne w okresie 12 miesięcy po zakończeniu szkolenia lub otrzymania usługi doradczej.</li> <li>• Liczebność przedstawicieli kadry zarządzającej MŚP uczestniczących w działaniach promujących zarządzania strategicznego w MŚP.</li> <li>• Liczebność MŚP korzystających z usług szkoleniowo-doradczych w zakresie zarządzania strategicznego.</li> <li>• Liczebność opracowanych strategii rozwoju i biznes planów dla MŚP przez instytucje wspierające.</li> <li>• Liczebność dokonanych transferów technologii z ośrodków wspierania innowacji i transferu technologii do MŚP.</li> <li>• Liczebność dokonanych transferów technologii z instytucji sektora B+R do MŚP.</li> <li>• Liczebność MŚP korzystających z usług ośrodków wspierania innowacji i transferu technologii.</li> <li>• Liczebność MŚP otrzymujących wsparcie finansowe na projekty naukowo-badawcze lub na zakup technologii w ramach Funduszy Strukturalnych.</li> <li>• Liczebność wspieranych firm, które nabyły patenty, licencje lub zaangażowały się we wspólne projekty B+R.</li> <li>• Ilość nowych miejsc pracy utworzonych w sektorach niskiej, średniej, wysokiej techniki.</li> </ul>
Procesów wewnętrznych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zwiększenie udziału w międzynarodowych sieciach współpracy.</li> <li>• Wspieranie specjalizacji sektora B+R działającego w tradycyjnych sektorach.</li> <li>• Wspieranie powstawania nowych specjalizacji w działalności B+R.</li> <li>• Utworzenie elastycznej struktury sieciowej na rzecz innowacji.</li> <li>• Zwiększenie wykorzystania prawa własności przemysłowej.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ilość instytucji sektora B+R zaangażowanych w międzynarodowe zespoły/ projekty B+R.</li> <li>• Ilość pracowników instytucji sektora B+R zaangażowanych w międzynarodowe zespoły/ projekty B+R.</li> <li>• Liczebność nowych produktów/ procesów opracowanych przez zespoły eksperckie dla rozwiązania określonych problemów badawczych.</li> <li>• Liczebność nowych produktów/ procesów opracowanych w zintegrowanych instytucjach badawczych.</li> <li>• Liczebność nowych produktów/ procesów wdrożonych w wyniku opracowań zespołów eksperckich, powstałych dla rozwiązania określonych problemów badawczych.</li> <li>• Liczebność projektów opracowanych na konkursy ramowych programów UE.</li> <li>• % projektów zatwierdzonych w konkursach ramowych programów UE.</li> <li>• Ilość patentów/licencji sprzedanych.</li> <li>• Liczebność MŚP korzystających z ofert zespołów eksperckich.</li> <li>• Liczebność MŚP korzystających z ofert w zintegrowanych instytucjach badawczych.</li> <li>• Liczebność inwestycji infrastruktury sektora B+R.</li> <li>• % udział nakładów na rozwój infrastruktury nowych specjalizacji sektora B+R.</li> <li>• Liczebność specjalizacji naukowych utworzonych zgodnie z trendami rynkowymi i technologicznymi.</li> </ul>



Tablica 6.1. (c.d.)

Perspektywa	Cel strategiczny	Miernik realizacji
1	2	3
Procesów wewnętrznych (c.d.)		<ul style="list-style-type: none"> <li>Liczebność nowych bezpośrednich zagranicznych inwestycji powstałych dzięki dokonanej specjalizacji naukowej.</li> <li>Liczebność nowych rozwiązań innowacyjnych w regionalnych specjalizacjach naukowych.</li> <li>% podmiotów zaangażowanych w działania innowacyjne uczestniczących w Regionalnym Systemie Innowacji.</li> <li>Liczebność MŚP korzystających z instrumentów tworzonych w ramach Regionalnego Systemu Innowacji.</li> <li>% nowych kontaktów MŚP nawiązanych z ośrodkami B+R.</li> <li>% MŚP zadowolonych z współpracy z sektorem B+R.</li> <li>% MŚP zadowolonych z współpracy z instytucjami wsparcia biznesu.</li> <li>Ilość miejsc pracy w sektorach niskiej, średniej, wysokiej techniki.</li> <li>Liczebność nowych zgłoszeń patentowych.</li> <li>Liczebność nowych patentów.</li> </ul>
Rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> <li>Wspieranie efektywnego wykorzystania przez MŚP potencjału rynkowego na jednolitym rynku europejskim</li> <li>Wspieranie wykorzystania technologii informatycznych (ICT) w MŚP</li> <li>Wspieranie kultury innowacyjnej w systemie edukacji</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Liczebność MŚP uczestniczących w działaniach dotyczących korzyści i zagrożeń wynikających z ich udziału w jednolitym rynku europejskim.</li> <li>Liczebność MŚP korzystających z pakietów szkoleniowo-doradczych zwiększających umiejętności w zakresie eksportu, wdrażania przez MŚP systemów jakości i standardów UE oraz uzyskiwania certyfikatów.</li> <li>Ilość wdrożonych systemów jakości, certyfikatów.</li> <li>% udział sprzedaży eksportowej MŚP w ogólnej produkcji sprzedanej.</li> <li>% udział MŚP w eksporcie według poszczególnych rodzajów działalności (sekcji/działów).</li> <li>Ilość nowych miejsc pracy utworzonych w sektorach niskiej, średniej, wysokiej techniki.</li> <li>Ilość nowych MŚP dostarczających technologie informacyjne i związane z nimi usługi (on – line, e – handel, serwery wirtualne itp.).</li> <li>% MŚP korzystających z technologii informatycznych i związanych z nimi usług.</li> <li>% MŚP prowadzących działalność gospodarczą przy zastosowaniu nowoczesnych systemów przekazywania informacji.</li> <li>Ilość studentów objętych programami nauczania umożliwiającymi rozwój kultury innowacyjnej.</li> <li>Liczebność programów/szkół wdrożonych w celu rozwoju kultury innowacyjnej.</li> <li>Liczebność nowych firm utworzonych przez absolwentów.</li> <li>Liczebność nowych miejsc pracy utworzonych w sektorach niskiej, średniej, wysokiej techniki.</li> </ul>

Strategiczną Kartę Wyników można również wykorzystać do ocen porównawczych w odniesieniu do najczęściej stosowanych mierników realizacji celów. Do oceny porównawczej zaproponowano wskaźniki benchmarkingu (Tabela 6.2). Również i w tym przypadku spośród zaproponowanych wskaźników należy wybrać te, które zostaną uznane za najbardziej właściwe w odniesieniu do realizowanego działania (projektu).

## Proponowane wskaźniki benchmarkingu

Tabela 6.2.

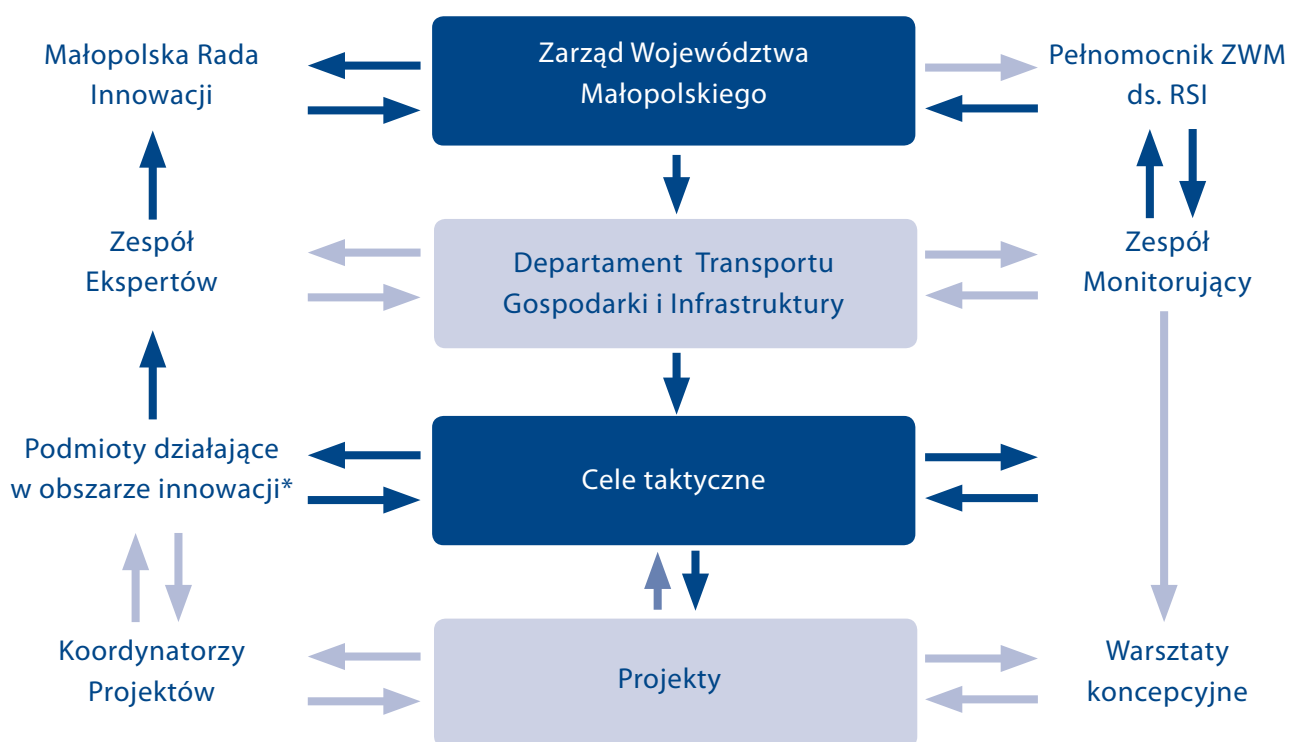
Perspektywa	Cel strategiczny	Miernik realizacji
1	2	3
Finansów	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Poprawa wykorzystania środków trwałych.</li> <li>• Zyskowność.</li> <li>• Lider w branży pod względem kosztów.</li> <li>• Rentowny rozwój.</li> <li>• Wdrożenie technicznych innowacji.</li> <li>• Współpraca z partnerami.</li> <li>• Poprawa cash – flow.</li> <li>• Zmniejszenie kosztów produkcji.</li> <li>• Zmniejszanie kosztów zakupu.</li> <li>• Zwrot z zaangażowanego kapitału.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Przepływ gotówki.</li> <li>• Zysk netto (w porównaniu z konkurencją).</li> <li>• Koszty działalności w porównaniu z konkurencją.</li> <li>• Stopa wzrostu ilościowa (w porównaniu z branżą).</li> <li>• Udział w sprzedaży nowych produktów.</li> <li>• Zwiększenie wartości dodanej.</li> <li>• Cash – flow na poziomie xx.</li> <li>• Koszty produkcji / obrotów.</li> <li>• Zaoszczędzona suma.</li> <li>• ROCE (zwrot z zaangażowanego kapitału).</li> </ul>
Klienta	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nieustannie zachwycać docelowych klientów.</li> <li>• Stworzyć relacje z dealerami oparte na obopólnych korzyściach.</li> <li>• Przeprowadzenie badań, przy współudziale klientów.</li> <li>• Rozbudowa serwisu dla klienta.</li> <li>• Utrzymanie klientów.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Udział w wybranych kluczowych segmentach rynku.</li> <li>• Wzrost netto zysku dealera.</li> <li>• Ankietowanie dealerów.</li> <li>• Ilość projektów.</li> <li>• Ilość rozmów telefonicznych do klienta, uściślających termin dostawy.</li> <li>• Informacje na temat rezultatów.</li> <li>• Jakość, szybka obsługa.</li> </ul>
Procesów wewnętrznych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wprowadzać nowe produkty i usługi.</li> <li>• Najlepsze zespoły franchisingowe.</li> <li>• Zarządzanie zapasami.</li> <li>• Poprawa BHP i ochrona środowiska.</li> <li>• Redukcja czasów przestoju.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nowy produkt – zwrot z inwestycji.</li> <li>• Współczynnik akceptacji nowych produktów.</li> <li>• Punktacja jakości dealerów.</li> <li>• Poziom zapasów.</li> <li>• Wskaźnik wyczerpania zapasów.</li> <li>• Liczba wypadków związanych z zanieczyszczeniem środowiska.</li> <li>• Przeciętny czas produkcji na pracownika.</li> </ul>
Rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Klimat sprzyjający działaniu.</li> <li>• Podstawowe kompetencje i umiejętności.</li> <li>• Dostęp do strategicznych informacji.</li> <li>• Wdrożenie systemu motywacyjnego.</li> <li>• Promowanie ciągłego kształcenia się i podnoszenia kwalifikacji.</li> <li>• Poprawa procesu komunikacji.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ankietowanie pracowników.</li> <li>• Indywidualne karty wyników.</li> <li>• Dostępność strategicznych kompetencji.</li> <li>• Dostępność strategicznych informacji.</li> <li>• Liczba pracowników, którym stawiane są cele w powiązaniu z systemem motywacyjnym.</li> <li>• Ilość pomysłów, zainspirowanych w trakcie procesów kształcenia.</li> <li>• Warsztaty tematyczne przeprowadzone na niższych szczeblach.</li> </ul>

# 7.

## System zarządzania Regionalną Strategią Innowacji

Strukturę systemu zarządzania wdrażaniem regionalnej strategii innowacji przedstawiono na rys. 7.1.

Rys. 7.1. Struktura systemu zarządzania wdrażaniem regionalnej strategii innowacji



# 8.

## Zasady wdrażania i potencjalne źródła finansowania projektów RSI w latach 2008–2013

### Zasady wdrażania RSI

1. W rozwój oraz wdrożenie Regionalnej Strategii Innowacji będą zaangażowane podmioty gospodarcze sektora prywatnego oraz sektora B+R.
2. Warunkiem skutecznego działania jest partnerstwo i konsensus publiczno-prywatny na rzecz tworzenia pozytywnego klimatu i kultury innowacji.
3. RSI będzie zintegrowana multidyscyplinarnie. Nacisk będzie położony na połączenie i współzależności pomiędzy sektorem publicznym (na różnych poziomach – europejskim, narodowym, regionalnym i lokalnym) oraz sektorem prywatnym dla wspólnego celu.
4. Dla rozwoju oraz wprowadzania innowacji w Małopolsce prowadzone połączeniem i współdziałaniem kapitału ludzkiego, techniki i technologii, badań, edukacji, zarządzania finansami i marketingiem, a także polityki na poziomie regionalnym i ogólnopolskim.
5. RSI będzie kłaść nacisk na stronę popytową firm (w szczególności MŚP) oraz na oddolnym podejściu przy opracowaniu projektów i ich realizacji.
6. RSI będzie zorientowana na działania, a ich efektem powinny być innowacyjne projekty w firmach oraz sieci powiązań pomiędzy firmami.
7. RSI będzie mieć wymiar europejski poprzez współpracę z regionami innych krajów oraz benchmarking polityk regionalnych.
8. RSI będzie cykliczna, a kolejne projekty będą korzystać z wcześniejszych doświadczeń.

Finansowanie innowacyjności jest realizowane z wykorzystaniem wielu źródeł środków. Są to zarówno środki budżetowe, fundusze strukturalne, jak i inicjatywy wspólnotowe. W załączeniu przedstawiona została tabela harmonogramu realizacji zadań wpisanych do RSI wraz ze wskazaniem źródeł ich finansowania (Tabela. 8.1). Tabela 8.2.1 – 8.2.3 przedstawiają harmonogram realizacji zadań ujętych w RSI oraz potencjalne źródła ich finansowania w latach 2008 – 2013. Wysokość dostępnych kwot według źródeł finansowania działalności innowacyjnej ze środków funduszy europejskich 2007-2013 przedstawia Tabela 8.2.

## Potencjalne źródła finansowania projektów rsi w układzie celów taktycznych w latach 2008–2013

Tabela 8.1.

Cel taktyczny	Źródła finansowania
C.I.1. Rozwój narzędzi wspierających finansowanie aktywności innowacyjnej firm.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 (w szczególności Oś Priorytetowa 2. Gospodarka regionalnej szansy).</li> <li>• 7. Program Ramowy Badań Rozwoju Technologicznego i Wdrożeń Wspólnoty Europejskiej 2007 – 2013.</li> <li>• Program Ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji 2007 – 2013 (CIP – Competitiveness and Innovation Programme).</li> <li>• Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Oś priorytetowa 3. Kapitał dla innowacji).</li> </ul>
C.I.2. Zwiększenie udziału przedsiębiorstw i instytucji badawczych w międzynarodowych programach badawczo-rozwojowych i w transferze technologii.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 7. Program Ramowy Badań Rozwoju Technologicznego i Wdrożeń Wspólnoty Europejskiej 2007 – 2013.</li> <li>• Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweski Mechanizm Finansowy.</li> <li>• Program Ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji 2007 – 2013 (CIP – Competitiveness and Innovation Programme).</li> </ul>
C.I.3. Zwiększenie dostępu przedsiębiorców do innowacyjnych technologii.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka.</li> <li>• Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013.</li> <li>• 7. Program Ramowy Badań Rozwoju Technologicznego i Wdrożeń Wspólnoty Europejskiej 2007 – 2013.</li> <li>• Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego Norweski Mechanizm Finansowy.</li> <li>• Program Ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji 2007 – 2013 (CIP – Competitiveness and Innovation Programme).</li> </ul>
C.I. 4. Udostępnienie nowoczesnej infrastruktury dla rozwoju nowych technologii i usług.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013.</li> <li>• Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka.</li> <li>• 7. Program Ramowy Badań Rozwoju Technologicznego i Wdrożeń Wspólnoty Europejskiej 2007 – 2013.</li> </ul>
C.I.5. Pogłębienie współpracy uczelnia – przedsiębiorstwo.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka.</li> <li>• Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013.</li> <li>• 7. Program Ramowy Badań Rozwoju Technologicznego i Wdrożeń Wspólnoty Europejskiej 2007 – 2013.</li> <li>• Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.</li> </ul>
C.II.1. Rozbudowa sieci współpracy pomiędzy uczelniami, przedsiębiorstwami i jednostkami badawczo-rozwojowymi.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 (w szczególności Oś Priorytetowa 1. Warunki dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy).</li> <li>• Program INTERREG IVC „Innowacje i gospodarka oparta na wiedzy”.</li> <li>• Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.</li> </ul>
C.II.2. Uporządkowanie i uelastycznienie systemu wsparcia przedsiębiorstw w zakresie doradztwa i szkoleń w obszarze innowacyjnych technologii.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Priorytet 5. Dyfuzja Innowacji).</li> <li>• Program Operacyjny Kapitał Ludzki.</li> </ul>

Tabela 8.1. (c.d.)

Cel taktyczny	Źródła finansowania
C.II.3. Wzmocnienie zasobów instytucji wspierających rozwój innowacyjności.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Oś priorytetowa 2. Infrastruktura sfery B+R).</li> <li>Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007 – 2013 (w szczególności Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka).</li> </ul>
C.III.1. Utworzenie systemu pozyskiwania danych na temat stanu innowacyjności w Województwie.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013.</li> <li>Program Operacyjny Kapitał Ludzki (w szczególności Priorytet 8. Regionalne Kadry Gospodarki).</li> </ul>
C.III.2. Promocja wewnętrzna tematyki innowacyjności jako elementu wspierającego rozwój gospodarczy Województwa.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Program Operacyjny Kapitał Ludzki (w szczególności Priorytet 8. Regionalne Kadry Gospodarki).</li> <li>Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013.</li> </ul>
C.III.3. Promocja zewnętrzna Województwa Małopolskiego jako regionu innowacyjnych technologii.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 (w szczególności Oś Priorytetowa 8. Współpraca międzyregionalna).</li> <li>Europejskie Fundusze Stypendialne..</li> </ul>
C.III.4. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Priorytet 7. Budowa i rozwój społeczeństwa informacyjnego).</li> <li>Program Operacyjny Kapitał Ludzki (w szczególności Priorytet 5. Dobre rządzenie).</li> </ul>

## Wysokość dostępnych kwot według źródła finansowania działalności innowacyjnej ze środków funduszy europejskich 2007-2013

Tabela 8.2.

### Źródła finansowania działalności innowacyjnej ze środków funduszy europejskich 2007-2013

Program / Działanie	Obszary wsparcia	Dostępne środki
<b>Małopolski Regionalny Program Operacyjny</b>		
Działanie 1.1 Poprawa jakości usług edukacyjnych.	Podniesienie jakości i poziomu kształcenia uczelni wyższych poprzez rozwój infrastruktury służącej celom dydaktycznym i badawczym.	86,8 mln euro
Działanie 1.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego.	Rozbudowa regionalnej i lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, zwiększenie wykorzystania Internetu oraz innych technologii informacyjnych do świadczenia usług publicznych.	66 mln euro
Działanie 2.1 Rozwój i podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw.	Podniesienie konkurencyjności sektora MSP poprzez bezpośrednią pomoc finansową oraz stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, dzięki zwiększonej dostępności do instrumentów finansowania działalności gospodarczej w postaci pożyczek i poręczeń, promowanie kooperacji i tworzenia struktur klastrowych, wsparcie dla instytucji otoczenia biznesu.	139,7 mln euro

Tabela 8.2. (c.d.)

Program / Działanie	Obszary wsparcia	Dostępne środki
Działanie 2.2 Wsparcie komercjalizacji badań naukowych.	Promowanie współpracy oraz tworzenia powiązań pomiędzy gospodarką a strefą naukową, poprzez dofinansowanie wspólnych przedsięwzięć badawczych oraz podniesienie poziomu innowacyjności w przedsiębiorstwach, dzięki realizacji projektów inwestycyjnych z zakresu B+R.	21 mln euro
Działanie 4.3 Tworzenie i rozwój stref aktywności gospodarczej.	Tworzenie kompleksowych terenów pod inwestycje, w tym tworzenie nowych i poszerzanie już istniejących stref aktywności gospodarczej. Ponadto możliwość budowy lub adaptacji istniejących obiektów na potrzeby inkubatorów przedsiębiorczości funkcjonujących w ramach strefy aktywności gospodarczej.	64 mln euro
Działanie 5.1 Krakowski Obszar Metropolitalny jako ważny węzeł europejskiej przestrzeni badawczej.	Wzmocnienie Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego jako prężnego ośrodka naukowo-badawczego oraz centrum nowoczesnej i innowacyjnej gospodarki. Celem działania dążenie jest do konsolidacji środowisk naukowych działających na terenie KOM i stworzenie małopolskiego ośrodka innowacji.	21 mln euro
<b>Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka</b>		
Działanie 1.1 Wsparcie badań naukowych dla budowy gospodarki opartej na wiedzy.	Wsparcie projektów badawczych z wykorzystaniem metody foresight. Realizacja strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze innowacyjności.	395 mln euro
Działanie 1.2 Wzmocnienie potencjału kadrowego nauki.	Stymulowanie rozwoju jakościowego kadry naukowej, promowanie współpracy międzynarodowej oraz zachęcanie młodych ludzi do podejmowania kariery naukowej.	60 mln euro
Działanie 1.3 Wsparcie projektów B+R na rzecz przedsiębiorców realizowanych przez jednostki naukowe.	Wsparcie wykorzystania w praktyce gospodarczej wyników prac B+R prowadzonych w polskich jednostkach naukowych, w szczególności realizacja projektów rozwojowych prowadzonych na potrzeby danej branży/ gałęzi gospodarki lub o szczególnym wymiarze społecznym. Dodatkowo wspierane będą działania skierowane na ochronę własności przemysłowej tworzonej w jednostkach naukowych.	317 mln euro
Działanie 1.4 Wsparcie projektów celowych.	Zwiększanie innowacyjności przedsiębiorstw poprzez dofinansowanie wykorzystania rezultatów prac badawczo-rozwojowych realizowanych na ich potrzeby. Wsparcie w ramach POIG będzie dwuetapowe, pierwsza część obejmować będzie projekt badawczy. Pozytywne wyniki badawcze pierwszego etapu będą wdrażane w przedsiębiorstwach w ramach działania 4.1 Wsparcie Wdrożenia wyników prac B+R.	331 mln euro
Działanie 2.1 Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym.	Rozwój infrastruktury ośrodków naukowych o wysokim potencjale, specjalistycznych laboratoriów badawczych oraz projektów realizowanych w zakresie Polskiej Mapy Drogowej w dziedzinie Dużych Obiektów Infrastruktury Badawczej, w tym ściśle współpracujących z przedsiębiorcami.	587 mln euro
Działanie 2.2 Wsparcie tworzenia wspólnej infrastruktury badawczej jednostek naukowych.	Rozwój obiektów infrastruktury badawczej służącej budowaniu współpracy naukowej między różnymi krajowymi ośrodkami badawczymi, a także lepsze wykorzystanie środków finansowych i infrastruktury technicznej dzięki synergii działań.	296 mln euro



Tabela 8.2. (c.d.)

Program / Działanie	Obszary wsparcia	Dostępne środki
Działanie 2.3 Inwestycje związane z rozwojem infrastruktury informatycznej nauki.	Realizacja inwestycji z zakresu stałego i bezpiecznego dostępu do zaawansowanej infrastruktury informatycznej, umożliwienie prowadzenia nowoczesnych badań.	219 mln euro
Działanie 3.1 Inicjowanie działalności innowacyjnej.	Wsparciem zostaną objęte projekty związane z poszukiwaniem i oceną innowacyjnych pomysłów potencjalnych przedsiębiorców, pracami przygotowawczymi mającymi na celu utworzenie nowego przedsiębiorstwa na bazie tego pomysłu (tzw. preinkubacja).	93 mln euro
Działanie 3.2 Wspieranie funduszy kapitału podwyższonego ryzyka.	Zwiększenie dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania MSP, ze szczególnym uwzględnieniem MSP innowacyjnych lub prowadzących działalność B+R, poprzez wspieranie funduszy kapitału podwyższonego ryzyka inwestujących w przedsiębiorstwa w początkowych etapach ich rozwoju.	153 mln euro
Działanie 3.3 Tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MŚP.	Aktywizacja rynku inwestorów prywatnych poprzez tworzenie dogodnych warunków inicjowania współpracy inwestorów z przedsiębiorcami poszukującymi środków finansowych na realizację innowacyjnych przedsięwzięć.	42,5 mln euro
Działanie 4.1 Wsparcie wdrożenia wyników prac B+R.	oprawa poziomu innowacyjności przedsiębiorstw poprzez wspieranie wdrożeń wyników prac B+R realizowanych w ramach działania 1.4, a także wdrożenie wyników prac B+R będących rezultatem programu „Wędką Technologiczną”.	331 mln euro
Działanie 4.2 Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego.	Wsparcie w zakresie rozwoju działalności B+R w przedsiębiorstwach, w tym przekształcenia przedsiębiorcy w CBR. Ponadto wsparcie uzyskują projekty z zakresu opracowania wzoru przemysłowego lub użytkowego i wdrożenia go do produkcji.	158 mln euro
Działanie 4.3 Kredyt technologiczny.	Wsparcie inwestycji w zakresie wdrażania nowych technologii poprzez udzielenie MSP kredytu technologicznego, z możliwością częściowej spłaty ze środków Funduszu Kredytu Technologicznego w formie premii technologicznej.	348 mln euro
Działanie 4.4 Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym.	Wsparcie przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych dokonujących nowych inwestycji oraz niezbędnych dla ich realizacji projektów doradczych i szkoleniowych, obejmujących nabycie wysoko innowacyjnych rozwiązań technologicznych (stosowanych nie dłużej niż 3 lata na świecie bądź posiadających stopień rozprzestrzenienia na świecie w danej branży nie przekraczający 15%).	1 207 mln euro
Działanie 4.5 Wsparcie inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki.	Poprawa konkurencyjności i poziomu innowacyjności gospodarki poprzez wsparcie przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych dokonujących nowych, o dużej wartości i generujących znaczną liczbę miejsc pracy inwestycji o wysokim potencjale innowacyjnym. Preferowane będą inwestycje związane z rozpoczęciem prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej w przedsiębiorstwie.	870 mln euro
Działanie 5.1 Wspieranie rozwoju powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym.	Wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw poprzez rozwój powiązań pomiędzy przedsiębiorstwami oraz pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami otoczenia biznesu.	88,6 mln euro

Tabela 8.2. (c.d.)

Program / Działanie	Obszary wsparcia	Dostępne środki
Działanie 5.2 Wspieranie instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne oraz ich sieci o znaczeniu ponadregionalnym.	Ułatwienie przedsiębiorcom na terenie całego kraju dostępu do kompleksowych, wysokiej jakości usług biznesowych niezbędnych z punktu widzenia prowadzenia działalności innowacyjnej.	55,8 mln euro
Działanie 5.3 Wspieranie ośrodków innowacyjności.	Wsparcie powstawania oraz rozwoju ośrodków zlokalizowanych na obszarach o wysokim potencjale rozwoju dla zapewnienia dostępu do kompleksowych usług, zarówno przedsiębiorcom dążącym do wprowadzenia nowych rozwiązań, jak również naukowcom pragnącym rozpocząć działalność gospodarczą.	161 mln euro
Działanie 5.4 Zarządzanie własnością intelektualną.	Poprawa efektywności funkcjonowania rynku innowacji i przepływu rozwiązań innowacyjnych, poprzez upowszechnianie stosowania prawa własności intelektualnej, w szczególności poprzez uzyskiwanie ochrony własności przemysłowej.	33 mln euro
Działanie 6.1 Paszport do eksportu.	Zwiększenie wielkości polskiego eksportu i sprzedażyna JRE oraz zwiększenie liczby firm prowadzących działalność eksportową i sprzedaż na JRE.	78 mln euro
Działanie 6.2 Rozwój sieci centrów obsługi inwestorów oraz powstawanie nowych terenów inwestycyjnych.	Zwiększenie poziomu inwestycji bezpośrednich poprzez podniesienie jakości obsługi inwestorów oraz zwiększenie atrakcyjności lokalizacji dla projektów inwestycyjnych „od podstaw”.	61,8 mln euro
Działanie 7.1 Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji.	Utworzenie rozległej, ogólnokrajowej infrastruktury teleinformatycznej, umożliwiającej przesyłanie danych pomiędzy poszczególnymi platformami usług elektronicznych, portalami dziedzinowymi, rejestrami elektronicznymi i samymi urzędami, stanowiącej niezbędne zaplecze dla elektronicznych usług publicznych świadczonych dla obywateli i przedsiębiorców.	670 mln euro
Działanie 8.1 Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej.	Stymulowanie rozwoju rynku usług świadczonych w formie elektronicznej (e-usług) przez mikro i małych przedsiębiorców.	332 mln euro
Działanie 8.2 Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B.	Stymulowanie tworzenia wspólnych przedsięwzięć biznesowych, prowadzonych w formie elektronicznej, typu B2B.	391 mln euro
Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu-eInclusion.	Zapewnienie dostępu do Internetu dla osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym z powodu trudnej sytuacji materialnej lub niepełnosprawności.	309 mln euro
Działanie 8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”.	Stworzenie możliwości dostarczania szerokopasmowego dostępu do Internetu na obszarach, na których prowadzenie tego typu działalności na zasadach rynkowych jest nieopłacalne.	170 mln euro

Tabela 8.2. (c.d.)

Program / Działanie	Obszary wsparcia	Dostępne środki
<b>Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Komponent Centralny</b>		
Działanie 2.1 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki.	Podnoszenie i dostosowanie do wymogów gospodarki opartej na wiedzy kwalifikacji pracowników i przedsiębiorców poprzez ogólne i specjalistyczne systemy szkoleń doradztwa, studia podyplomowe. Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, poprzez promowanie nowoczesnych rozwiązań w zakresie zarządzania. Realizacja projektów analityczno-badawczych z zakresu trendów rozwojowych i zmian gospodarczych w skali ogólnopolskiej, służących lepszemu rozwojowi programów szkoleniowych, określania nowych form kształcenia.	428 mln euro
Działanie 2.2 Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr.	Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług świadczonych na rzecz przedsiębiorców oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą przez instytucje otoczenia biznesu i instytucje szkoleniowe.	142 mln euro
Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia.	Zwiększenie zdolności systemu do kształcenia zorientowanego na efekty nauczania i uczenia się. Doskonalenie podstaw programowych, ukierunkowanych na zapewnienie zgodności kształcenia z wymogami gospodarki opartej na wiedzy, upowszechnianie innowacyjnych programów i metod oraz najlepszych praktyk. Wdrożenie innowacyjnych programów, materiałów dydaktycznych i metod kształcenia w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych oraz przedsiębiorczości. Realizacja ponadregionalnych programów rozwijania kompetencji kluczowych uczniów, w szczególności w zakresie: technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych.	403 mln euro
Działanie 4.1 Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego szkolnictwa wyższego.	Budowa potencjału rozwojowego uczelni poprzez umożliwienie im rozszerzenia i wzbogacenia oferty edukacyjnej oraz zapewnienie efektywnego zarządzania systemem szkolnictwa wyższego, oraz dostosowanie struktury podaży absolwentów do potrzeb gospodarki.	764 mln euro
Działanie 4.2. Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym.	Podniesienie kompetencji kadr systemu B+R do poziomu zapewniającego efektywną współpracę jednostek naukowych i przedsiębiorstw w zakresie wdrażania osiągnięć naukowych w gospodarce.	52 mln euro
Działanie 5.3 Wsparcie na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej.	Rozwój potencjału administracji publicznej w zakresie stanowienia prawa oraz obsługi przedsiębiorców oraz poprawa jakości usług świadczonych przez wymiar sprawiedliwości.	74 mln euro
<b>Komponent Regionalny</b>		
Działanie 6.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.	Promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz budowy postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.	Środki dla Małopolski 33 mln euro
Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie.	Podniesienie i dostosowanie kwalifikacji i umiejętności osób pracujących do potrzeb regionalnej gospodarki, poprzez specjalistyczne szkolenia, kursy oraz doradztwo w zarządzaniu przedsiębiorstwem.	Środki dla Małopolski 105 mln euro
Działanie 8.2 Transfer wiedzy.	Promowanie współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw poprzez organizację staży i szkoleń praktycznych dla pracowników, pomoc naukowcom przy zakładaniu własnych firm, propagowanie tworzenia sieci współpracy i wymiany informacji, dofinansowanie stypendiów naukowych dla doktorantów. Ponadto w ramach działania realizowane będą projekty systemowe dotyczące tworzenia i aktualizacji Regionalnych Strategii Innowacji, rozwoju sieci współpracy i wymiany informacji między naukowcami a przedsiębiorcami w zakresie innowacji i transferu technologii na poziomie regionalnym i lokalnym.	Środki dla Małopolski 26 mln euro

## Potencjalne źródła finansowania projektów RSI według zadań w latach 2008–2013

Tabela 8.2.1. Cel strategiczny C.I. Podniesienie poziomu innowacyjności firm w Województwie

Cele i działania	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Potencjalne źródło finansowania
<b>C.I.1. Rozwój narzędzi wspierających finansowanie aktywności innowacyjnej firm</b>							
1. Przygotowanie i wdrożenie strategii promocji dostępnych źródeł finansowania aktywności innowacyjnej firm.							PO Kapitał Ludzki 2007 – 2013 (w szczególności Priorytet 8. Regionalne kadry gospodarki).
2. Utworzenie funduszu załączkowego.		powołanie funduszu					PO Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Priorytet 3. Kapitał dla innowacji).
3. Utworzenie funduszu venture capital.		powołanie funduszu					PO Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Priorytet 3. Kapitał dla innowacji).
<b>C.I.2. Zwiększenie udziału przedsiębiorstw i instytucji badawczych w międzynarodowych programach badawczo-rozwojowych i w transferze technologii</b>							
1. Określenie stanu wyjściowego oraz zbudowanie systemu inwentaryzacji realizowanych projektów.							PO Kapitał Ludzki 2007 – 2013 (w szczególności Priorytet 8. Regionalne kadry gospodarki).
2. Utworzenie bazy danych tłumaczeń i dobrych wzorów ważnych fragmentów dokumentacji projektowej do przygotowania wniosku.							Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013.
3. Nawiązywanie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami na rzecz wspólnej realizacji projektów.							<ul style="list-style-type: none"> <li>PO Innowacyjna Gospodarka</li> <li>Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 (w szczególności Priorytet 2. Gospodarka regionalnej szansy).</li> </ul>
<b>C.I.3. Zwiększenie dostępu przedsiębiorców do innowacyjnych technologii</b>							
1. Budowa instytucjonalnej bazy dla rozwoju wzornictwa przemysłowego w regionie.							PO Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Priorytet 5. Dyfuzja Innowacji).
2. Rozwój parków technologicznych i przemysłowych.							PO Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Priorytet 3. Kapitał dla innowacji).
3. Rozwój ogniw pośredniczących pomiędzy jednostkami badawczo-rozwojowymi a przedsiębiorstwami.							<ul style="list-style-type: none"> <li>Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 (w szczególności Priorytet 2. Gospodarka regionalnej szansy).</li> <li>PO Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Priorytet 5. Dyfuzja innowacji).</li> </ul>
4. Wsparcie badań przemysłowych i przedkonkurencyjnych firm w regionie.							Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 (w szczególności Priorytet 2. Gospodarka regionalnej szansy).

Tabela 8.2.1. (c.d.)

Cele i działania	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Potencjalne źródło finansowania
<b>C.I. 4. Udostępnienie nowoczesnej infrastruktury dla rozwoju nowych technologii i usług</b>							
1. Rozwój infrastruktury badawczej uczelni i instytutów branżowych.							<ul style="list-style-type: none"> <li>PO Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Priorytet 2. Infrastruktura sfery B+R).</li> <li>Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 (w szczególności Priorytet 2. Gospodarka regionalnej szansy).</li> </ul>
2. Utworzenie sieci inkubatorów dla firm zaawansowanych technologii.							PO Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Priorytet 3. Kapitał dla innowacji).
3. Budowa i rozwój obiektów o charakterze wystawienniczo-kongresowym.							Partnerstwo publiczno-prywatne.
<b>C.I.5. Pogłębienie współpracy uczelnia – przedsiębiorstwo</b>							
1. Realizacja programu zamawianych przez przedsiębiorstwa prac magisterskich i doktorskich.							<ul style="list-style-type: none"> <li>Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013.</li> <li>PO Innowacyjna Gospodarka (Priorytet 1. Badania i rozwój nowoczesnych technologii).</li> </ul>
2. Realizacja programu staży pracowników sektora B+R w przedsiębiorstwach oraz pracowników MŚP w jednostkach naukowo-badawczych.							<ul style="list-style-type: none"> <li>PO Innowacyjna Gospodarka.</li> <li>PO Kapitał Ludzki (w szczególności Priorytet 8. Regionalne Kadry Gospodarki).</li> </ul>
3. Utworzenie systemu badań edukacji i rynku pracy w celu dostosowania programów kształcenia do wymagań rozwoju innowacyjnej gospodarki regionu.							PO Kapitał Ludzki.

Tabela 8.2.2. Cel strategiczny C.II. Wzmocnienie kontaktów sieciowych instytucji związanych z innowacyjnością regionu i lepsze wykorzystanie ich potencjału.

Cele i działania	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Potencjalne źródło finansowania
<b>C.II.1. Rozbudowa sieci współpracy pomiędzy uczelniami, przedsiębiorstwami i jednostkami badawczo-rozwojowymi</b>							
1. Rozwój i wsparcie inicjatyw klastrowych.							<ul style="list-style-type: none"> <li>PO Innowacyjna Gospodarka.</li> <li>Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 (w szczególności Priorytet 2. Gospodarka regionalnej szansy).</li> </ul>
2. Rozwój i wsparcie inicjatyw międzyuczelnianych o charakterze badawczo-rozwojowym.							<ul style="list-style-type: none"> <li>PO Innowacyjna Gospodarka.</li> <li>PO Kapitał Ludzki.</li> <li>Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013.</li> </ul>
3. Stworzenie efektywnego systemu kształcenia podstawowego i specjalistycznego w Małopolsce.							<ul style="list-style-type: none"> <li>PO Kapitał Ludzki.</li> <li>Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013.</li> </ul>
4. Rozwój edukacji z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi przekazu.							PO Kapitał Ludzki.
<b>C.II.2. Uporządkowanie i uelastycznienie systemu wsparcia przedsiębiorstw w zakresie doradztwa i szkoleń w obszarze innowacyjnych technologii</b>							
1. Wzmocnienie potencjału sieci innowacyjnych technologii w regionie z udziałem instytucji doradczych i szkoleniowych.							<ul style="list-style-type: none"> <li>Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 .</li> <li>PO Kapitał Ludzki.</li> </ul>
2. Wzmocnienie kontaktów instytucji prowadzących działalność doradczą, szkoleniową i informacyjną oraz stworzenie możliwości uzyskiwania kompleksowej informacji o ich ofercie.							<ul style="list-style-type: none"> <li>PO Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Priorytet 4. Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia).</li> </ul>
3. Utworzenie Małopolskiego Ośrodka Innowacji.							<ul style="list-style-type: none"> <li>PO Innowacyjna Gospodarka.</li> <li>Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 (w szczególności Oś priorytetowa 5. Krakowski Obszar Metropolitalny).</li> </ul>
4. Wsparcie rozwoju ośrodków audytu technologicznego.							<ul style="list-style-type: none"> <li>PO Innowacyjna Gospodarka.</li> </ul>
<b>C.II.3. Wzmocnienie zasobów instytucji wspierających rozwój innowacyjności</b>							
1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój innowacji.							<ul style="list-style-type: none"> <li>PO Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Priorytet 2. Infrastruktura sfery B+R).</li> </ul>
2. Opracowanie i uaktualnianie referencyjnej bazy danych partnerów instytucjonalnych oraz przedsiębiorstw innowacyjnych.							<ul style="list-style-type: none"> <li>PO Kapitał Ludzki.</li> </ul>
3. Wzmocnienie potencjału instytucji zajmujących się ochroną prawa własności intelektualnej i koordynacja ich działalności poprzez rozwój kontaktów o charakterze sieciowym.							<ul style="list-style-type: none"> <li>PO Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Priorytet 5. Dyfuzja Innowacji).</li> </ul>
4. Wsparcie procesu tworzenia, rozbudowy i dostępności cyfrowych zasobów wiedzy.							<ul style="list-style-type: none"> <li>PO Innowacyjna Gospodarka</li> <li>Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013.</li> </ul>

Tabela 8.2.3. Cel strategiczny C. III. Wzrost znaczenia innowacyjności w polityce regionalnej

Cele i działania	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Potencjalne źródło finansowania
<b>C.III.1. Utworzenie systemu pozyskiwania danych na temat stanu innowacyjności w Województwie</b>							
1. Utworzenie ośrodka prognoz technologicznych.							• PO Innowacyjna Gospodarka.
2. Utworzenie systemu monitoringu i ewaluacji rozwoju innowacyjności w Małopolsce.							• PO Kapitał Ludzki (w szczególności Priorytet 8. Regionalne kadry gospodarki).
3. Utworzenie Małopolskiego Obserwatorium Gospodarki.							• PO Kapitał Ludzki (w szczególności Priorytet 8. Regionalne kadry gospodarki).
<b>C.III.2. Promocja wewnętrzna tematyki innowacyjności jako elementu wspierającego rozwój gospodarczy Województwa</b>							
1. Organizacja i wsparcie konkursów na tworzenie firm innowacyjnych oraz targów ofert dla MŚP.							Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013.
2. Utworzenie i promocja programu promującego innowacyjność, skierowanego do przedsiębiorców, mieszkańców i władz samorządowych Małopolski.							Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013.
3. Organizacja cyklicznych konferencji nt. innowacji i rozwoju przedsiębiorstw oraz promowanie działań o charakterze innowacyjnym.							• Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013. • PO Kapitał Ludzki (w szczególności Priorytet 8. Regionalne kadry gospodarki).
<b>C.III.3. Promocja zewnętrzna Województwa Małopolskiego jako regionu innowacyjnych technologii</b>							
1. Promocja Małopolski jako miejsca inwestycji dla innowacyjnych technologii.							• PO Kapitał Ludzki (w szczególności Priorytet 8. Regionalne kadry gospodarki) • Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 (w szczególności Oś Priorytetowa 8. Współpraca międzyregionalna).
2. Udział w targach krajowych i zagranicznych promujących innowacyjne firmy.							PO Innowacyjna Gospodarka.
3. Promocja Województwa Małopolskiego jako miejsca zatrudnienia dla naukowców.							• Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 (w szczególności Oś Priorytetowa 8. Współpraca międzyregionalna) • Europejskie Fundusze Stypendialne Innowacji).



Tabela 8.2.3. (c.d.)

Cele i działania	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Potencjalne źródło finansowania
<b>C.III.4. Rozwój społeczeństwa informacyjnego</b>							
1 Rozwój usług publicznych opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych (ICT) służących polepszeniu jakości życia obywateli i efektywności funkcjonowania firm.							<ul style="list-style-type: none"> <li>• PO Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Priorytet 7. Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji, Priorytet 8. Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki).</li> <li>• Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 (w szczególności Priorytet 1. Warunki dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy).</li> <li>• eContent Plus.</li> <li>• Program Ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji 2007 – 2013 (CIP – Competitiveness and Innovation Programme).</li> </ul>
2 Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) do poprawy efektywności pracy administracji publicznej.							<ul style="list-style-type: none"> <li>• PO Innowacyjna Gospodarka (w szczególności Priorytet 7. Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji).</li> <li>• PO Kapitał Ludzki (w szczególności Priorytet 5. Dobre rządzenie).</li> <li>• Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 (w szczególności Priorytet 1. Warunki dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy).</li> <li>• Program Ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji 2007 -2013 (CIP – Competitiveness and Innovation Programme).</li> <li>• Norweski Mechanizm Finansowy (Priorytet 4. Rozwój zasobów ludzkich).</li> </ul>

## Wykaz podstawowych pojęć stosowanych w projekcie

**Centrum Doskonałości (CD)** - jednostka naukowa lub jej część wyodrębniona organizacyjnie, prowadząca badania naukowe we współpracy międzynarodowej, w szczególności w ramach programów Unii Europejskiej, w celu rozwoju nauki w dziedzinach uznanych za szczególnie ważne dla gospodarki w założeniach polityki naukowej państwa (zgodnie z zapisami w narodowym planie rozwoju). Za centra doskonałości uznaje się jednostki wyselekcjonowane, reprezentujące najwyższy poziom naukowy i techniczny, skupiające zespoły naukowców o wybitnych osiągnięciach badawczych, a także posiadające odpowiednie zaplecze techniczne. Programem centrów doskonałości jest utworzenie swojego rodzaju „laboratoriów” aktywnie współpracującego z przemysłem lub innymi użytkownikami rezultatów badań.

**Centrum Zaawansowanych Technologii (CZT)** - konsorcjum naukowe, stanowiące grupę jednostek naukowych lub przedsiębiorców, albo jednostek naukowych i przedsiębiorców, podejmujące na podstawie umowy wspólne przedsięwzięcie (badania naukowe, prace rozwojowe), a także działalność innowacyjną z wykorzystaniem wyników tych badań lub prac. CZT prowadzi działalność o charakterze interdyscyplinarnym służącą opracowaniu, wdrażaniu i komercjalizacji nowych technologii związanych z dziedzinami nauki, uznanymi za szczególnie ważne dla gospodarki w założeniach polityki naukowej i innowacyjnej państwa.

**Fundusze Przedakcesyjne** - środki bezzwrotnej pomocy finansowej udzielanej przez Unię Europejską krajom kandydującym. Ich najważniejszym zadaniem jest przygotowanie tych krajów do członkostwa w UE oraz pomoc w wyrównaniu różnic gospodarczych. Do instrumentów funkcjonujących w ramach tych funduszy zaliczone zostały: PHARE, ISPA, SAPARD.

**Fundusze Strukturalne** - zasób finansowy UE umożliwiający pomoc w restrukturyzacji i modernizacji gospodarki krajów członkowskich drogą interwencji w kluczowych sektorach i regionach (poprawa struktury).

**Inkubator technologiczny** - wyodrębniona organizacyjnie, budżetowo i lokalowo jednostka, która zapewnia początkującym przedsiębiorcom z sektora MŚP pomoc w uruchomieniu i prowadzeniu firmy oferującej produkt lub usługę powstałą w wyniku wdrożenia nowej technologii. Inkubator technologiczny - oferuje przede wszystkim: atrakcyjne cenowo warunki lokalowe przystosowane do rozwoju działalności gospodarczej opartej na wykorzystaniu technologii, obsługę administracyjno-biurową firm w inkubatorze doradztwo, biznesowe (kształtowanie profilu firmy, dostęp do pomocy prawnej, patentowej, pomoc w pozyskaniu zewnętrznego finansowania, dostęp do ekspertów technologicznych), promocję firm działających w inkubatorze, dostęp do laboratoriów i bibliotek lokalnej instytucji naukowej o profilu technicznym, sprzyjające środowisko dla innych, nie konkurujących z sobą przedsiębiorców z inkubatora, stojących w obliczu podobnych problemów.

**Innowacyjność gospodarki** - zdolność i motywacja przedsiębiorców do ustawicznego poszukiwania i wykorzystywania w praktyce wyników prac badawczych i rozwojowych, nowych koncepcji, pomysłów i wynalazków. Innowacyjność oznacza także doskonalenie i rozwój istniejących technologii produkcyjnych, eksploatacyjnych i dotyczących sfery usług, wprowadzanie nowych rozwiązań w organizacji i zarządzaniu, doskonalenie i rozwój infrastruktury, zwłaszcza dotyczącej gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji.

**Innowacje** - nowe pomysły (produkty, procesy produkcyjne, materiały, organizacja, sposób prowadzenia biznesu, cechy jakościowe, usługi dla klientów, rynki zbytu), tworzące dodatkową wartość ekonomiczną.

**Instytucje wspierające** - to instytucje, które koncentrują swoją aktywność na newralgicznych dla procesów rozwojowych obszarach wspierania przedsiębiorczości i procesów innowacyjnych w formie:

- Szerzenia wiedzy i umiejętności poprzez doradztwo, szkolenia, informację w ramach **ośrodków szkoleniowo-doradczych**.
- Pomocy w transferze i komercjalizacji nowych technologii w ramach **centrów transferu technologii**.
- Pomocy finansowej w formie para-bankowych **funduszy pożyczkowych i poręczeniowych**, oferowanej osobom podejmującym działalność gospodarczą i młodym firmom bez historii kredytowej.

- Finansowania rozwoju poprzez zwiększenie kapitałów własnych firm, zwiększając ich zdolność kredytową, w tym w szczególności fundusze typu seed capital i start-up financing (fundusze kapitału załóżkowego i początkowego).
- Szerokiej pomocy doradczej, technicznej i lokalowej dla nowo powstałych przedsiębiorstw w pierwszym okresie działania **w inkubatorach przedsiębiorczości i centrach technologicznych**.
- Tworzenia skupisk przedsiębiorstw (klasterów) i animacji innowacyjnego środowiska poprzez łączenie na określonym zagospodarowanym terenie usług biznesowych i różnych form pomocy firmom w ramach: **parków technologicznych, stref biznesu, parków przemysłowych**.

**Jednostka Badawczo-Rozwojowa (JBR)** – instytucja powołana dla prowadzenia głównie prac badawczo-rozwojowych (także badań naukowych), których wyniki powinny być wprowadzane w określonych dziedzinach gospodarki narodowej i życia społecznego.

**Klaster** - sieć małych i średnich przedsiębiorstw, które ze względu na swoją niewielką siłę przy działaniu w pojedynkę decydują się na współpracę. Klaster obejmuje kontakty i współpracę przedsiębiorstw z instytucjami naukowo-badawczymi i władzami publicznymi.

Podział klasterów (wg OECD):

- Klaster oparte na wiedzy - skupiające firmy, dla których istotny jest bezpośredni dostęp do badań podstawowych i publicznych instytucji badawczych oraz uczelni wyższych (przemysł lotniczy, chemia, elektronika).
- Klaster oparte na korzyściach skali - skupiające firmy powiązane z instytutami technicznymi i uniwersytetami prowadzące własne badania na ograniczoną skalę (przetwórstwo materiałów masowych, przemysł samochodowy, maszynowy).
- Klaster uzależnione od dostawcy - skupiające firmy importujące technologie w formie dóbr kapitałowych i półproduktów, których działalność innowacyjna determinowana jest przez zdolności do współdziałania zarówno z dostawcami jak i usługami po-sprzedajnymi (rolnictwo, leśnictwo, tradycyjne gałęzie przemysłu przetwórczego jak przemysł włókienniczy, meblarski i metalowy oraz usługi).
- Klaster wyspecjalizowanych dostawców - skupiające przedsiębiorstwa o dużej intensywności B+R, kładące nacisk na innowacje produktowe, zazwyczaj zlokalizowane blisko siebie, klientów i użytkowników; firmy produkujące komponenty do złożonych systemów produkcyjnych (sprzęt i oprogramowanie komputerowe).

**Kultura innowacyjna** - zachowania (elastyczność, otwartość na współpracę, świadomość o konieczności wprowadzania zmian i ustawicznego zdobywania wiedzy) charakterystyczne dla danej zbiorowości społecznej, stwarzające możliwości rozwoju poziomu innowacyjności.

**Mikro przedsiębiorstwa** - w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. O swobodzie działalności gospodarczej (dz. U. Nr 173, poz. 1807); za mikroprzedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:

- zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz
- osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nie przekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczył równowartości w złotych 2 milionów euro.

**Małe i Średnie Przedsiębiorstwo (MŚP)** - w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. O swobodzie działalności gospodarczej (dz. U. Nr 173, poz. 1807); za **małego przedsiębiorcę** uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:

- zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz
- osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 10 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczył równowartości w złotych 10 milionów euro.

**Za średniego przedsiębiorcę** uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:

- Zatrudnił średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz
- Osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 milionów euro.

**Narodowy Plan Rozwoju (NPR)** - dokument programowy stanowiący podstawę planowania poszczególnych dziedzin interwencji strukturalnych, jak i zintegrowanych wieloletnich programów operacyjnych o charakterze horyzontalnym i regionalnym. Zawiera propozycje celów, działań oraz wielkości interwencji funduszy strukturalnych i funduszu spójności ukierunkowanych na zmniejszanie dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym pomiędzy krajem akcesyjnym a Unią Europejską. Na podstawie tego dokumentu kraj akcesyjny prowadzi uzgodnienia z komisją europejską w zakresie podstaw wsparcia wspólnoty.

**Park naukowy** - organizacja zarządzana przez profesjonalistów/fachowców, których celem jest wzrost zasobności przedsiębiorstw i instytucji naukowo-badawczych w niej zrzeszonych poprzez promowanie/popieranie rozwoju innowacji i konkurencyjności. Park zarządza wiedzą i technologią wśród uniwersytetów, instytucji B+R, firm, sprzyja powstawaniu i wzroście liczby firm działających w oparciu o innowacje w wyniku procesów inkubacji i spin-off oraz zapewnia wysokiej jakości usługi.

**Park przemysłowy** - zespół wyodrębnionych nieruchomości, w którego skład wchodzi, co najmniej nieruchomość, na której znajduje się infrastruktura techniczna pozostała po restrukturyzowanym lub likwidowanym przedsiębiorcy, utworzony na podstawie umowy cywilnoprawnej, której jedną ze stron jest jednostka samorządu terytorialnego, stwarzający możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorcom, w szczególności małym i średnim.

**Park technologiczny** - zespół wyodrębnionych nieruchomości wraz z infrastrukturą techniczną, utworzony w celu dokonywania przepływu wiedzy i technologii pomiędzy jednostkami naukowymi w rozumieniu art.3 pkt 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o komitecie badań naukowych (dz.U. Z 2001 r. Nr 33, poz. 389 Oraz z 2003 r. Nr 39, poz. 335) a przedsiębiorcami, na którym oferowane są przedsiębiorcom wykorzystującym nowoczesne technologie, usługi w zakresie doradztwa w tworzeniu i rozwoju przedsiębiorstw, transferu technologii oraz przekształcania wyników badań naukowych prac rozwojowych w innowacje technologiczne, a także stwarzający tym przedsiębiorstwom możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez korzystanie z nieruchomości i infrastruktury technicznej na zasadach umownych.

**Synergia** - współdziałanie czynników, co jest korzystniejsze od sumy efektów funkcjonowania każdego z czynników z osobna, a więc niezależnie od siebie. „Synergia będzie wtedy i tylko wtedy, gdy podmioty działające, jeśli współdziałają osiągają więcej, niż jeśli działają każdy z osobna”.

**Transfer technologii** - celowe i ukierunkowane przekazywanie wiedzy do procesu technologicznego (produkcyjnego) celem udanego urynkowania powstałego produktu i/lub postępowania.

**Udziałowiec** - każda osoba fizyczna lub prawna, mająca udział w przedsięwzięciu finansowym.

**Własność przemysłowa** - zazwyczaj wyróżnia się tu dwie dziedziny:

- Ochrona oznaczeń odróżniających, w szczególności znaków towarowych (które odróżniają towary lub usługi jednego przedsiębiorstwa od takich samych dóbr innych przedsiębiorstw) oraz oznaczeń geograficznych (które identyfikują dobra z miejscem pochodzenia, nadającym dobru charakterystyczne właściwości ściśle związane ze wskazanym regionem geograficznym). Ochrona takich odróżniających oznaczeń ma za zadanie popieranie uczciwej konkurencji oraz ochronę konsumentów, poprzez ułatwienie im wyboru towaru lub usługi dzięki uzyskanej na podstawie takiego oznaczenia informacji o jego pochodzeniu. Ochrona oznaczeń jest bezterminowa pod warunkiem utrzymania cechy odróżniającej znaku.

- Inne rodzaje własności przemysłowej dotyczą rozwiązań technicznych. Do tych kategorii należą wynalazki (chronione patentami), wzory i modele przemysłowe, a także tajemnice produkcyjne i handlowe. Społecznym celem w tej kategorii jest ochrona inwestorów nowych, postępowych technologii i technik, ponoszących wysokie koszty badań i wdrożeń. Funkcjonujące systemy ochrony własności przemysłowej mają też ułatwiać transfer technologii w formie udziału zagranicznego kapitału, spółek typu joint venture oraz licencji. Ochrona tego rodzaju jest ograniczona w czasie (zazwyczaj do 20 lat w przypadku patentów).

**Wzornictwo przemysłowe** (Industrial Design) - działalność twórcza, której celem jest określanie formalnych wartości przedmiotów wytwarzanych przez przemysł. Do tych wartości formalnych zalicza się cechy zewnętrzne produktów, ale przede wszystkim te strukturalne i funkcjonalne relacje, które przekształcają produkt jako system w spójną całość z punktu widzenia wytwórcy i nabywcy.

## Załączniki: stabelaryzowane cele i działania strategii

### Cel strategiczny C.I. Podniesienie poziomu innowacyjności firm w Województwie

Cele taktyczne				
C.I.1. Rozwój narzędzi wspierających finansowanie aktywności innowacyjnej firm.	C.I.2. Zwiększenie udziału przedsiębiorstw i instytucji badawczych w międzynarodowych programach badawczo-rozwojowych i w transferze technologii.	C.I.3. Zwiększenie dostępu przedsiębiorców do innowacyjnych technologii.	C.I. 4. Udostępnienie nowoczesnej infrastruktury dla rozwoju nowych technologii i usług.	C.I.5. Pogłębienie współpracy uczelnia-przedsiębiorstwo.
Działania				
1. Przygotowanie i wdrożenie strategii promocji dostępnych źródeł finansowania aktywności innowacyjnej firm.	1. Określenie stanu wyjściowego oraz zbudowanie systemu inwentaryzacji realizowanych projektów.	1. Budowa instytucjonalnej bazy dla rozwoju wzornictwa przemysłowego w regionie.	1. Rozwój infrastruktury badawczej uczelni i instytutów branżowych.	1. Realizacja programu zamawianych przez przedsiębiorstwa prac magisterskich i doktorskich.
2. Utworzenie funduszu załączkowego.	2. Utworzenie bazy danych tłumaczeń i dobrych wzorów ważnych fragmentów dokumentacji projektowej do przygotowania wniosku.	2. Rozwój parków technologicznych i przemysłowych.	2. Utworzenie sieci inkubatorów dla firm zaawansowanych technologii.	2. Realizacja programu staży pracowników sektora B+R w przedsiębiorstwach oraz pracowników MŚP w jednostkach naukowo-badawczych.
3. Utworzenie funduszu venture capital.	3. Nawiązywanie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami na rzecz wspólnej realizacji projektów.	3. Rozwój ogniw pośredniczących pomiędzy jednostkami badawczo-rozwojowymi a przedsiębiorstwami.	3. Budowa i rozwój obiektów o charakterze wystawienniczo-kongresowym.	3. Utworzenie systemu badań edukacji i rynku pracy w celu dostosowania programów kształcenia do wymagań rozwoju innowacyjnej gospodarki regionu.
		4. Wsparcie badań przemysłowych przedkonkurencyjnych firm w regionie.		

## Cel strategiczny C.II. Wzmocnienie kontaktów sieciowych instytucji związanych z innowacyjnością regionu i lepsze wykorzystanie ich potencjału

Cele taktyczne		
C.II.1. Rozbudowa sieci współpracy pomiędzy uczelniami, przedsiębiorstwami i jednostkami badawczo-rozwojowymi.	C.II.2. Uporządkowanie i uelastycznienie systemu wsparcia przedsiębiorstw w zakresie doradztwa i szkoleń w obszarze innowacyjnych technologii.	C.II.3. Wzmocnienie zasobów instytucji wspierających rozwój innowacyjności.
Działania		
1. Rozwój i wsparcie inicjatyw klastrowych.	1. Wzmocnienie potencjału sieci innowacyjnych technologii w regionie z udziałem instytucji doradczych i szkoleniowych.	1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój innowacji.
2. Rozwój i wsparcie inicjatyw międzyuczelnianych o charakterze badawczo-rozwojowym.	2. Wzmocnienie kontaktów instytucji prowadzących działalność doradczą, szkoleniową i informacyjną oraz stworzenie możliwości uzyskiwania kompleksowej informacji o ich ofercie.	2. Opracowanie i uaktualnianie referencyjnej bazy danych partnerów instytucjonalnych oraz przedsiębiorstw innowacyjnych.
3. Stworzenie efektywnego systemu kształcenia podstawowego i specjalistycznego w Małopolsce.	3. Utworzenie Małopolskiego Ośrodka Innowacji.	3. Wzmocnienie potencjału instytucji zajmujących się ochroną prawa własności intelektualnej i koordynacja ich działalności poprzez rozwój kontaktów o charakterze sieciowym.
4. Rozwój edukacji z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi przekazu.	4. Wsparcie rozwoju ośrodków audytu technologicznego.	4. Wsparcie procesu tworzenia, rozbudowy i dostępności cyfrowych zasobów wiedzy zasobów wiedzy.

## Cel strategiczny C.III. Wzrost znaczenia innowacyjności w polityce regionalnej

Cele taktyczne			
C.III.1. Utworzenie systemu pozyskiwania danych na temat stanu innowacyjności w Województwie.	C.III.2. Promocja wewnętrzna tematyki innowacyjności jako elementu wspierającego rozwój gospodarczy Województwa.	C.III.3. Promocja zewnętrzna Województwa Małopolskiego jako regionu innowacyjnych technologii.	C.III.4. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.
Działania			
1. Utworzenie ośrodka prognoz technologicznych.	1. Organizacja i wsparcie konkursów na tworzenie firm innowacyjnych oraz targów ofert dla MŚP.	1. Promocja Małopolski jako miejsca inwestycji dla innowacyjnych technologii.	1. Rozwój usług publicznych opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych (ICT) służących polepszeniu jakości życia obywateli i efektywności funkcjonowania firm.
2. Utworzenie systemu monitoringu i ewaluacji rozwoju innowacyjności w Małopolsce.	2. Utworzenie i promocja programu promującego innowacyjność skierowanego do przedsiębiorców i mieszkańców Małopolski.	2. Udział w targach krajowych i zagranicznych promujących innowacyjne firmy.	2. Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) do poprawy efektywności pracy administracji publicznej.
3. Utworzenie Małopolskiego Obserwatorium Gospodarki.	3. Organizacja cyklicznych konferencji nt. innowacji i rozwoju przedsiębiorstw oraz promowanie działań o charakterze innowacyjnym.	3. Promocja województwa małopolskiego jako miejsca zatrudnienia dla naukowców.	





**Business in Małopolska**

[www.businessinmalopolska.com](http://www.businessinmalopolska.com)



[www.imalopolska.eu](http://www.imalopolska.eu)

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego  
Departament Gospodarki i Społeczeństwa Informacyjnego  
Biuro Monitorowania i Zarządzania RSI

ul. Basztowa 22, 31-156 Kraków  
adres do korespondencji: ul. Ractawicka 56, 30-017 Kraków

tel.: +48 012 63 03 515, fax: +48 012 63 03 503

e-mail: [imalopolska@umwm.pl](mailto:imalopolska@umwm.pl)